

Έναυσμα

Περιοδική έκδοση των Αγωνιστικών Κινήσεων ΑΕΙ-ΤΕΙ
Τεύχος 47 | Άνοιξη 2017 | 1,5€

1917-2017: 100 ΧΡΟΝΙΑ ΟΚΤΩΒΡΙΑΝΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΕΜΠΝΕΟΜΑΣΤΕ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΧΤΙΖΟΥΜΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Τάσος Σαπουνάς

«ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ» ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ή ΕΙΔΩΛΟ;

ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΤΕΙΧΩΝ

Από την περίληψη του βιβλίου:

Το βιβλίο για το «Επιχειρηματικό Πανεπιστήμιο» του Τάσου Σαπουνά αποτελεί μία τοποθέτηση και μία προσέγγιση που έπρεπε εδώ και καιρό να πάρει συνολική και εμπειρισταωμένη μορφή, άρα να «πάει λίγο παραπέρα» το περιεχόμενο της ιδεολογικής αντιπαράθεσης στην οποία στοχεύει. Μία αντιπαράθεση, δυστυχώς, μέχρι σήμερα μονομερούς χαρακτήρα. Γιατί οι υπερασπιστές αυτού του ιδεολογήματος -άλλο ενός ιδεολογήματος δανείου από την κυρίαρχη τάξη- δεν μπαίνουν στον κόπο να αντιπαραβάλουν και να αποδομήσουν τα επιχειρήματά μιας κριτικής τοποθέτησης που τόσο καιρό τους «προκαλεί» αμφισβητώντας την ανάγνωση της πραγματικότητας στην οποία στηρίζονται. Θα λέγαμε αρκετόν καιρό, μάλιστα, και σε κάθε ευκαιρία, πλην όμως όχι τόσο συγκροτημένα όσο η παρούσα έκδοση. Δεν είναι τυχαία η σιωπή...

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΤΕΙΧΩΝ»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΕΥΧΟΣ 47
ΑΝΟΙΞΗ 2017

Αφιέρωμα

1917-2017: 100 Χρόνια Οκτωβριανή
Επανάσταση (15-18)

Αρθρογραφία

Εντατικοποίηση (4-5)
Φοιτητικές Εκλογές '17 (6-7)
Για την ελληνοτουρκική αντιπαράθεση (8-11)
Συνδικαλισμός και Ασυλο (12-13)
Μαθητικό άρθρο (14)
Λευτεριά στον αγωνιστή Saibaba (19)
ΗΠΑ-Τραμπ-Διεθνείς εξελίξεις (20-21)
Φασισμός: Αγκωνάρι του συστήματος
εχθρός του λαού (22-25)
Φοιτητικό κίνημα '06-'07 (26-27)

Στήλες

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ: Οπαδισμός-γήπεδο ΑΕΚ (28)
ΙΣΤΟΡΙΑ: 65 χρόνια από την
εκτέλεση του Μπελογιάννη (29)
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: Σοσιαλιστικός ρεαλισμός (30)

ΕΝΑΥΣΜΑ

Περιοδική έκδοση των
Αγωνιστικών Κινήσεων ΑΕΙ-ΤΕΙ
Αθήνα

βιβλιοκαφέ «Εκτός των Τειχών»,
Γραβιάς 10-12
www.agonistikeskiniseis.org

Θεσσαλονίκη
χώρος νεολαίας και πολιτισμού Σφεντόνα,
Συγγρού 24
<http://resistenciaelotta.blogspot.gr>

Γιάννενα
<http://agonkiniseis-ia.blogspot.gr>

Καθώς και σε Πάτρα, Κρήτη, Θράκη και άλλες περιο-
χές στα τραπέζια των Αγωνιστικών Κινήσεων.

Εμβάσματα-συνδρομές:

Εθνική Τράπεζα, αρ. λογ. 771/743100
IBAN: GR6301107110000071174310079

EDITORIAL

Κοντά ένα εξάμηνο μετά την τελευταία έκδοση του «Εναύσματος» το φθινόπωρο του '16, η πραγματικότητα, με την οποία ερχόμαστε αντιμέτωποι, τόσο στη χώρα μας, όσο και παγκόσμια κάθε άλλο παρά προς το καλύτερο διαμορφώνεται. Η ανάδειξη της ομάδας Τραμπ στις ΗΠΑ είναι αυτή που κυρίως έχει βάλει τη σφραγίδα της στις εξελίξεις, εκφράζοντας την προσπάθεια του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού να διατηρήσει και να διευρύνει την παγκόσμια κυριαρχία του. Με βασικό ανταγωνιστή τον ρώσικο ιμπεριαλισμό, επιδιώκει την επαναδιαπραγμάτευση των σχέσεων του με ΕΕ (Γερμανία) και Κίνα. Παράλληλα, οι αντιθέσεις στα πλαίσια του ευρωπαϊκού οικοδομήματος οξύνονται, κάτι το οποίο έχει την έκφρασή του τόσο στο Brexit όσο και στην αντιμετώπιση των προσφυγικών ροών, διαμορφώνοντας ένα περιβάλλον έντονης ρευστότητας και αβεβαιότητας για το μέλλον της ΕΕ.

Υπάρχουν, βέβαια, και κάποιες «σταθερές» στην όλη κατάσταση, τις οποίες συναντάμε (και) στη χώρα μας, ιδιαίτερα έντονα: η όξυνση της επίθεσης του κεφαλαίου στον λαό και την εργατική τάξη, η ολοένα και μεγαλύτερη καταλήστευσή τους, το τσάκισμα μέχρι και στοιχειωδών δικαιωμάτων τους. Η συγκυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, πιστός υπηρέτης των συμφερόντων της ντόπιας αστικής τάξης και των ιμπεριαλιστών, προχωρά με αμείωτη ένταση την επίθεση στον λαό και την παραπέρα εξάρτηση της χώρας από ΗΠΑ-ΕΕ, επιβεβαιώνοντας πως «η χώρα ανήκει στη Δύση». Παράλληλα, οι τελευταίες εξελίξεις στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, με τις προσπάθειες των δύο -εξαρτημένων από την αμερικάνικη υπερδύναμη- αστικών τάξεων Ελλάδας και Τουρκίας να διεκδικήσουν ρόλο στην περιοχή, βάζουν σε νέους κινδύνους τους γείτονες λαούς, ενισχύοντας τον φασισμό και τον εθνικισμό.

Μέσα σ' όλα αυτά, είναι φανερό η αδυναμία του λαϊκού παράγοντα στη χώρα μας και συνολικά να βάλει τη δική του πινελιά στις εξελίξεις. Με την κυρίαρχη Αριστερά αμήχανη μπροστά στις απαιτήσεις που η πραγματικότητα θέτει και με ένα μόνιμο προεκλογικό «άγχος», μπαίνουν επιπλέον εμπόδια στη συγκρότηση και ενίσχυση των λαϊκών αντιστάσεων. Το βασικό «πρόβλημα» αυτής της Αριστεράς είναι ότι η κατεύθυνση και η αιματολογία που υπηρετεί μέσα στο κίνημα κάθε άλλο παρά ενσχύει την αναγκαία στο σήμερα γραμμή αντίστασης και διεκδίκησης, την κατεύθυνση σύγκρουσης και αντιπαράθεσης με το καπιταλιστικό-ιμπεριαλιστικό σύστημα. Αντίθετα, προτιμά να εγκλωβίζει τον λαό σε λογικές συνδιαχείρισης και συνδιαλλαγής με το τελευταίο.

Για τις Αγωνιστικές Κινήσεις, το «κενό» που υπάρχει σήμερα στο λαϊκό και νεολαιίστικο κίνημα μπορεί να καλυφθεί μόνο μέσα από τη δημιουργία εστιών αντίστασης στις σχολές, στα σχολεία, στους χώρους δουλειάς, στις γειτονιές και παντού. Για να διεκδικήσουμε πρώτα και κύρια καλύτερους όρους ζωής, για να πάρουμε, στην τελική, πίσω όλα όσα μας ανήκουν. Με όπλο την κοινή δράση, τόσο πάνω στα άμεσα ζητήματα που τίθενται μπροστά μας όσο και στα μέτωπα που ανοίγει το σύστημα κεντρικά στην κοινωνία. Απέναντι στις διαφόρων αποχρώσεων συστημικές αφηγήσεις που μας καλούν να πατήσουμε επί πτωμάτων, «επιβιώνοντας» ο καθένας μόνος του στη μεγάλη αρένα της ζωής (αυτή που δεν μαγνητοσκοπείται στον Άγιο Δομνίκο), να τολμήσουμε να προτάξουμε τη συλλογικότητα και την αλληλεγγύη, να τολμήσουμε να αγωνιστούμε, να τολμήσουμε να νικήσουμε! Δημιουργώντας, έτσι, τις δικές μας αφηγήσεις, κόντρα σε όλους όσους μας θέλουν σκυφτούς και στη γωνία!

ΥΓ: Σε αυτό το «Εναύσμα», έχουμε πολλά να πούμε. Όχι μόνο γιατί γιατί η ίδια η πραγματικότητα μας αναγκάζει. Όχι μόνο γιατί προκύπτει ως αναγκαιότητα, στο σήμερα, ο παραπέρα πολιτικός και ιδεολογικός εξοπλισμός μας ως νέοι άνθρωποι που θέλουμε να βάλουμε τη δική μας κινηματική σφραγίδα στις εξελίξεις. Αλλά και γιατί η εν λόγω έκδοση -όπως και η επόμενη- έρχεται 100 χρόνια μετά την Οκτωβριανή Επανάσταση, την έμπρακτη δηλαδή απόδειξη, πως οι λαοί μπορούν να χτίσουν μια κοινωνία δίκαιη και χωρίς εκμετάλλευση. Ας εμπνευστούμε, λοιπόν, από τα διδάγματά της, για να μπορέσουμε να χτίσουμε τη ζωή και το μέλλον μας!

Στο αδιέξοδο της εντατικοποίησης, να απαντήσουμε με μαζικούς αγώνες!

Στριμπάκου Ελένη,
Ιατρική Θεσσαλονίκης

Πανεπιστήμια- ΤΕΙ ρυθμών εξοντωτικών...

Σε όποια σχολή και αν βρίσκεται κανείς, έχει δε να εφαρμόζονται αλυσιδές και προαπαιτούμενα, υποχρεωτικές πρόοδοι, υποχρεωτικές παρουσίες σε ολοένα περισσότερα μαθήματα, εργασίες. Έχει δει καθηγητές να διώχνουν από το εργαστήριο ή ακόμη και το αμφιθέατρο φοιτητές επειδή άργησαν να μπου, απέραντη ύλη σε μαθήματα (η οποία συχνά είναι από περισσότερα από ένα συγγράμματα), μαζικά κοψίματα σε εξεταστικές, εξεταστικές μίας ή δύο εβδομάδων. Βρίσκεται μπροστά στην εφαρμογή νέων προγραμμάτων σπουδών. Έχει τρέξει από διάλεξη/αμφιθέατρο σε εργαστήριο και από εκεί για διάβασμα, χωρίς χρόνο για ανάσα, έχει ξευχήσει και ματώσει για να τα βγάλει πέρα με μαθήματα-«τέρατα», για να τελειώσει μέσα στην προθεσμία τις πάμπολλες εργασίες ή εργαστηριακές αναφορές. Έχει βιώσει, δηλαδή, **τι σημαίνει εντατικοποίηση των σπουδών**, η οποία μεγαλώνει συνεχώς. Ας δούμε όμως ορισμένα ζητήματα σε σχέση με αυτήν την «τάση».

Είναι η εντατικοποίηση ζήτημα μιας ή δύο σχολών, ενός «στριμμένου» καθηγητή ή μήπως όχι;

Συχνά δημιουργείται η αίσθηση ότι η εξοντωτική αυτή κατάσταση είναι μεμονωμένο φαινόμενο στη δική μας σχολή, ή ότι είναι ιδιαίτερη επιλογή κάποιων συγκεκριμένων καθηγητών. Η πραγματικότητα, ωστόσο, είναι αρκετά διαφορετική. **Η εντατικοποίηση των ρυθμών σπουδών οξύνεται σε όλες τις σχολές. Και την προωθούν όλοι οι καθηγητές, με τον ένα ή τον άλλο ρυθμό.** Μπορεί για παράδειγμα ένα νέο πρόγραμμα σπουδών (με αλυσιδές, προ-

απαιτούμενα, εξεταστικές-μαρτύρια, κύκλους σπουδών κ.ά.) να προωθείται φέτος σε μία σχολή, ωστόσο εύκολα διαπιστώνει κανείς ότι τις προηγούμενες χρονιές εφαρμόστηκε σε κάποιες άλλες, ενώ «ετοιμάζεται» και στις υπόλοιπες.

Αυτό συμβαίνει επειδή αποτελεί κεντρική πολιτική κατεύθυνση του συστήματος, την οποία για πολλά χρόνια επιδιώκει να υλοποιήσει. Απόδειξη ως προς αυτό συνιστά το ότι οι αλλαγές αυτές προβλέπονται -μεταξύ άλλων- τόσο από τη Συνθήκη της Μπολόνια (1999) όσο και από τον νόμο Διαμαντοπούλου-Αρβανιτόπουλου (2011). Εδώ και χρόνια, το Υπουργείο, το κράτος της ντόπιας αστικής τάξης αλλά και θεσμοί των ιμπεριαλιστών (ΟΟΣΑ, ΕΕ) επιδιώκουν την εφαρμογή τέτοιου είδους «μεταρρυθμίσεων», τις οποίες καθυστέρησαν μονάχα οι αντιστάσεις των φοιτητών.

Γιατί προωθείται η εντατικοποίηση;

Διαμορφώνεται μία κατάσταση που οι φοιτητές έχουν να αφιερώνουν όλη τους τη μέρα σε ένα ατελείωτο τρέξιμο παρακολούθησεων, διαβάσματος για τη σχολή, εργασιών κ.ά. για να τα βγάλουν πέρα. Διαφορετικά, αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τις σπουδές και την αξίωση να πάρουν το πτυχίο τους. Παράλληλα, τα «οικονομικά περιθώρια» των λαϊκών οικογενειών στενεύουν ολοένα, με την επίθεση που διεξάγεται μέσω της φορομπηξίας, των μειώσεων μισθών και συντάξεων, την ανεργία.

Γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι αυτό θέτει σε αμφισβήτηση το δικαίωμα στις σπουδές για τους φοιτητές που δουλεύουν παράλληλα με τις σπουδές τους (όλο και περισσότεροι), που μένουν μακριά από τα Πανεπιστήμιά τους (γιατί συχνά οι φοιτητές από λαϊκές οικογένειες δεν έχουν την οικονομική «άνεση» να φύγουν από το σπίτι τους) και όχι μόνο. **Είναι μία κατεύθυνση που σταδιακά επιβάλλει να σπουδάσουν «λίγοι και εκλεκτοί», το οποίο στην ουσία του σημαίνει «λίγοι και με εκλεκτά πορτοφόλια».** Προωθεί, δηλαδή, τους ταξικούς φραγμούς.

Πέρα από αυτό, η εξοντωτική καθημερινότητα που φέρνει η εντατικοποίηση δεν αφήνει χρόνο για άλλες ασχολίες πέραν της Σχολής, για διάβασμα βιβλίων πέραν των πανεπιστημιακών, για ανταλλαγή απόψεων και καλλιέργεια προβληματισμών πέραν αυτών που θα ακούμε δια στόματος των καθηγητών. Επιδιώκεται να «αποστειρωθεί» ο φοιτητόκοσμος από χόμπι, χρόνο με τις παρέες του, πολιτιστική δραστηριοποίηση αλλά και κάθε πολιτικό προβληματισμό, συλλογική συζήτηση και δράση. Το σύστημα επιδιώκει να πειθαρχήσει μέσω της εντατικοποίησης τη σπουδάζουσα νεολαία, να την υποτάξει στο να

τρέχει δίχως να σηκώνει κεφάλι, μέχρι εξαντλήσεως. Έτσι ακριβώς τη θέλει -πειθαρχημένη και υποταγμένη- την επόμενη ημέρα απέναντι στον κάθε εργοδότη της, να δέχεται την απλήρωτη και ελαστική εργασία, τις απλήρωτες ή υποαμειβόμενες υπερωρίες, τις κάθε λογής άθλιες συνθήκες εργασίας ή και ανεργίας. Και μέσω της εντατικοποίησης δηλαδή, **η εκπαίδευση στο σύστημα της εκμετάλλευσης και της εξάρτησης θέλει να διαμορφώσει ιδεολογικά τη σπουδάζουσα νεολαία όπως το βολεύει: σκυφτή, υπάκουη, πειθήνια, να δέχεται τη φτώχεια, την εξαθλίωση, τους πολέμους που αυτό γεννά, δίχως «αντιρρήσεις».**

«Αξιοκρατία» ή ταξικοί φραγμοί;

Ακούγεται ότι η εντατικοποίηση, οι συνεχείς εξετάσεις και οι αποκλεισμοί μεγάλης μερίδας των φοιτητών, έρχονται να ξεχωρίσουν «την ήρα από το στάρι», τους άξιους από τους ανάξιους για το πτυχίο. Αλήθεια, πόσοι νέοι άνθρωποι δεν έχουν μπει καν σε κάποια σχολή επειδή αναγκάστηκαν ήδη από τα μαθητικά τους χρόνια να πιάσουν δουλειά στηρίζοντας τις οικογένειές τους, των οποίων το εισόδημα δεχόταν επίθεση; Επειδή οι γονείς τους δεν μπόρεσαν να καλύψουν τα έξοδα των φροντιστηρίων για τις πανελληνίες εξετάσεις; Ο φοιτητής που δεν μπορεί να βρίσκεται κάθε μέρα στη σχολή για υποχρεωτικές παρακολουθήσεις επειδή δουλεύει για να πληρώνει τα έξοδά του, είναι «ανάξιος»; Αυτό θέλει να μας προβάλλει το σύστημα, αποκρύπτοντας ότι στην πραγματικότητα, σε αυτήν την άδικη εκμεταλλευτική κοινωνία θα αποκλειστούν όσοι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν οικονομικά. Για αυτήν την «αξιοκρατία» μιλάμε.

Σχετικά με το επιχείρημα ότι «η εντατικοποίηση έρχεται να μας κάνει καλύτερους, πιο ολοκληρωμένους επιστήμονες», «να μας δώσει ολοκληρωμένα τη γνώση»...

Αυτό είναι το επιχείρημα που χρησιμοποιεί το σύστημα μέσω των καθηγητών, των διοικήσεων, των Μ.Μ.Ε. και λοιπών προθύμων, για να μας πείσει ότι πρέπει να ματώσουμε για να πάρουμε το πτυχίο μας. Επιχείρημα που αποδέχονται και πολλές αριστερές δυνάμεις, παραβλέποντας καταρχάς **τον χαρακτήρα της γνώσης που παρέχει το πανεπιστήμιο και η εκπαίδευση στα πλαίσια του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού συστήματος.** Η εκπαίδευση, ως τμήμα του καπιταλιστικού εποικοδομηματος, έχει ως στόχο από τη μία να αναπαράγει την ταξικότητα του συστήματος. Από την άλλη, στοχεύει να εμποδώνει στους φοιτητές αστικά ιδεολογήματα, όπως ότι το εκμεταλλευτικό και άδικο σύστημα στο οποίο ζούμε είναι αιώνιο, ότι η φτώχεια και η εξαθλίωση, οι πόλεμοι και τα μνημόνια, η εξάρτηση και οι

**Σήμερα
εντατικοποίηση
στις σπουδές
Αύριο
πειθάρχηση
και υποταγή
στην εργασία**

Ελεγχόμενος για μια ζωή;

**Αγωνιστικές
ΑΕΙ-ΤΕΙ
Κινήσεις**

εθνικισμοί είναι αναπόφευκτα.

Με βάση αυτό, αυτή η εκπαίδευση δεν μπορεί να έχει «κοινωνική» χαρακτήρα. Η γνώση που παρέχεται στα πλαίσια της δεν μπορεί παρά να φέρει τη «σφραγίδα» της τάξης που έχει την εξουσία, δηλαδή της αστικής. Έτσι, η γνώση αυτή, δεν είναι μία «γενικώς χρήσιμη γνώση» αλλά γνώση που έρχεται να υπηρετήσει τα συγκεκριμένα αυτά συμφέροντα. Παρέχεται στον βαθμό και με το περιεχόμενο που συμβαδίζει με τις ανάγκες του κεφαλαίου για τους μελλοντικούς εργαζόμενους. Τα όσα λέγονται περί «πιο πολλής γνώσης» χρησιμοποιούνται στην πραγματικότητα για να εντατικοποιήσουν τις σπουδές και να μας αποκλείσουν από αυτές. Ενδεικτικό είναι ότι οι απάνθρωποι όροι σπουδών που διαμορφώνονται με αυτά τα προσχήματα, οδηγούν τους νέ-

ους να αποστρέφονται γενικώς το διάβασμα και το βιβλίο, να τα αντιμετωπίζουν ως «αγχαρεία» και έτσι να περιορίζουν την ενασχόλησή τους στο διάβασμα και τα βιβλία της σχολής. Επιπλέον, αν η εντατικοποίηση έρχεται επειδή το σύστημα θέλει γενικώς «καλύτερους επιστήμονες», γιατί παράλληλα με την προώθησή της χιλιάδες νέοι με ένα σωρό πτυχία πετούν στην ανεργία;

Προτασεολογία και συνδιαχείριση: αποπροσανατολισμός «εξ αριστερών»

Δυστυχώς, το μεγαλύτερο κομμάτι της Αριστεράς «θαμπώνεται» από την προπαγάνδα του συστήματος και **διακατέχεται από απόψεις και λογικές που αποπροσανατολίζουν την πάλη των φοιτητών για τα δικαιώματά τους.**

Οι δυνάμεις της κυρίαρχης φοιτητικής Αριστεράς (ΚΝΕ, ΕΑΑΚ) «καταπίνοντας το παραμύθι», θέτουν αιτήματα όπως «ολοκληρωμένη μόρφωση/γνώση», «γνώση στην υπηρεσία του λαού» κλπ, σπέρνοντας αυταπάτες για τον ρόλο της εκπαίδευσης και τον χαρακτήρα της γνώσης στο σύστημα που ζούμε. (Και αυτό εξηγείται με βάση το πώς θεωρούν ότι το σύστημα αυτό μπορεί να αλλάξει χαρακτηριστικά ή να μεταρρυθμιστεί.) Με τον τρόπο αυτό, νομιμοποιούν πολλές φορές την εντατικοποίηση των σπουδών μας, μιας και κάλλιστα ένας καθηγητής μπορεί να καθιερώσει μία πεντάωρη υποχρεωτική παρακολούθηση στο όνομα της «ολοκληρωμένης γνώσης». Επιπλέον, μπαίνουν στη λογική των προτάσεων επάνω στα προγράμματα σπουδών, το περιεχόμενο των μαθημάτων κλπ. Η κουβέντα αυτή δεν είναι απλώς άσκοπη αλλά και βλαβερή. Αποπροσανατολίζει την πάλη του κόσμου και δίνει μάλιστα συχνά το πρόσχημα για να περάσουν ακόμα πιο εντατικοί ρυθμοί σπουδών, διόγκωση της ύλης, αλυσιδές μαθημάτων, τεστάρια, στο όνομα τάχα καλύτερης «γνώσης», «εμπέδωσης», κλπ.

Το παραπάνω συνδέεται με το πώς βλέπουν οι δυνάμεις αυτές τον ρόλο του καθηγητικού κατεστημένου μέσα στις σχολές. Οι καθηγητές, ανεξαρτήτως χαρακτήρα ή «μεταδοτικότητας» στο μάθημα, με την αποδοχή της θέσης τους αποδέχονται ταυτόχρονα ότι θα αναλάβουν τη συνέχιση της επίθεσης. Αντί η κυρίαρχη Αριστερά να αναγνωρίσει, λοιπόν, ότι έρχονται να υλοποιήσουν τις κατευθύνσεις της εντατικοποίησης, των ταξικών φραγμών, της πειθάρχησης των φοιτητών, βλέπουν ότι μπορούν να αποτελέσουν «σύμμαχο». Έτσι, η Αριστερά αυτή, προωθεί τη συνδιαλλαγή και τη συνδιαχείριση των ζητημάτων, πράγμα που είναι αδιέξοδο για τους φοιτητές.

Η πραγματική διέξοδος στις Αντιστάσεις και την Πάλη μας!

Το να πούμε στη λογική των προτάσεων, της συζήτησης «λύσεων» με τους καθηγητές, το Υπουργείο και το κράτος, το να πούμε στην κουβέντα για το περιεχόμενο των μαθημάτων, το μόνο που μπορεί να φέρει είναι νομιμοποίηση της επίθεσης που διεξάγεται ενάντια στο δικαίωμά μας στις Σπουδές.

Οι άνθρωποι όροι σπουδών, ενάντια στην εντατικοποίηση, δεν μπορεί παρά να είναι ζήτημα πάλης, μαζικής αντίστασης στην εφαρμογή-προώθηση της επίθεσης του συστήματος. Ζήτημα που θέτει την αναγκαιότητα να κωλυριαστούμε μέχρι τέλους με τις αντιδραστικές αλλαγές που φέρνουν στο Πανεπιστήμιο και τα ΤΕΙ, οι οποίες προωθούν την εντατικοποίηση, τους ταξικούς φραγμούς, τις κατευθύνσεις που έθεσαν και η συνθήκη της Μπολόνια και ο νόμος Διαμαντοπούλου.

Και η «κόντρα» αυτή δεν μπορεί παρά να δοθεί από τους ίδιους τους φοιτητές, μέσα από τις συλλογικές τους διαδικασίες (Γενικές Συνελεύσεις) και τη μαζική κινητοποίηση για να μην περάσει η ολοένα μεγαλύτερη εντατικοποίηση των σπουδών μας.

Να δυναμώσει η φωνή της Αντίστασης!

Ντίντας Θωμάς,
Νομική Θεσσαλονίκης

Δύο συν ένα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε

Η «φοιτητική ζωή» δεν είναι όπως μας την παρουσιάζουν.

Η **κατεύθυνση της εντατικοποίησης** των σπουδών εντείνεται, διαμορφώνοντας ένα ασφυκτικό πλαίσιο συνεχούς τρεξίματος, εναρμονισμένο με το μαύρο μέλλον που αστική τάξη και ιμπεριαλιστές μας ετοιμάζουν.

Πιο πρόσφατο δείγμα του τι μας περιμένει αλλά και μας επηρεάζει άμεσα είναι η **συμφωνία για τον νέο γύρο αντιλαϊκής επίθεσης** που φέρνει νέες μειώσεις συντάξεων και περαιτέρω μείωση του αφορολόγητου.

Και μπορεί το φοιτητικό κίνημα να έχει υποχωρήσει, όμως οι εκφραστές του συστήματος δεν το «ξεγράφουν». Ίσα- ίσα, τον τελευταίο χρόνο, **εντείνουν την επίθεση τους στις δημοκρατικές και συνδικαλιστικές μας ελευθερίες**, με τις διώξεις 9 φοιτητών στην Ξάνθη, τα ΜΑΤ στο ΠΑΜΑΚ και την επιβολή ποινής φυλάκισης σε φοιτητή στην Πάντειο να αποτελούν χαρακτηριστικά παραδείγματα.

Η παραπάνω πραγματικότητα γεννά μια αναγκαιότητα: την ανάδειξη των ζητημάτων αυτών και την οικοδόμηση των δικών μας αντιστάσεων.

Απαραίτητα σε αυτές τις αντιστάσεις είναι τα στοιχεία της μαζικότητας και της οργάνωσης. Στοιχεία που δεν μπορούν να επιτευχθούν χωρίς τα κατάλληλα όργανα, δηλαδή τους φοιτητικούς συλλόγους και τις γενικές συνελεύσεις. Εκεί είναι δυνατή η συζήτηση των φοιτητών, οι οποίοι τοποθετούνται ελεύθερα. Στη βάση αυτής της δημοκρατικής διαδικασίας, καθώς και της δημοσίας αντιπαράθεσης που λαμβάνει χώρα σε αυτή, είναι που θα ξεχωρίσουν οι επιζητίες από τις προωθητικές για το φοιτητικό κίνημα και τα δικαιώματά μας πολιτικές απόψεις.

Εξίσου σημαντική διαδικασία για τη συγκρότηση των συλλόγων αποτελούν οι εκλογές τους. Οι εκλογές αναδεικνύουν το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο αποτυπώνει τον συσχετισμό των δυνάμεων του συλλόγου. Επιπλέον, μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν έναυσμα συζήτησης, προβληματισμού και πολιτικοποίησης σε όλους τους φοιτητές του συλλόγου. Είναι και αυτές, μια ακόμη διαδικασία του φοιτητικού κινήματος, που αφήνει παρακαταθήκες για το μέλλον, και ως τέτοια οφείλουμε να την αντιμετωπίζουμε.

Σύλλογοι και γραμμή της αντίστασης-διεκδίκησης: μια σύνδεση αναγκαία όσο ποτέ

Ο παραπάνω τρόπος προσέγγισης των φοιτητικών εκλογών είναι απόρροια της πολιτικής μας άποψης. Διότι αντιλαμβανόμαστε τι συντελείται στην εκπαίδευση, με όρους ταξικής πάλης, πάλης των λαϊκών στρωμάτων, για την υπεράσπιση και διεύρυνση των κατακτήσεών τους. Πιστεύουμε ότι οι από κάτω με την κινηματική ενεργοποίησή τους έχουν τη δύναμη να καθορίσουν τις εξελίξεις.

Αναγνωρίζουμε ότι σε αυτή την πάλη οι συσχετισμοί τόσο σε υλικό όσο και σε ιδεολογικό επίπεδο είναι μακράν υπέρ του συστήματος σε αυτή τη φάση. Γι' παλεύουμε για το ζωντάνεμα-μαζικοποίηση των γενικών συνελεύσεων, οι οποίες είναι το πιο ισχυρό όπλο που έχουμε ως φοιτητές. Γι' αυτό προβάλλουμε τη γραμμή της αντίστασης, ως τη μόνη που μπορεί να βάλει ξανά το πλατύ φοιτητικό δυναμικό στην κατεύθυνση του αγώνα.

Απαραίτητο στοιχείο για να σπάσει ο «πάγος» της αδράνειας και να έρθουν νίκες είναι ο αντισυνδιαχειριστικός χαρακτήρας των αιτημάτων μας. Εάν τα πράγματα, λοιπόν, κρίνονται στη βάση των ταξικών συσχετισμών, αναζητούμε τις απαντήσεις μας «εκτός των τειχών», όχι σε συνεννόηση με το σύστημα αλλά συγκροτούμενοι αντιπαραθετικά σε αυτό, αφού η λογική της συνδιαχείρισης καταλήγει στην υποταγή. Μπολιάζουμε, δηλαδή, την κατεύθυνση της διεκδίκησης.

Οι συστημικές δυνάμεις (ΔΑΠ, ΠΑΣΠ, «ανεξάρτητοι») δεν θέλουν ούτε συλλόγους ούτε εκλογές.

Είναι προφανές πως δυνάμεις που τάσσονται καθαρά με τη μεριά του συστήματος και της επίθεσής του ήδη αισθάνονται άβολα που αναγκάζονται να συμμετέχουν στον σύλλογο και τις εκλογές του. Αρχικά, συμμετείχαν για να διαλύσουν τις διαδικασίες μας εκ των έσω. Σήμερα, υπάρχουν για να πείθουν ότι αυτά που ζούμε είναι δικαιολογημένα και «φυσική τάξη πραγμάτων». Σε κάθε περίπτωση, παίζουν σημαντικότατο ρόλο στην προώθηση της επίθεσης. Οι προτάσεις τους είναι προκλητικές: προτάσεις νέων εντατικοποιημένων προγραμμάτων σπουδών, διδάκτρων, πετσοκόμματος του δωρεάν πλέγματος «για να μείνουν όσοι αξίζουν».

Οι επιδιώξεις τους έχουν εκφραστεί ανοιχτά: για να παίξουν τον ρόλο τους ως νεροκουβαλητές της επίθεσης, δεν θα είχαν κανένα πρόβλημα να αυτοκαταργηθούν. Αυτό επιδιώκουν με τις προτάσεις τους για συλλόγους «πέρα από τις παρατάξεις», για απαγόρευση της αφίσας, απαγόρευση επί της ουσίας της πολιτικής παρέμβασης. Η συστημική μπάντα δεν χρειάζεται τον σύλλογο και τον συνδικαλισμό, ίσα- ίσα θέλει να τον καταργήσει, γιατί αυτός μπορεί να αποτελέσει τροχοπέδη στην προώθηση των επιδιώξεων του συστήματος.

Επιδιώκει, το πολύ, τη δημιουργία ενός συνδιοικητικού πλέγματος στα όργανα του φοιτητικού κινήματος, που θα εξασφαλίζει την καλύτερη προώθηση των επιθετικών κατευθύνσεων για τα συμφέροντα του φοιτητή και θα βάζουν τις αντιδράσεις «στον γύψο».

Η γραμμή της συνδιαχείρισης οδηγεί σε νέκρωμα των διαδικασιών μας

Η κυριαρχία της συνδιαχειριστικής γραμμής στη φοιτητική αριστερά αποτελεί αιτία για την αποσυνγκρότηση αλλά και για την αδυναμία που υπάρχει να ξεπεραστεί η σημερινή υποχώρηση του κινήματος.

Υπό το βάρος των καιρών και με ποικίλους τρόπους, από το βάθρο των πολιτικών αναλύσεων μιας σειράς δυνάμεων ολοένα και απομακρύνεται ο παράγοντας «λαϊκό κίνημα». Παράλληλα, ενισχύεται η διαχειριστική κατεύθυνση σε αυτές και η δεξιά τους μετατόπιση μπροστά στα αδιέξοδα.

Για την ΚΝΕ: Η ΚΝΕ και το ΚΚΕ προσπαθούν να γίνουν είτε ο αριστερός συμβουλάτορας της κυβέρνησης είτε ο νέος διαχειριστής του συστήματος. Του λόγου το αληθές επιβεβαιώνεται και η ρητορεία της ΚΝΕ: «φέρτε πίσω τα αποθεματικά» γιατί δεν έχουμε λεφτά, αντιπροτάσεις στα νέα προγράμματα σπουδών με άλλα, πιο «ολοκληρωμένα επιστημονικώς», «ενιαία ανώτατη εκπαίδευση». Πρόκειται για αιτήματα που στην ουσία προσπαθούν να διαχειριστούν το σύστημα με καλύτερο τρόπο, αφού είναι διαμορφωμένα με άξονα τα δικά του προβλήματα και όχι του λαού.

Την εκτίμηση αυτή επιβεβαιώνουν οι προτάσεις νόμου που κατατέθηκαν στη βουλή, το προηγούμενο διάστημα, από το ΚΚΕ. Τα καλέσματα στήριξης της κοινοβουλευτικής δράσης του είναι εξίσου αδιέξοδα με τις κεντρικές κινητοποιήσεις που καλεί το ΠΑΜΕ: όσες εκατοντάδες(!) αποφάσεις- σφραγίδες σωματείων κι αν μαζεύουν, δεν είναι παρά μια προσπάθεια περιχαράκωσης ενός δυναμικού γύρω από το ΚΚΕ και το συνδιαχειριστικό του πλαίσιο.

Επιπλέον, επειδή οι συνθήκες για αντίσταση- πάλη- διεκδίκηση είναι... υπερώριμες, προτάσει την «αντεπίθεση», συσκοτίζοντας τα βήματα που πρέπει να κάνει ο λαός κι η νεολαία, βήματα αντίστασης στην αντιλαϊκή πολιτική, σε κατεύθυνση αναμέτρησης με το σύστημα. Παράλληλα, θέτει ως προμετωπίδα το... επίκαιρο της «λαϊκής εξουσίας». Επειδή για αυτήν, η κοινωνική μεταβολή είναι θέμα ημερησίας διάταξης, δε λαμβάνει υπ' όψιν της την κατάσταση του υποκειμενικού παράγοντα. Επομένως, δεν ρίχνει και τις δυνάμεις της στη συγκρότησή του.

Για ΕΑΑΚ/ΑΡΔΙΝ/ΑΡΕΝ: Κοινή βάση των δυνάμεων αυτών αποτελεί το «μεταβατικό πρόγραμμα». Μια σειρά, δηλαδή, μεσοπρόθεσμων στόχων, χωρίς την υλοποίηση των οποίων δεν μπορεί υποτίθεται να υλοποιηθεί κανένας στόχος. Η ατζέντα είναι πλούσια και τίθεται ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ: «Εδώ και τώρα χρηματοδότηση στην εκπαίδευση», και «επειδή το σύστημα δεν έχει λεφτά», «εδώ και τώρα να διαγραφεί το χρέος», και φυσικά για να διαχειρι-

Συμπεράσματα: Η γραμμή της συνδιαχείρισης έχει ως υποκείμενο τον συνδιαχειριστή και όχι το φοιτητικό κίνημα. Το τελευταίο μπορεί να το δει μόνο ως μοχλό πίεσης και όχι ως ενεργό υποκείμενο πάλης. Εξ' ου και προάγει τον εικονικό συνδικαλισμό και προσπαθεί να μετατρέψει κάθε κινηματική διαδικασία σε εργαλείο καλύτερων όρων διαπραγμάτευσης με το σύστημα.

Για το ζήτημα της συνδιοίκησης

Το πρόσφατο νομοσχέδιο Γαβρόγλου επαναφέρει τη συνδιοίκηση, έναν θεσμό που κατοχυρώνει τη συμμετοχή φοιτητών στα όργανα διοίκησης του πανεπιστημίου.

Να είμαστε σίγουροι ότι δεν επέλεξε το σύστημα να παραχωρήσει πεδίο της εξουσίας του στους φοιτητές. Πίσω από την κίνηση αυτή, όπως και στο παρελθόν, κρύβονται άλλες στοχεύσεις.

Είναι μια ακόμη προσπάθεια ενσωμάτωσης του φοιτητικού κινήματος στον ρεαλισμό. Τα συνδιοικητικά όργανα δεν λειτουργούν βάσει προθέσεων αυτών που τα στελεχώνουν αλλά βάσει των συγκεκριμένων ρόλων που τους ανατίθενται. Στις σχολές οι ρόλοι αυτοί είναι η προώθηση της πολιτικής των ταξικών φραγμών, της εντατικοποίησης και του χτυπήματος στα δημοκρατικά και συνδικαλιστικά δικαιώματα. Σε καμία περίπτωση, το σύστημα δεν αποφάσισε να αφήσει περιθώρια αμφισβήτησης των ρόλων αυτών και της πολιτικής του, εντός μάλιστα των θεσμών του.

Με τον «έξυπνο» αυτό τρόπο, το σύστημα φιλοδοξεί να καταστήσει συνένοχους στη βάρβαρη του πολιτική τους φοιτητές, μέσω της συμμετοχής τους στα όργανα του. Στην πραγματικότητα, με το πνεύμα συνδιαμόρφωσης και συννοχής που προωθεί, προσπαθεί να μας κρατήσει αδρανείς, τους συλλόγους άνευρους και να διαμορφώσει συνειδήσεις που πολύ πιο δύσκολα θα αντιλαμβάνονται την αντίθεση των συμφερόντων τους με αυτά του συστήματος.

Είναι ένας θεσμός που καμία σχέση δεν έχει με τη συνδικαλιστική οργάνωση και ίσα- ίσα κινείται αντιπαραθετικά με αυτή. Γι' αυτό και δεν πρέπει να «τσιμπήσουμε».

Οι Αγωνιστικές Κινήσεις αντιπαλεύουν τη «συνδιοίκηση» και δεν έχουν τίποτα να προτείνουν για την καλύτερη σή της (π.χ. «φοιτητικό βέτο», μεγαλύτερες ποσοτώσεις για φοιτητές κλπ). Ζούμε σε ένα σύστημα που παρά τα «ωραία» λογάκια για διάλογο και συναπόφαση με καθηγητές- πρυτάνεις, αυτό, η αστική τάξη και οι ιμπεριαλιστές, χαράσσει την πολιτική του επιζητώντας τη συναίνεση των φοιτητών.

Αν κάτι έχουμε να προτείνουμε είναι να αντιπαλέψουμε τις επιθετικές ορέξεις του συστήματος, προτάσσοντας τα δικά μας αιτήματα, τις δικές μας διεκδικήσεις και συγκροτώντας τα δικά μας -αντιπαραθετικά με τα δικά τους- όργανα!

Επίλογος

Σε μια δύσκολη περίοδο, οι Αγωνιστικές Κινήσεις θα δώσουν τη μάχη των εκλογών.

Αντιλαμβάνονται την ανάγκη για ολόπλευρη ισχυροποίηση της κατεύθυνσης των αγώνων απέναντι στους «μονόδρομους» του συστήματος, της ανασυγκρότησης του φοιτητικού κινήματος έναντι της διάλυσης, της γραμμής της αντίστασης - διεκδίκησης και όχι της συνδιαχείρισης/συνδιοίκησης.

Για να συνεχίσουμε αλλά και να βάλουμε νέες παρακαταθήκες για την οργάνωση των φοιτητών, την επάνοδο στις συλλογικές μας διαδικασίες, την διεκδίκηση ανθρώπινων ρυθμών σπουδών-δημοκρατικών και συνδικαλιστικών ελευθεριών-ζωής και όχι επαιτείας.

17 Μάρ:

Υπερασνίζομαστε τους Συλλόγους, συμμετέχουμε στις διαδικασίες μας, απορρίπτουμε τις συστημικές δυνάμεις, αντιπαραθέτουμε στις δυνάμεις της συνδιαχείρισης. ΨΗΦΙΖΟΥΜΕ- ΣΤΗΡΙΖΟΥΜΕ τις Αγωνιστικές Κινήσεις για να δώσουμε με καλύτερους όρους τις αυριανές μάχες!

Ξανά «φουρτουνιασμένο» το Αιγαίο...

Η πρόσφατη όξυνση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις έχει αναδείξει στην επικαιρότητα όλα τα προβλήματα που αφορούν τα λεγόμενα «εθνικά θέματα». Μέσα από έναν καταγισμό δημοσιευμάτων (internet, ΜΜΕ, αστικές φυλλάδες), καθημερινά αναδεικνύονται ζητήματα που αφορούν το Αιγαίο, το Κυπριακό, τις μειονότητες, αλλά και μια σειρά εκτιμήσεων- αναλύσεων για την «επιτιθέμενη» Τουρκία και το ενδεχόμενο ενός πολέμου, έως και την έκβασή του, ανάμεσα στις δύο χώρες.

Το κρηκτικό αυτό σκηνικό πυροδοτούν και μια σειρά ενέργειες – λεονταρισμοί και απ’ τις δύο πλευρές του Αιγαίου, που ρίχνουν περισσότερο λάδι στη φωτιά. Αναφερόμαστε στις κόντρες που ξέσπασαν με τη μη έκδοση των οκτώ Τούρκων αξιωματικών, τις θεαματικές ενέργειες με πυραυλάκατους – ελικόπτερα στα Ίμια, την αμφισβήτηση της συνθήκης της Λωζάνης, τις συνεχείς παραβιάσεις των εναέριων χώρων και τις στρατιωτικές ασκήσεις εκατέρωθεν του Αιγαίου. Μια κατάσταση που αναδεικνύει σοβαρά ζητήματα που αφορούν τον ρόλο του ιμπεριαλιστικού παράγοντα και ανταγωνισμού στην περιοχή. Τους κινδύνους εμπλοκής του λαού σε πολεμικές περιπέτειες αλλά και τη στάση της αριστεράς και του λαού απέναντι σ’ αυτές τις εξελίξεις.

Αδικη αντιπαράθεση ανάμεσα στις δύο αστικές τάξεις

Καταρχάς, αυτό που οφείλουμε να έχουμε καθαρό –και δεν θεωρείται καθόλου αυτονόητο- είναι ότι η **αντιπαράθεση αυτή εξελίσσεται ανάμεσα στις δύο αστικές τάξεις και όχι ανάμεσα στους δύο λαούς**. Με αυτήν την έννοια, οι όποιες προσεγγίσεις – φιλολογίες αφαιρούν από τις ελληνοτουρκικές κόντρες το ταξικό τους περιεχόμενο και συγχρόνως εξαφανίζουν τον εξαρτημένο χαρακτήρα και των δύο αστικών τάξεων από τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό, έρχονται συνειδητά ή «μη» να υποτάζουν τον λαό στην αστική τάξη. Σε αυτό στοχεύει η φιλολογία για «επιθετική» Τουρκία και «αμυνόμενη» Ελλάδα, που πλασάρεται από όλα τα αστικά κέντρα. Από τη μια, αποτυπώνει τους σημερινούς συσχετισμούς, δηλαδή ότι σήμερα την πρωτοβουλία των κινήσεων την έχει η άρχουσα τάξη της Τουρκίας. Από την άλλη, επιδιώκει, μέσω της σταθερής προβολής της τούρκικης επιθετικότητας, τη μετατροπή του κύριου ανταγωνιστή της ελληνικής αστικής τάξης σε «εχθρό του έθνους και του λαού». Απαιτούν έτσι την «εθνική ομοψυχία» μπροστά στον «κίνδυνο από Ανατολάς», και καλούν τον λαό να δείξει την ανοχή του στην αντεργατική και αντιλαϊκή πολιτική που επιβάλλουν. Την ίδια στιγμή, με βάση αυτό το επιχείρημα, στρώνουν το έδαφος για την ανάπτυξη εθνικιστικού, σοβινιστικού κλίματος, ευνοώντας φασιστικές αντιλήψεις και ομάδες.

Πάνω σε αυτό το έδαφος και σε συνδυασμό

με την αδυναμία των εργαζόμενων λαϊκών μαζών να αποκρούσουν την επίθεση που δέχονται σε όλα τα μέτωπα, βρίσκουν το θράσος οι κάθε Λεβέντηδες να λένε «να κοπούν 200 ευρώ απ’ τις συντάξεις για να πάρουμε πολεμικά πλοία». Παράλληλα, εμφανίζεται ο Καμμένος με τους φασίστες της Χρυσής Αυγής στο Καστελόριζο κλπ. Στο ίδιο πλαίσιο κινούνται, από την άλλη, οι ενέργειες του Ερντογάν στα Ίμια, οι λεονταρισμοί του για τη μη έκδοση των οχτώ πραξικοπηματιών και η εθνική συσπείρωση που απαιτούσε ενόψει του δημοψηφίσματος του Απρίλη.

Συνοψίζοντας, οι δύο αστικές τάξεις κατηγορούν η μία την άλλη για συνεχείς προκλήσεις και παίζουν με τη φωτιά του πολέμου. Απαιτούν την εθνική συσπείρωση αποκρύπτοντας ανοιχτά, προς ώρας, από τους δύο λαούς πως πρέπει να σφαχτούν για τους άδικους και αντιδραστικούς ανταγωνισμούς τους.

Ας δούμε, ωστόσο, ορισμένα ζητήματα που αφορούν τον χαρακτήρα των προβλημάτων και του ανταγωνισμού ανάμεσα στις δύο χώρες. Τέτοια είναι οι αμφισβητούμενες περιοχές στο Αιγαίο και συνολικά ο έλεγχος σε αυτό, το Κυπριακό, οι εθνικές μειονότητες, ο έλεγχος του εναέριου χώρου FIR, το ζήτημα των υφαλοκρηπίδων των νησιών αλλά και ευρύτερα ο ρόλος τους (οικονομικός, γεωπολιτικός, ενεργειακός) στα Βαλκάνια και τη Μέση Ανατολή.

Από το «ξεφλούδιμα της αγκινάρας» στα... Ίμια του '96

Υπάρχουν αρκετά ζητήματα που εμπλέκονται

στον ανταγωνισμό ανάμεσα στις δύο άρχουσες τάξεις. Αρκετά από αυτά έχουν την αφηγηρία τους στη δημιουργία, συγκρότηση και εξέλιξη των δύο κρατών.

Η διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας αποτέλεσε και την αφηγηρία συγκρότησης μιας σειράς κρατών, ανάμεσά τους και των παραπάνω δύο, αλλά και μιας σειράς «εθνικών ζητημάτων». Η εξέλιξη αυτή, η οποία συντελέστηκε κάτω από τις ωμές επεμβάσεις των ξένων δυνάμεων, έχει αφήσει πολλές ανοιχτές «πληγές». Όπου –όταν και όπως– «έκλειναν» αυτές, στην πορεία άνοιγαν ακόμη μεγαλύτερες. Μια εξέλιξη που δημιούργησε κρουφούς πόθους και «ανεκπλήρωτες επιθυμίες» στις κυρίαρχες τάξεις και των δύο πλευρών. Είτε για την «Μεγάλη Ελλάδα» και την «κόκκινη μηλιά» είτε για τη «Μεγάλη Οθωμανική Αυτοκρατορία».

Το ποιος κατόρθωνε κάθε φορά να θέτει το ζήτημα αμφισβήτησης της κυριαρχίας του άλλου (οπότε φαινόταν να είναι ο «επιτιθέμενος»), έχει περάσει από πολλές και εναλλασσόμενες φάσεις μέχρι σήμερα. Αυτό καθοριζόταν από το αν η εκάστοτε αστική τάξη είχε ή νόμιζε ότι είχε την εύνοια του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού. Έχει όμως αξία να δούμε ορισμένους «σταθμούς» στην πορεία αυτής της αντιπαράθεσης.

Η Μικρασιατική εκστρατεία, αγαλιά με τη «Μεγάλη Ιδέα», έφτασε μέχρι την Άγκυρα το 1922. Τις συνέπειες πλήρωσαν με βαρύ φόρο αίματος τόσο οι δύο λαοί και το ελληνικό στοιχείο της Μικράς Ασίας όσο και οι μειονότητες που βρίσκονται στις δύο χώρες.

Η προσπάθεια της ελληνικής αστικής τάξης

Μιχαήλ Χρήστος, Φυσικό Ιωαννίνων

να πετύχει μεγαλύτερο έλεγχο και ρόλο φθάνει στο φασιστικό πραξικόπημα του Ιωαννίδη για την ανατροπή του Μακαρίου στην Κύπρο το '74. Ακολουθεί η στρατιωτική επέμβαση της Τουρκίας και η κατοχή του 40% του νησιού, που σηματοδοτεί την στρατιωτικό-πολιτική ήττα της ελληνικής αστικής τάξης και την ανατροπή του συσχετισμού υπέρ της τούρκικης. Η ανατροπή αυτή έδωσε τη δυνατότητα στην Τουρκία να ανοίξει άμεσα ζητήματα κυριαρχίας στο Αιγαίο.

Η προσπάθεια της τούρκικης χούντας το 1987 με τις έρευνες του Σισιμί σε αμφισβητούμενες περιοχές, προκάλεσε παρόμοια ένταση με αυτήν της εξόδου του Χόρα το 1976. Η τούρκικη αστική τάξη ήθελε όχι μόνο να θέσει ότι δεν παραιτείται από την πρόσβαση στο Αιγαίο αλλά να διαμορφώσει και μια ντεφάκτο κατάσταση σε αυτό. Βέβαια, αντίστοιχα είχαν προηγηθεί έρευνες από την ελληνική πλευρά.

Η κρίση στα Ίμια το 1996 έφερε σε επικίνδυνο σημείο τη σύγκρουση των δύο στρατών στο Αιγαίο. (Την ίδια στιγμή, τμήματα του ελληνικού και τουρκικού στρατού συμμετείχαν στον «συμμαχικό» στρατό κατοχής της Βοσνίας, με βάση τις ιδιαίτερες επιδιώξεις αλλά και εντολές από τους Αμερικάνους!)

Μέσα σε όλες αυτές τις εξελίξεις αναδεικνύεται και ο ρόλος των ιμπεριαλιστών. Οι τελευταίοι είτε έριχναν περισσότερο λάδι στη φωτιά (το '74 είχαν και οι δύο αστικές τάξεις το «οκ» των Αμερικάνων) είτε εμφανίζονταν σε ρόλο πυροσβέστη (το '87 και το '96), για να προσανατολίσουν τις δύο αστικές τάξεις στις δικές τους επιλογές και ανάγκες.

Συνοψίζοντας, η ουσία των προβλημάτων και του ασυμβίβαστου των αντιθέσεων που υπάρχουν στις δύο κυρίαρχες τάξεις Ελλάδας και Τουρκίας βρίσκεται στο ότι η αναβάθμιση του ρόλου της καθεμιάς προϋποθέτει τη ριζική αλλαγή των συσχετισμών σε βάρος της άλλης. Γι' αυτό και τα όποια «επιμέρους» ζητήματα- αμφισβητήσεις έπαιρναν κάθε φορά τον χαρακτήρα συνολικότερης αντιπαράθεσης. Πάνω σε αυτό εξελίχθηκε όλη αυτή η πορεία συγκρούσεων-αψιμαχιών και πάνω από όλα στον εξαρτημένο χαρακτήρα τους από τον ιμπεριαλισμό.

Ο ιμπεριαλισμός τροφοδοτεί με «επιθετικότητα» και τις δύο πλευρές του Αιγαίου

Ο καθοριστικός παράγοντας στην εξέλιξη των συσχετισμών και των διαφορών ανάμεσα στις δύο άρχουσες τάξεις ήταν οι ιμπεριαλιστικές δυνάμεις. Στην αρχή οι Αγγλογάλλοι και στη συνέχεια οι Αμερικάνοι ιμπεριαλιστές είχαν και έχουν υπό τον έλεγχο τους και τις δύο χώρες. Πρόκειται για μία σχέση η οποία σημάδεψε και συνεχίζει να καθορίζει τα βασικά χαρακτηριστικά τα οποία έχουν, της εξάρτησης από τον κυρίαρχο ιμπεριαλιστή. Πάνω σε αυτή τη σχέση οφείλουν και την ύπαρξή τους, όταν η κυριαρχία τους αμφισβητήθηκε από τον λαϊκό παράγοντα, αλλά

και τις ελπίδες τους για έναν καλύτερο ρόλο στην περιοχή.

Έτσι, κάθε άρχουσα τάξη επιδιώκει κάθε φορά να εξαργυρώσει το κόστος υποταγής της στον ιμπεριαλισμό εις βάρος της άλλης. Με τη σειρά του, βέβαια, ο ιμπεριαλισμός- ο Αμερικάνοι δηλαδή- εκμεταλλεύεται τα προβλήματα τους και συντηρεί «ανοιχτές πληγές» ανάμεσα στις δύο χώρες. Έτσι, εκβιάζει και αναγκάζει τις άρχουσες τάξεις και των δύο χωρών σε ολοένα και μεγαλύτερη υποταγή-ευθυγράμμιση στα συμφέροντα και τις επιδιώξεις του στην περιοχή της Μεσογείου αλλά και στον κόσμο.

Με βάση αυτό, οι προτεραιότητες και οι επιδιώξεις του ιμπεριαλισμού έχουν σαν αποτέλεσμα να τροφοδοτούν με επιθετικότητα και να γεμίζουν με ελπίδες πότε τη μία και πότε την άλλη άρχουσα τάξη. Έτσι μοιράζουν (ή όχι) ρόλους, χρησιμοποιούν τα προβλήματα της κάθε χώρας, παρεμβαίνουν υπέρ της μίας ή της άλλης πλευράς όταν ανοίγουν ζητήματα κλπ.

Ωστόσο, οι αμερικάνικες επιδιώξεις και συμφέροντα δεν συμπίπτουν πάντα με το συμφέρον της μίας ή της άλλης άρχουσας τάξης. Οι Αμερικάνοι ιμπεριαλιστές απαιτούν, πότε από τη μια πότε από την άλλη, ή και από τις δύο μαζί, την

Βάζοντας τους λύκους να φυλάνε τα πρόβατα

Η Ελλάδα και η Τουρκία αποτέλεσαν τους δύο βασικούς πυλώνες του NATO στην περιοχή, για την αντιμετώπιση της Σοβιετικής Ένωσης και στη συνέχεια της Ρωσίας αλλά και των λαών της Β. Αφρικής- Μ. Ανατολής- Βαλκανίων. Η ανάγκη για τη σταθερότητα και το «αξιόμαχο» της Νοτιοανατολικής πτέρυγας του NATO οδήγησε αρκετές φορές τους Αμερικάνους να προβούν σε πυροσβεστικές ενέργειες ('87 και '96) φέρνοντας την «ειρήνη» στην περιοχή, παίρνοντας βέβαια και τα αντίστοιχα ανταλλάγματα.

Ωστόσο, το επιχείρημα ότι η κοινή ένταξη της Ελλάδας και της Τουρκίας στο NATO αποτελεί όρο ειρήνης στην περιοχή είναι στην ουσία του το ίδιο με το «η Τουρκία μας επιτίθεται, συνεπώς να εντάξουμε την ασφάλειά μας στο NATO, στην ιμπεριαλιστική προστασία». Πρόκειται ουσιαστικά για τις δύο όψεις τους ίδιου νομίσματος στο οποίο έχουμε ήδη αναφερθεί. Οι ιμπεριαλιστές δεν προσφέρουν προστασία, ούτε είναι «φιλέλληνες» ούτε «φιλότουρκοι». Επιδιώκουν την υλοποίηση των σχεδίων τους για κυριαρχία, η οποία περνά μέσα από τη σφαγή και τον διαμελισμό λαών και χωρών.

Αυτό που έχει σημασία εδώ είναι ότι **πάνω σε αυτό το «επιχείρημα», εδώ και 70 χρόνια, έχουν χτιστεί οι αμερικάνικες βάσεις και παραχωρείται συνολικά η χώρα σαν ορμητήριο των Αμερικάνων ιμπεριαλιστών. Με την αξιοποίηση των γκρίζων ζωνών, το Αιγαίο παραχωρείται εν τέλει στον αμερικανικό στόλο.**

ευθυγράμμιση με τις επιλογές του, πράγμα που έχει κόστος και για τις δύο. Για να το πούμε απλά, **σε κάθε περίπτωση, πάνω από το συμφέρον και των δύο χωρών βρίσκεται το ιμπεριαλιστικό συμφέρον, ακόμα και αν αυτό συνεπάγεται ότι θα την πληρώσει η μία ή και οι δύο άρχουσες τάξεις μαζί.**

Αυτή είναι η πραγματικότητα η οποία έχει αποτυπωθεί στις σχέσεις των δύο χωρών σε όλη τη σύγχρονη ιστορία τους, όσο κι αν οι δύο άρχουσες τάξεις προσπαθούν να αποκρύψουν τον πραγματικό ρόλο του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού. Γνωρίζουν ότι οι επιδιώξεις και τα συμφέροντά τους υλοποιούνται μόνο και εάν συμπορευτούν με τις ορέξεις των αφεντικών τους. Και παραπέρα, γνωρίζουν ότι η ανάπτυξη αντιιμπεριαλιστικού κινήματος δε θα βάλει σα στόχο μόνο τους ιμπεριαλιστές αλλά θα συμπεριλάβει και θα αμφισβητήσει και τη δική τους κυριαρχία.

Μόνο έτσι μπορεί να μεταφραστεί: α) η «παράκληση» του Α. Παπανδρέου να προστατέψει το NATO τα σύνορα της Ελλάδας στην κρίση του '87, β) το «ευχαριστώ» του Σημίτη στην κρίση των Ίμίων το '96, γ) οι συνεχείς απαιτήσεις της ελληνικής αστικής τάξης στα εξοπλιστικά σε σχέση με την Τουρκία, δ) οι απαιτήσεις για ευνοϊκότερη, σε σχέση με την Τουρκία, μεταχείριση απ’ τη Δύση (ένταξη ΕΟΚ – βέτο για Τουρκία), ε) οι σημερινές τοποθετήσεις από το πολιτικό προσωπικό που διακηρύσσουν ότι τα σύνορα της Ελλάδας «είναι σύνορα της Ευρώπης» και ότι οι υπηρεσίες της στο NATO θα πρέπει να ανταμειφθούν. Με βάση αυτή την απεύθυνση στους προστάτες της, εμφανίζεται σαν ο «σταθεροποιητικός παράγοντας» στην περιοχή ζητώντας στήριξη. Στήριξη που θέλει να επεκτείνει και σε άλλα ζητήματα που αφορούν την αστική τάξη, όπως το χρέος και η αξιολόγηση, μόνο που «κατανόηση» δε φαίνεται να υπάρχει.

Συνολικά, θα λέγαμε, ακολουθείται, μέσω αυτού του «επιχειρήματος», η ένταξη

ΑΥΤΗ Η ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΑ
ΔΕΝ ΚΑΡΦΩΝΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΠΟΤΑ !!

στις στρατηγικές επιλογές των Αμερικάνων ιμπεριαλιστών, σε μια προσπάθεια απόκτησης ρόλου στην περιοχή.

Αυτό που θεωρούμε σημαντικό είναι ότι μπορεί και οι δύο αστικές τάξεις να είναι εξαρτημένες απ' τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό και ενταγμένες στο ΝΑΤΟ, όμως αυτό δεν σημαίνει ότι οι σχέσεις τους με αυτόν εξελίσσονται αντίστοιχα «ομαλά» ή με τον ίδιο τρόπο. Τα παραδείγματα είναι πολλά. Πολλές φορές, τα συμφέροντα του ιμπεριαλισμού και οι απαιτήσεις του από τους υποτακτικούς του έρχονται σε σύγκρουση με τα συμφέροντα των τελευταίων, οι οποίοι και την πληρώνουν. Έτσι, αναπτύσσονται αντιθέσεις ανάμεσα στους Αμερικάνους και τους υποτελείς τους.

Για την κατάσταση σήμερα

Όσο ουσιαστικά είναι τα προηγούμενα για την κατανόηση των ελληνοτουρκικών σχέσεων, άλλο τόσο είναι και το πλαίσιο του ενδοϊμπεριαλιστικού ανταγωνισμού σήμερα στην περιοχή και τον κόσμο. Συνοπτικά, θα λέγαμε:

- Η αδυναμία ξεπεράσματος της δομικής κρίσης του καπιταλιστικού – ιμπεριαλιστικού συστήματος, με «οικονομικό» τρόπο, οδηγεί ακόμα πιο άγρια στη διαδικασία αναδιάταξης δυνάμεων, με στόχο το ξαναμοίρασμα των σφαιρών επιρροής. Πρόκειται για μια διαδικασία που δοκιμάζονται έντονα οι παλιές σχέσεις και συσχετισμοί. Όλες οι ιμπεριαλιστικές δυνάμεις διαγκωνίζονται σε όλα τα επίπεδα για μια καλύτερη θέση στο νέο υποδιαμόρφωση σκηνικό. Η διαδικασία αυτή μέχρι στιγμής έχει αναδείξει τα εύφλεκτα μέτωπα της Ουκρανίας, της Λιβύης, της Συρίας και απειλεί με γενικευμένο πόλεμο – όξυνση όλων των αντιθέσεων.

- Η αδυναμία του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού (μπροστάρι παγκοσμίου του συστήματος) να δώσει απαντήσεις στο μπούκωμα του σε μια σειρά μέτωπα, άφησε περιθώρια ανάδειξης άλλων δυνάμεων (Ρωσία, Κίνα κ.ά.). Η εκλογή Τραμπ στην προεδρεία των ΗΠΑ αναδεικνύει την προσπάθεια του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού να κινηθεί σε κατεύθυνση απάντησης αυτών των προβλημάτων.

- Συνολικά στην περιοχή, ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός ανοίγει ζητήματα, σε μια προσπάθεια διαμόρφωσης καλύτερων όρων για τον ίδιο και αποκοπής όποιων δυνατοτήτων του ρώσικου ιμπεριαλισμού. Με βάση αυτό, ανακινεί επικίνδυνα ζητήματα στην «πυριτιδαποθήκη» των Βαλκανίων, απειλώντας με ακόμα πιο επικίνδυνες εξελίξεις τους λαούς. Απαιτώντας την πλήρη συμμόρφωση και στοίχιση των ντόπιων υποτακτικών του στις επιλογές και στρατηγικές του.

- Προωθεί ένα νέο διχοτομικό σχέδιο «Ανάν» στην Κύπρο, με στόχο τη διαμόρφωση καλύτερων όρων για την εξυπηρέτηση των γεωστρατηγικών του σχεδίων στην περιοχή και τη μετατροπή της σε «αβύθιστο αεροπλανοφόρο». Η προσπάθεια αυτή τροφοδοτεί με ακόμα μεγαλύτερη ένταση τις ελληνοτουρκικές αντιθέσεις, καθώς η λύση που θα προωθηθεί θα έχει επιπτώσεις και στον δικό τους ρόλο.

- Συνολικά, οι ενδοϊμπεριαλιστικοί ανταγωνισμοί, σε συνδυασμό με την αδυναμία των λαών να δώσουν το δικό τους στίγμα στις εξελίξεις, παράγουν στην περιοχή έντονα στοιχεία ρευστότητας, αβεβαιότητας, γεωπολιτικών αναδιτάξεων και πολύ σοβαρών κινδύνων για τους λαούς.

Στο πλαίσιο αυτού του ανταγωνισμού κινούνται σήμερα και οι ανταγωνισμοί των δύο αστικών τάξεων. Από τη μία πλευρά, τα στρώματα και τα κόστη που υφίστανται από αυτόν τον ανταγωνισμό, τις κάνουν ακόμα

της Τουρκίας, υπό τον Ερντογάν, αναζητά αγωνιωδώς απαντήσεις αλλά και ρόλο στην περιοχή. Προσπαθεί να κάνει μια «φυγή προς τα μπρος». Χρησιμοποιεί τις διώξεις-συλλήψεις και την τρομοκρατία στο εσωτερικό, όπως χρησιμοποίησε και το δημοψήφισμα του Απριλίου. Στέλνει στρατό σε Ιράκ, Συρία ενώ προχωρά σε κάθε λογής «αμφισβητήσεις», από τη συνθήκη της Λωζάνης, μέχρι το κυπριακό, τα ενεργειακά και το Αιγαίο.

Η ελληνική αστική τάξη, στο πλαίσιο της διπλής εξάρτησής της από ΗΠΑ-ΕΕ, έχει υποστεί σοβαρά κόστη (οικονομία, ανοίγματα στα Βαλκάνια μια προηγούμενη περίοδο). Ωστόσο, με την καθοριστική συμβολή της κυβέρνησης, έχει κατορθώσει να ενισχυθεί απέναντι στον «εχθρό» λαό και δεν παύει να αναζητά ρόλο στην περιοχή. Σε αυτή τη βάση, βαθαίνει το πλαίσιο εξάρτησης και εμπλοκής της στα ιμπεριαλιστικά σχέδια, σε μια προσπάθεια εξαργύρωσης της υποταγής της. Έτσι, αποδέχεται τον νατοϊκό στόλο στο Αιγαίο.

Συνολικά παραχωρεί τη χώρα σαν πολεμικό ορμητήριο των ΗΠΑ-ΝΑΤΟ και εφαρμόζει απανωτά μνημόνια εξόντωσης του λαού και λεηλασίας της χώρας.

Την ίδια στιγμή, προσπαθεί να αξιοποιήσει κάθε δυνατότητα που της δίνεται στο πλαίσιο της ιμπεριαλιστικής εξάρτησης για να διαμορφώσει καλύτερους συσχετισμούς στον ανταγωνισμό της με την τούρκικη αστική τάξη. Για αυτό, ζητά η νέα βάση των ΗΠΑ να γίνει στην Κάρπαθο. Προ-

ωθεί τα συμφέροντα και τις βλέψεις της για ΑΟΖ και ρόλο κυρίαρχης δύναμης στο Αιγαίο αλλά και τη Νοτιοανατολική Μεσόγειο. Σε αυτήν την κατεύθυνση, αλλά και με ευρύτερες αναφορές σε ενεργειακό-στρατιωτικό επίπεδο, προωθεί τους αμερικανοστρήχτους άξονες με το σιωνιστικό κράτος του Ισραήλ και τη χούντα της Αιγύπτου.

Οι λαοί να δώσουν τις δικές τους απαντήσεις!

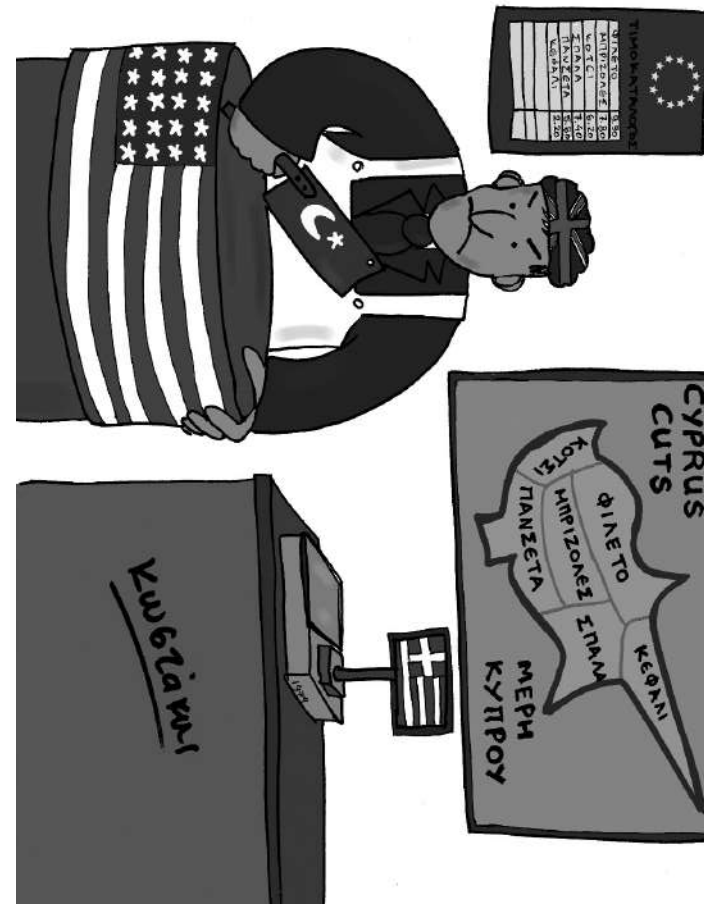
Ο λαός μας και ο τούρκικος λαός βρίσκονται μπροστά σε πολύ σοβαρούς κινδύνους. Αναδεικνύεται καθημερινά η **επιτακτική ανάγκη συγκρότησης ενός μετώπου των λαών που θα παλεύει ενάντια στον ιμπεριαλισμό, τον πόλεμο και τις ντόπιες αστικές τάξεις. Μέτωπο που θα παλεύει για την ειρήνη, τη ζωή και τα δικαιώματα των λαών, των εθνοτήτων και των μειονοτήτων, των προσφύγων. Σε αυτή την κατεύθυνση οφείλει να ξαναζωντανέψει το αντιιμπεριαλιστικό – αντιπολεμικό κίνημα στον τόπο μας, προωθώντας τη φιλία των λαών ενάντια σε κάθε εθνικισμό, σωβινισμό και κάθε λογής πασιφισμούς. Μοιάζουν επί-**

καιρα όσο ποτέ τα αιτήματα για έξοδο της χώρας από το ΝΑΤΟ και η πάλη για ανεξαρτησία. Γιατί ο λαός της χώρας δεν πρέπει να γίνει συνένοχος στα φιλοπόλεμα σχέδια των ιμπεριαλιστών. Γιατί η εξάρτηση της χώρας από τους ιμπεριαλιστές και η πρόσδεση στους ιμπεριαλιστικούς μηχανισμούς θέτει σε κίνδυνο και τον ίδιο τον λαό της χώρας μας.

Επιπλέον, είναι ανάγκη σήμερα να ξεσκεπαστούν οι επικίνδυνες απόψεις. Από τη μία, υπάρχουν απόψεις που αντιμετωπίζουν με ελαφρότητα ζητήματα συνόρων και διατυπώνουν θέση κατά της συνθήκης της Λωζάνης. Η τελευταία αντίληψη παραβλέπει ότι **αυτός που μπορεί και αμφισβητεί τα σύνορα σήμερα, με αιματηρό τρόπο, είναι ο ιμπεριαλισμός.** Συνεπώς, το αίτημα ΚΑΜΙΑ ΑΛΛΑΓΗ ΣΥΝΟΡΩΝ είναι το μόνο αίτημα που εξασφαλίζει την ειρήνη μεταξύ των λαών των δύο χωρών. Από την άλλη, υπάρχουν απόψεις που

χαρακτηρίζουν την τούρκικη αστική τάξη ως «επιτιθέμενη» και την ελληνική ως «αμυνόμενη». Κάτι τέτοιο στο σήμερα δεν δίνει συγκεκριμένο πολιτικό περιεχόμενο στη στάση και τους στόχους πάλης του λαϊκού κινήματος. Ίσα- ίσα, με βάση τους δοσμένους συσχετισμούς, την ήττα του κομμουνιστικού κινήματος και την αποσυγκρότηση της εργατικής τάξης, τέτοιες απόψεις οδηγούν στην υποταγή του λαϊκού κινήματος στην αστική τάξη.

Η συγκρότηση του κινήματος σήμερα σε αυτόνομη ταξική βάση περνάει μέσα απ' το να καταδικάσει αυτή την αντιπαράθεση ως άδικη. Από την εναντίωσή του σε κάθε αλλαγή συνόρων, αγοράς εξοπλιστικών, βάσεων. Από τη σύνδεση των αγώνων της εργατικής τάξης και του λαού σε κάθε χώρα, με την ανάπτυξη της αλληλεγγύης και τη συγκρότηση μετώπου πάλης των λαών της περιοχής ενάντια στον ιμπεριαλισμό, τον πόλεμο και τις ντόπιες αστικές τάξεις. Για να φτιάξουν οι λαοί τα δικά τους «σπίτια», χωρίς αφέντες και «προστάτες»!

Συνδικαλισμός και Άσυλο

Αναγκαία όπλα λαού και νεολαίας

Παρακολουθώντας την ειδησεογραφία των τελευταίων μηνών, θα παρατηρούσε κάποιος μια σειρά από γεγονότα που αφορούν τον συνδικαλισμό εντός των πανεπιστημίων. Τέτοια είναι οι διώξεις των 9 φοιτητών της Ξάνθης, η επαναφορά στο προσκήνιο των 12 φοιτητών του Ηρακλείου που διώκονται για τις κινητοποιήσεις του 2011 ενάντια στον νόμο πλαίσιο, η πονηή φυλάκιση σε φοιτητή στο Πάντειο, η καταπάτηση του ασύλου από ΜΑΤ στο ΠΑΜΑΚ και τα συνεχόμενα lock out πανεπιστημίων από την πλευρά της αστυνομίας. Τα γεγονότα αυτά δείχνουν με έναν αρκετά ξεκάθαρο τρόπο τις προσπάθειες από πλευράς συστήματος να προχωρήσει την επίθεσή του στο χτύπημα των συνδικαλιστικών και δημοκρατικών ελευθεριών.

Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι υπάρχει μια πληθώρα τέτοιων περιστατικών που λαμβάνουν χώρα στα πανεπιστήμια, τα ΤΕΙ αλλά και τα σχολεία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η δίωξη σε μέλος της ΚΝΕ σε μαθητική κινητοποίηση. Οι χώροι αυτοί αποτελούσαν ιστορικά χώρους στους οποίους, λόγω και των χαρακτηριστικών της νεολαίας, υπήρχε έντονο το στοιχείο της αμφισβήτησης και της αντίδρασης. Έτσι, μια σειρά από κινήματα, από το Πολυτεχνείο μέχρι τις κινητοποιήσεις ενάντια στον νόμο Αρσένη και πιο πρόσφατα το '06-'07 και τις μαθητικές κινητοποιήσεις ενάντια στο νέο Λύκειο, έδειξαν τις δυνατότητες που έχει η νεολαία όταν αγωνίζεται. Χωρίς να θέλουμε να αντιμετωπίσουμε το ζήτημα φοιτητοκεντρικά (θα αναφερθούμε σε λίγο συνολικότερα), αναδεικνύεται τα τελευταία χρόνια μια προσπάθεια έντασης της επίθεσης στο πανεπιστήμιο, με στόχο όχι μόνο το κομμάτι των παροχών αλλά και το δικαίωμα του συνδικαλισμού και τα μέσα που έχει το φοιτητικό κίνημα για να αγωνιστεί.

Για να προχωρήσει η επίθεση του συστήματος δεν αρκούν τα μέτρα και οι «μεταρρυθμίσεις». Πρέπει να τα «σερβίρουν» μαζί με την απαραίτητη ιδεολογική χειραγώγηση, ώστε να ενταθεί το κλίμα της αποπολιτικοποίησης και της σύγχυσης στους φοιτητές. **Με αυτήν την έννοια, το σύστημα προσπαθεί, εδώ και πολλές δεκαετίες, να εντείνει την προπαγάνδα ενάντια στον φοιτητικό συνδικαλισμό, το άσυλο και συνολικά τους αγώνες.** Μέσω των μηχανισμών του εποικοδομηματος, στρατεύει καθηγητάδες, πρυτάνεις, ΜΜΕ και άλλα μέσα, για να πείσει τη νεολαία ότι ο συνδικαλισμός είναι κάτι ξένο και επιζήμιο ως προς τα συμφέροντά της, ότι τα πανεπιστήμια είναι «κέντρα ανομίας» εξαιτίας του ασύλου και συνολικότερα ότι οποιαδήποτε προσπάθεια για αγώνα και κινητοποίηση είναι μάταια.

Η σημασία του συνδικαλισμού

Το σύστημα γνωρίζει πολύ καλά ότι ο συνδικαλισμός, η οργάνωση και ο αγώνας αποτελούν πεδία πάνω στα οποία ο λαός και η νεολαία μπορούν να πετύχουν νίκες. **Είτε μιλάμε για «μικρά» ή «μεγάλα» αιτήματα, ο συνδικαλισμός στους χώρους δουλειάς – και όχι μόνο- μπόρεσε τόσο να δώσει νίκες στην εργατική τάξη και τον λαό όσο και να αναδείξει την αντίθεση κεφαλαίου-εργασίας, καθορίζοντας τα πρωταρχικά βήματά τους στη διαμόρφωση ταξικής συνείδησης.** Αντίστοιχα, ιστορικά, η νεολαία, είτε σπουδάζουσα είτε μαθητιώσα, μέσω των δικών της συνδικαλιστικών οργάνων (από τα πενταμελή και δεκαπενταμελή μέχρι τους φοιτητικούς συλλόγους) μπαίνει σε κίνηση, συζητά τα προβλήματα της και κινείται στον δρόμο του αγώνα. Μπορεί η νεολαία να μην αποτελεί τάξη και μάλιστα οι φοιτητές να βιώνουν την ταξική πάλη εξ' αντανακλάσεων, όμως, και αυτή –όπως και η εργατική τάξη και ο λαός- πάνω στην κίνησή της, ακό-

Μπαϊρακτάρης Τάσος,
ΗΜΜΥ Ξάνθης

μα και στα πιο απλά συνδικαλιστικά αιτήματα, συγκροτείται, καταλαβαίνει ποιος είναι ο ρόλος των εκφραστών του συστήματος, ποιον έχει απέναντί της και ποια η σημασία του αγώνα.

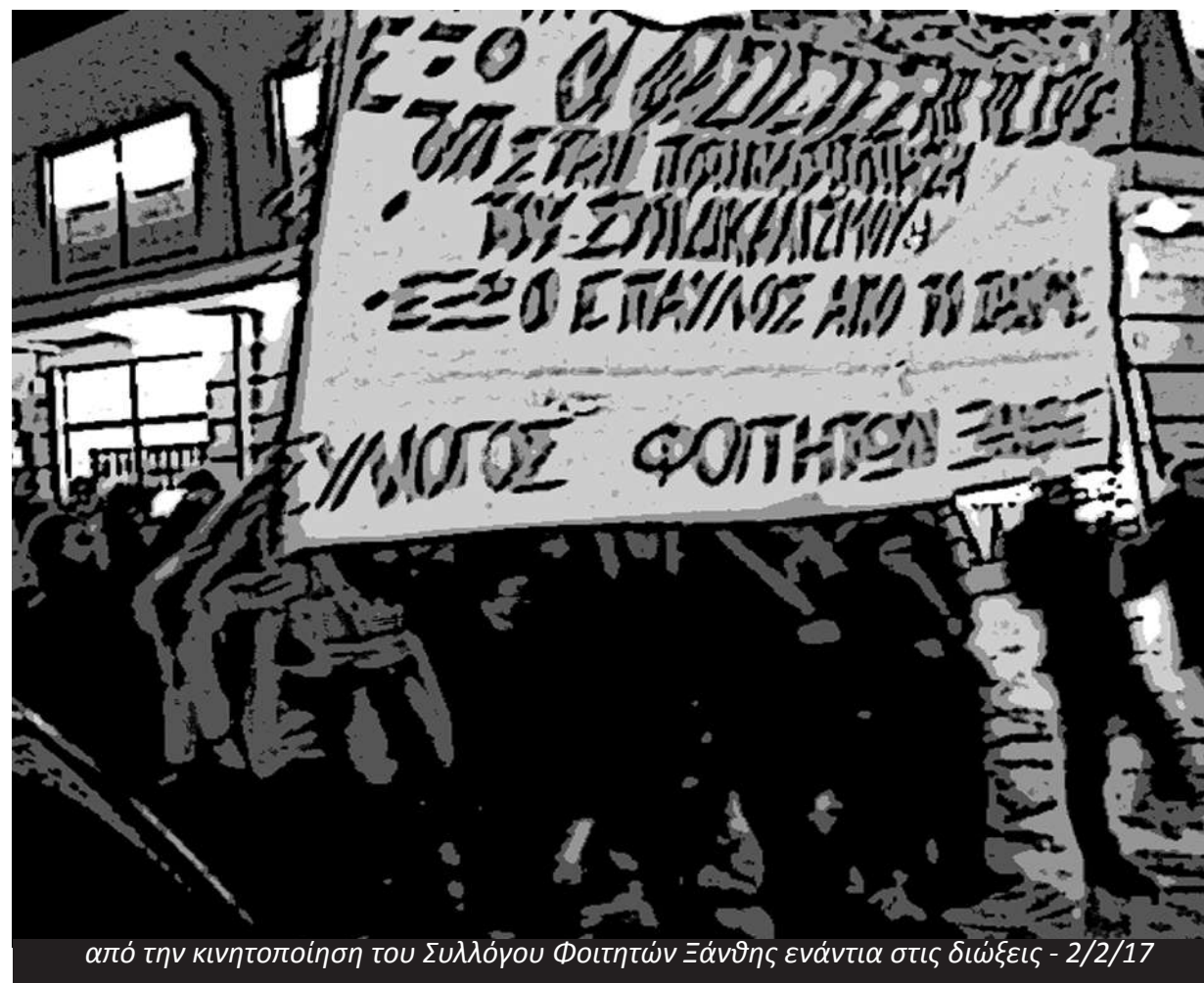
Τις τελευταίες δεκαετίες, βέβαια, η εικόνα είναι αρκετά διαφορετική. Η ήττα του κομμουνιστικού-εργατικού-λαϊκού κινήματος, η στάση των ξεπουλημένων συνδικαλιστικών ηγεσιών και η επικράτηση των ρεφορμιστικών λογικών στο κίνημα έχουν δώσει στην πάλη στο σύστημα έτσι ώστε να προωθήσει την επίθεση ενάντια στον συνδικαλισμό και τις μορφές πάλης του κινήματος. **Έτσι, σύστημα και ρεφορμισμός έχουν επιδράσει τα μέγιστα ώστε οι φοιτητές να νιώθουν τα συλλογικά όργανα ξένα και τον συνδικαλισμό σαν «χόμπι» για άλλους.** Με βάση την απαξίωση του συνδικαλισμού στα μάτια των φοιτητών, το σύστημα χτίζει τους όρους πάνω στους οποίους θα εδραιώσει την «παντοδυναμία» του...

Το σύστημα πλέον βλέπει ιστορική ευκαιρία όχι απλώς να αμαυρώσει στα μάτια των φοιτητών τις έννοιες του συνδικαλισμού και του αγώνα αλλά και να νίγει κινήματα και αντιστάσεις όπου προκύπτουν, με τον πιο βάρβαρο τρόπο. Με αυτή την έννοια, για εμάς, τα παραδείγματα στα οποία αναφερθήκαμε πιο πριν εντάσσονται σε αυτή την κατεύθυνση από πλευράς συστήματος. **Η πολιτική της φασιστικοποίησης της δημόσιας και πολιτικής ζωής,** το χτύπημα των συνδικαλιστικών ελευθεριών και των δημοκρατικών δικαιωμάτων αποτελούν βασικά κομμάτια της επίθεσης που εξαπολύει το σύστημα στο πανεπιστήμιο.

Για τις διώξεις φοιτητών στην Ξάνθη

Οι εξελίξεις τους τελευταίους μήνες στην πολυτεχνική της Ξάνθης αποτελούν ένα τρανταχτό παράδειγμα για το πόσο λυσσασμένα το σύστημα προσπαθεί ακόμα και στις μικρότερες αντιστάσεις να βάλει «ταφόπλακα». **Το «μήνυμα» με τις διώξεις των 9 φοιτητών είναι ξεκάθαρο: όποιος σηκώνει κεφάλι θα κυνηγιέται.** Είναι χαρακτηριστικό ότι όσο μικρές και εάν φαίνονταν οι περιονικές κινητοποιήσεις ενάντια στην καθηγητική αυθαιρεσία, αποτέλεσαν μια σημαντική παρακαταθήκη για τους φοιτητές στους ΗΜΜΥ αλλά και πανελλαδικά, γιατί πήγαν κόντρα στο συνολικότερο κλίμα κινηματικής νηνεμίας. **Με αυτή την έννοια, για εμάς, οι διώξεις αυτές όχι απλώς δεν έχουν να κάνουν με την όποια «λόξα» του εκάστοτε καθηγητή αλλά αποτελούν τη συλλογική απάντηση ολόκληρου του καθηγητικού κατεστημένου και του συστήματος για το πώς βλέπουν τις φοιτητικές κινητοποιήσεις.** Οι διώξεις αυτές αποτελούν χτύπημα στο δικαίωμα των φοιτητών να συνδικαλιζονται και να αγωνίζονται. Εντάσσονται σε ένα συνολικότερο πλαίσιο διώξεων, όπως αυτές των φοιτητών από το Ηράκλειο για τις κινητοποιήσεις του 2011 ενάντια στον νόμο πλαίσιο. Αναδεικνύεται, λοιπόν, ότι ανεξάρτητα από το «μέγεθος» των αντιστάσεων ή το «βάρος»

Τα ΜΑΤ στο ΠΑΜΑΚ - 4/4/17

από την κινητοποίηση του Συλλόγου Φοιτητών Ξάνθης ενάντια στις διώξεις - 2/2/17

των αιτημάτων, η πολιτική είναι ίδια: διώξεις για αυτούς που αγωνίζονται και τρομοκρατία για τους υπόλοιπους.

Για τα γεγονότα γύρω από το Άσυλο

Ένα ακόμα από τα πεδία στα οποία το σύστημα επικεντρώνει τα βέλη του είναι το άσυλο. Εδώ η στόχευση είναι διπλή. Από την μία, θέλει να απονομιμοποιήσει το άσυλο ως χώρο ελεύθερης έκφρασης ιδεών, χώρο πολιτικοποίησης και συλλογικών διαδικασιών. Από την άλλη, με τον πιο ωμό τρόπο, επιχειρεί να προχωρήσει στην κατάργησή του, με lock-out, χτυπήματα συγκεντρώσεων και συλλήψεις. **Το άσυλο αποτέλεσε ένα από τα μεγαλύτερα όπλα του φοιτητικού κινήματος, διότι εδραίωνε το πανεπιστήμιο και τις σχολές ως χώρους μέσα στους οποίους μπορούσε να αναπτυχθεί συλλογική δράση και ιδεολογικοπολιτικές αναζητήσεις, χώρους αφετηρίας κινηματικών δράσεων και οργάνωσης αγώνων.** Οι κινήσεις του πρύτανη του ΠΑΜΑΚ να κάνει μηνύσεις σε φοιτητές για πάρτι οικονομικής ενίσχυσης προσφύγων αλλά και τα ΜΑΤ που έφερε για να ελέγξουν, με υπόδειξη ταυτότητας, το ποιος μπαίνει στο πανεπιστήμιο, δείχνουν τις χρόνιες επιδιώξεις του συστήματος να βάλει «τάξη» στα πανεπιστήμια. Φυσικά αυτή η τάξη έχει να κάνει με το τσάκισμα των όποιων διαδικασιών νιώθει ότι το απειλούν. Έτσι, εκμεταλλεύεται περιστατικά όπως αυτά στο Πάντειο ή τα «lock out» που πολλές φορές κάνουν αναρχικές συλλογικότητες και δημιουργεί αντιδραστικό κλίμα στην προσπάθειά του να ξεμπερδέψει με τους φοιτητικούς αγώνες. Φυσικά η καταπάτηση του ασύλου δε γίνεται μόνο με τα ΜΑΤ αλλά και με τις προσπάθειες που γίνονται σε μια σειρά από σχολές ώστε να μην δίνουνταν πανεπιστημιακοί χώροι για γενικές συνελεύσεις ή πολιτικές εκδηλώσεις.

Οι εξελίξεις έξω από το πανεπιστήμιο

Χαρακτηριστικό των επιδιώξεων του συστήματος όσον αφορά το ζήτημα του συνδικαλισμού είναι και οι εξελίξεις στα εργασιακά. Είναι χαρακτηριστικό ότι πέρα από τις κουβέντες για την απελευθέρωση των ομαδικών απολύσεων και την περαιτέρω μείωση του κατώτατου μισθού, έχουν

ανοίξει και κουβέντες για το δικαίωμα της εργοδοσίας να ασκήσει lock-out (ανταπεργία) αλλά και τον αντισυνδικαλιστικό νόμο που θέλει να καθορίσει μια απόφαση για απεργία «νόμιμη» μόνο όταν έχει ψηφιστεί από το 50% +1 των εργαζομένων. Στόχος το οριστικό χτύπημα των εργατών στην οργάνωση, τον αγώνα, τη διεκδίκηση. **Η κυβέρνηση, το κεφάλαιο και οι ιμπεριαλιστές της τρύκαας θέλουν να βάλουν ταφόπλακα σε κάθε προσπάθεια αγωνιστικής συνδικαλιστικής οργάνωσης και δράσης που να υπηρετεί τα ταξικά συμφέροντα των εργαζομένων.**

Πού βρίσκονται οι απαντήσεις

Οι κινήσεις που κάνει το σύστημα, τα τελευταία χρόνια, γύρω από το ζήτημα του συνδικαλισμού αποτελούν στοιχείο της συνολικότερης πολιτικής του. **Η ήττα του κομμουνιστικού κινήματος έχει επιδράσει βαθιά στις συνειδήσεις της εργατικής τάξης, του λαού και της νεολαίας δημιουργώντας δυσμενείς συνθήκες όσον αφορά την οικοδόμηση των κινήματων και των αγώνων.** Ο ιμπεριαλισμός, ήδη από την δεκαετία του '80, μέσω των Ρήγκαν-Θάτσερ, έκανε τα πρώτα βήματα για να πάρει πίσω ότι είχε αναγκαστεί να δώσει λόγω της πίεσης των σοσιαλιστικών καθεστώτων και της πάλης των λαών. Οι καταρρεύσεις του '89-'91 έδωσαν νέα πνοή στα σχέδιά του, για να εξαπολύσει μια ρεβανσιστική επίθεση ενάντια στους λαούς, στην προσπάθειά του να ξεγράψει ότι δικαιώματα και κατακτήσεις είχαν κάνει οι λαοί. Έτσι, σήμερα, η κρίση η οποία περνάει του δημιουργεί μια ακατάσχετη διάθεση να εντείνει την επίθεση σε πολλαπλά επίπεδα. Θέλει τόσο να εξαθλιώσει όσο και να αποφύγει πολιτικά-ιδεολογικά τις μάζες, έτσι ώστε να βάλει «ταφόπλακα» στις αντιστάσεις και τους αγώνες. Με βάση αυτά θα πρέπει να κατανοούμε το πραγματικό βάθος των εξελίξεων και να αναζητούμε απαντήσεις στο πεδίο της ταξικής πάλης και του αγώνα. **Οι πολιτικές και συνδικαλιστικές ελευθερίες προασπίζονται και καταχτιούνται μέσα από την αντίσταση και την πάλη, σε άμεση συνάρτηση με τους πολιτικούς-ταξικούς συσχετισμούς που διαμορφώνουν το επίπεδο ανάπτυξης του εργατικού-λαϊκού κινήματος.**

Παλιό το κόλπο του νέου σχολείου νέα χτυπήματα για τους μαθητές

Λώλης Στάυρος,
1ο ΓΕΛ Ιωαννίνων
Τζοβάρια Θάλεια,
Ζωσιμαία (6ο ΓΕΛ) Ιωαννίνων

Οι αλλαγές του πορίσματος για την εκπαίδευση αρχίζουν να εφαρμόζονται και βλέπουμε ότι, σε ευθυγράμμιση με την επίθεση του συστήματος στα λαϊκά στρώματα, και οι μαθητές δέχονται μία συνεχή αμφισβήτηση στα δικαιώματά τους και βλέπουν το μέλλον τους να γίνεται μαύρο. Οι νέες τροποποιήσεις δεν έρχονται για να «βελτιώσουν» το ήδη ταξικό εκπαιδευτικό σύστημα αλλά αντίθετα, αποσκοπούν σε μεγαλύτερη εντατικοποίηση και νέους ταξικούς φραγμούς.

Ως πρώτο χτύπημα, το σύστημα μας φέρνει τις «δημιουργικές εργασίες», που μόνο δημιουργικές δεν είναι, μιας και ενώ παρουσιάζονται ως εργαλεία που «βοηθούν στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης» και κάνουν το σχολείο να φαίνεται «πιο ενδιαφέρον και ευχάριστο» στους μαθητές, στην πραγματικότητα φέρνουν το ακριβώς αντίθετο. Πιο συγκεκριμένα, η διαδικασία σύνταξης αυτών των εργασιών βασίζεται στο γνωστό σε όλους μας copy-paste που κάνει τη διαμόρφωση αυτών των κειμένων αγγαρεία. Αν και η αρχική βλέψη θέλει αυτές τις εργασίες να γίνονται στον χώρο του σχολείου, η έλλειψη του απαραίτητου εξοπλισμού (υπολογιστές, βιβλία) το καθιστά αδύνατο, με αποτέλεσμα οι μαθητές αλλά και οι καθηγητές να αναγκάζονται να αφιερώσουν επιπλέον ώρες από τον ελεύθερο τους χρόνο για τη συγκέντρωση υλικού. Με αυτόν τον τρόπο, η εντατικοποίηση, που ήδη είναι αυξημένη, κορυφώνεται. Παρ' όλο που οι μαθητές βιώνουν αυτή την κατάσταση, έχει περάσει στη συνείδησή τους ως «αναγκαίο κακό».

Παράλληλα, το νέο σχολείο που μας προετοιμάζουν, έχει στοιχεία όπως ο ατομικός φάκελος αξιολόγησης, που πολύ θέλουν να φαίνεται σαν ένα μέσο βοήθειας προς τον μαθητή για την ανάδειξή του. Ωστόσο, αυτό μόνο ανταγωνισμό μπορεί να φέρει ανάμεσα στους μαθητές. Όσο για αυτούς που δεν θα είναι διατεθειμένοι να συμβιβαστούν με τους νέους ρυθμούς εκπαίδευσης, θα δίνεται μέσω της αξιολόγησης το δικαίωμα στο σύστημα να τους «τιμωρεί». Επιπλέον, οι όροι με τους οποίους θα εξασφαλίζεται ένας «καλός ατομικός φάκελος» αναδεικνύουν πως ο μόνος σκοπός αυτών των αλλαγών είναι η δημιουργία ατόμων διατεθειμένων να υποταχθούν σε κάθε μορφή εκμετάλλευσης.

Σχετικά με την είσοδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, φαίνεται και εδώ ότι οι ευκαιρίες μας για σπουδές και δωρεάν εκπαίδευση μειώνονται με τις νέες μεταρρυθμίσεις. Αρχικά, με την κατάργηση του πέμπτου μαθήματος στις πανελλήνιες εξετάσεις, αφαιρείται το δικαίωμα των μαθητών στην πολλαπλή επιλογή, σε συνδυασμό με τις όλο και υψηλότερες βάσεις. Επίσης, πάρθηκε η απόφαση να μειωθούν κατά χίλιους οι εισακτέοι κυρίως στις υψηλόβαθμες σχολές. Σε σύμπλευση με την κυβέρνηση, οι πρυτάνεις προτείνουν μείωση των εισακτέων κατά 50%, που δείχνει απροκάλυπτα τη στάση τους απέναντι στη νεολαία και το τι επιθυμούν για το μέλλον μας.

Οξύμωρο σχήμα αποτελεί η «κατάργηση» των πανελληνίων, που τόσο έχει ακουστεί. Με αυτή την αλλαγή προβλέπεται επαναφορά της τράπεζας θεμάτων που σημαίνει μεγαλύτερη όξυνση των ταξικών φραγμών, γιατί οι περισσότεροι μαθητές -στην καλύτερη περίπτωση- θα οδηγούνται στην τεχνική εκπαίδευση ενώ αρκετοί θα είναι και αυτοί που θα πεταχτούν ολοκληρωτικά έξω από την εκπαιδευτική διαδικασία, μιας και δε θα μπορούν να ανταπεξέλθουν στους νέους σκληρούς όρους. Από την άλλη, ελάχιστοι είναι αυτοί που θα έχουν την οικονομική δυνατότητα να διαφύγουν στα ιδιωτικά, όταν, παράλληλα, εκτός των άλλων, το εκπαιδευτικό σύστημα ευνοεί τον ιδιωτικό χώρο και τα φροντιστήρια.

Παρ' όλα αυτά, ούτε ο χώρος της τεχνικής εκπαίδευσης δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να αποκτήσουν μία δουλειά με δικαιώματα, καθώς ο θεσμός της μαθητείας έχει καθιερωθεί. Η άποψη που προωθείται για τη μαθητεία στα παιδιά που είναι στην τεχνική εκπαίδευση, είναι, ότι τους δίνεται η δυνατότητα να εξασκήσουν το επάγγελμα που έχουν επιλέξει, κάνοντας ταυτόχρονα γνωριμίες στην αγορά εργασίας. Ωστόσο, για τους εργοδότες οι εκπαιδευόμενοι αποτελούν φτηνά εργατικά χέρια, χωρίς τα βασικά δικαιώματα (ασφάλιση, ωράριο, μισθός), ανήμπορα να αντιδράσουν στην εκμετάλλευση που δέχονται.

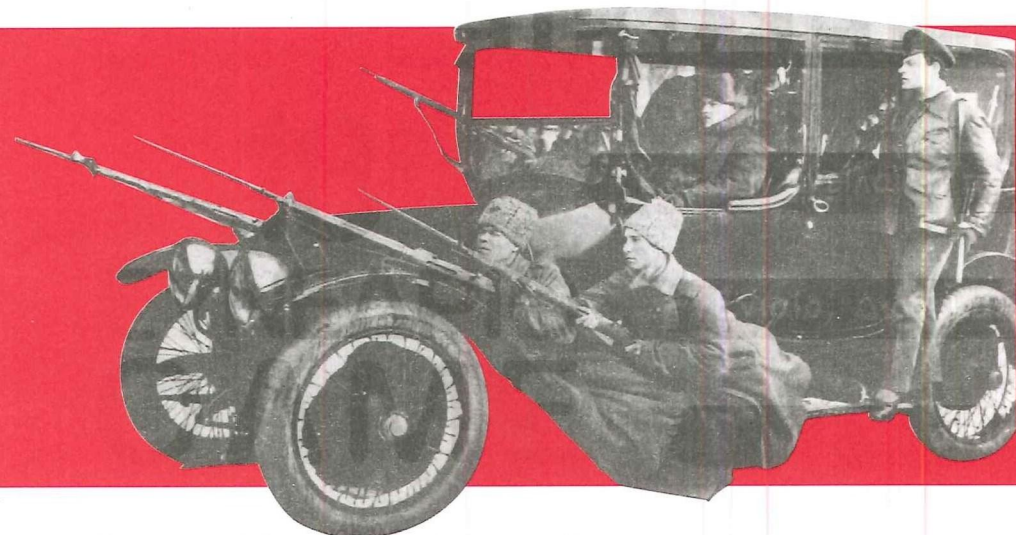
Παρατηρώντας, λοιπόν, κανείς όλες αυτές τις μεταρρυθμίσεις, εύκολα καταλήγει στο συμπέρασμα, ότι οι αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα όχι μόνο δεν αποσκοπούν στη «βελτίωσή» του αλλά είναι οι βάσεις δημιουργίας ενός πιο ταξικού σχολείου, τόσο για τους μαθητές όσο και για τους καθηγητές. Το νέο αυτό σχολείο που προωθεί την εντατικοποίηση και την εκπαίδευση για λίγους και εκλεκτούς, σε συνάρτηση με τον εργασιακό μεσαίωνα που βιώνουν οι οικογένειές μας, έχει ως μοναδικό στόχο τη διαμόρφωση ατόμων με υποταγμένη συνείδηση, που αποδέχονται τη λογική του ατομικού δρόμου.

Από την πλευρά των μαθητών, υπήρξαν αυθόρμητες κινητοποιήσεις που δείχνουν πόσο καλά αντιλαμβάνονται τη σημερινή κατάσταση και το μαύρο μέλλον που τους περιμένει. Παρ' όλα αυτά, η έλλειψη συντονισμού, οργάνωσης και αγώνα με ξεκάθαρο στόχο άφησε κενά για δυνάμεις της Αριστεράς (ΚΝΕ, Ανυπόταχτος Μαθητής) και του α/α χώρου να καπελώσουν τις κινητοποιήσεις, χρησιμοποιώντας τις για τη δική τους ανάδειξη, στήνοντας συντονιστικά-«μαγαζάκια». Δεν συνέβαλλαν καθόλου στην ενίσχυση των οργάνων πάλης του μαθητικού κινήματος (5μελή, 15μελή) αλλά ούτε και στη δημιουργία πραγματικών, δημοκρατικών συντονιστικών, με αποτέλεσμα να απωθήσουν από τον αγώνα τους μαθητές.

Είναι αναγκαίο ο καθένας μας να συνειδητοποιήσει ότι αυτή η κατάσταση μπορεί και πρέπει να αλλάξει με συλλογική προσπάθεια, ξεκαθαρίζοντας ποιοι είναι οι φίλοι και ποιοι οι εχθροί μας. Ας παλέψουμε πλάι στους καθηγητές και τις οικογένειές μας, ώστε να καταφέρουμε να διεκδικήσουμε τα δικαιώματά μας και να χτίσουμε να μέλλον με τους δικούς μας όρους!

100 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΟΚΤΩΒΡΙΑΝΗ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ. ΕΜΠΝΕΟΜΑΣΤΕ, ΔΙΔΑΣΚΟΜΑΣΤΕ, ΠΡΟΧΩΡΑΜΕ!

Το πρωί της 25ης του Οκτώβρη (σύμφωνα με το παλιό ημερολόγιο) του 1917, το μεγαλύτερο μέρος της πρωτεύουσας της Ρωσίας, Πετρούπολης, ήταν υπό τον έλεγχο των επαναστατικών δυνάμεων. Εφορμώντας στα Χειμερινά Ανάκτορα, έδρα της Προσωρινής Κυβέρνησης των αστών, το επαναστατικό προλεταριάτο, οι εξεγερμένοι φαντάροι και ναύτες, με την καθοδήγηση του κόμματος των μπολσεβίκων, εφορούσαν για λογαριασμό όλων των λαών του κόσμου σε ένα ολότελο νέο πεδίο της ιστορίας. Πολύ σωστά, τα γεγονότα χαρακτηρίστηκαν ως «οι μέρες που συγκλόνισαν τον κόσμο». Τίποτα δεν θα έμενε πλέον το ίδιο.

Αποστολάκης Αντώνης, Ιατρική Αθήνας

Από το παρελθόν... για το παρόν και το μέλλον

Αν υπάρχει κάτι που οφείλουμε να αποσαφηνίσουμε ευθύς εξαρχής, σε ό, τι αφορά τη στάση μας απέναντι στον Κόκκινο Οκτώβρη, αλλά και συνολικά τις εξελίξεις που ακολούθησαν, αυτό είναι πως δεν αποτελεί για εμάς μια κουβέντα που αφορά το «χθες» ούτε μια ακαδημαϊκού τύπου συζήτηση για κάποια «μακρινά» ιστορικά γεγονότα, έστω και αυτής της κολοσσιαίας εμβέλειας. Απεναντίας, ακόμα και αν αυτή τη στιγμή τοποθετούμαστε για όλα αυτά έναν ολόκληρο αιώνα μετά, είμαστε πεπεισμένοι και σίγουροι ότι εξακολουθούμε να μιλάμε για το παρόν και το μέλλον μας, για το σήμερα και το αύριο του κινήματος.

Πρώτα και κύρια, γιατί τα συμπεράσματα που μπορούν να αντληθούν από όλη τη μεγαλειώδη πορεία του εργατικού-επαναστατικού-κομμουνιστικού κινήματος, τις «εφόδους του στον ουρανό», τις κατακτήσεις και την προσφορά του, αλλά και από την ήττα του, τους όρους και τις αιτίες της καπιταλιστικής παλινόρθωσης στις πρώην σοσιαλιστικές χώρες, θα αποτελέσουν συστατικά στοιχεία της ανασύστασης-ανασυγκρότησής του, αναντικατάστατα όπλα της πάλης των λαών και της νεολαίας ενάντια στα τέρατα που γεννούν σε καθημερινή βάση η ιμπεριαλιστική θηριωδία και η καπιταλιστική βαρβαρότητα στις μέρες μας.

Κανείς δεν μπορεί να παραβλέψει, άλλωστε, ότι ο τρόπος θεώρησης του ζητήματος από την εκάστοτε πολιτική δύναμη, από την κάθε πλευρά, εκπορεύεται κατά βάση από τις σημερινές της αναλύσεις και εκτιμήσεις, από το πώς προσδιορίζει τη θέση της σε σχέση με το καπιταλιστικό-ιμπεριαλιστικό σύστημα που κυριαρχεί στον σύγχρονο κόσμο, από το αν στέκεται απέναντί του σαν δύναμη συντήρησης, μεταρρύθμισης ή ανατροπής. Αντίστροφα, το πώς προσεγγίζεται το συγκεκριμένο ζήτημα διαμορφώνει σε καθοριστικό βαθμό και τις σημερινές στάσεις και οπτικές.

Η τομή του Οκτώβρη

Ξεκινώντας, λοιπόν, μπορούμε να κάνουμε λόγο για τον Οκτώβρη ως την επανάσταση εκείνη που άλλαξε την όψη του κόσμου, τοποθέτησε την ανθρωπότητα σε μια εντελώς νέα ρότα, εγκαινίασε μια ολόκληρη ιστορική εποχή περάσματος από τον καπιταλισμό στον σοσιαλισμό-κομμουνισμό. Γεγονός που δεν αναιρείται επουδενί από την παλινόρθωση και την ήττα. Όπως λέχθηκε από τον μεγάλο ηγέτη της επανάστασης, Λένιν: «Εμείς αρχίσαμε αυτό το έργο. Πότε ακριβώς, σε πόσο χρονικό διάστημα, οι προλετάριοι ποιανού έθνους θα αποτελειώσουν το έργο αυτό δεν είναι το ουσιαστικό ζήτημα. Το ουσιαστικό είναι ότι ο πάγος έσπασε, ότι ο δρόμος άνοιξε, ότι ο δρόμος χαραχτηκε».

Η τομή που αποτέλεσε η Οκτωβριανή Επανάσταση στη μακραίωνη πορεία των ανθρώπων πάνω στη γη συνίσταται στο ότι σηματοδότησε την είσοδο των μαζών στο προσκήνιο της ιστορίας. Από υποζύγια και αντικείμενα, προορισμένα να υφίστανται την εκμετάλλευση και την καταπίεση, οι «κολασμένοι της γης» εξυψώθηκαν σε υποκείμενα με ενεργό ρόλο στον καθορισμό της ζωής τους. Να ποιο ήταν το μεγάλο «έγκλημα» του κομμουνιστικού κινήματος για τα αφεντικά του πλανήτη, που επιθυμούν να διαιωνίζουν την κυριαρχία τους εσαεί, έχοντας τους λαούς στο περιθώριο των εξελίξεων.

Για αιώνες και χιλιετίες, και σε όλες τις ταξικές κοινωνίες που προηγήθηκαν, πόθος και όνειρο των καταπιεσμένων ήταν μια «άλλη» κοινωνία, χωρίς εκμετάλλευση. Οι ηρωικές και απελπισμένες εξεγέρσεις τους για να την πραγματώσουν πνίγονταν στο αίμα από τους δυνάστες τους. Τα αμέτρητα ζιγκ-ζαγκ και πισωγυρίσματα δεν έβαλαν ποτέ κάποιον οριστικό και αμετακίνητο φραγμό στην κοινωνική εξέλιξη, η οποία προχωρούσε με κινητήρια δύναμη την ταξική πάλη, αντικαθιστώντας, όμως, την εκάστοτε μορφή εκμετάλλευσης με μια άλλη, τη δουλοκτητική με τη φεουδαρχική και αυτή με την καπιταλιστική.

Η εμφάνιση του καπιταλισμού στην ιστορική σκηνή έφερε μαζί της και τον φορέα εκείνο που ήταν πραγματικά ικανός να φέρει σε πέρας αποτελεσματικά και να δώσει υπόσταση σε ένα τέτοιο όραμα: την εργατική τάξη. Μια τάξη της οποίας η αγεφύρωτη αντίθεση με το κεφάλαιο την οδηγεί πολύ γρήγορα σε σκληρούς ταξικούς αγώνες, στην οργάνωσή της σε όλα τα επίπεδα για να τους διεξάγει νικηφόρα. Καταλυτικού χαρακτήρα εξέλιξη υπήρξε το γεγονός της σύζευξης της πάλης της με την κομμουνιστική κοσμοαντίληψη, το οποίο έδωσε προωθητική ισχύ στις διεκδικήσεις της και τη μετέτρεψε σε δύναμη που μπορούσε να αναμετρηθεί συνολικά με το καπιταλιστικό σύστημα.

Σε όλη αυτή τη διαδρομή, το εργατικό-κομμουνιστικό κίνημα περνάει δια πυρός και σιδήρου. Από τα επαναστατικά κύματα του 1848-50 στην Ευρώπη, την Κομμούνα του 1871 στο Παρίσι, το Σικάγο του 1886, τη ρώσικη επανάσταση του 1905-1907. Για την τελευταία, ο Λένιν αναφέρει: «Κάθε μήνας αυτής της περιόδου ισοδυναμούσε, από την άποψη της εκμάθησης των βάσεων της πολιτικής επιστήμης - και από τις μάζες και από τους αρχηγούς και από τις τάξεις και από τα κόμματα - με ένα χρόνο "ειρηνικής" "συνταγματικής" ανάπτυξης. Χωρίς τη "γενική δοκιμή" του 1905, θα ήταν αδύνατη η νίκη της Οκτωβριανής Επανάστασης του 1917». Μέσα από αυτή αναδύονται, κατά την αυθόρμητη ανάπτυξη του αγώνα, τα Σοβιέτ, ως όργανα λαϊκής συμμετοχής, ενώ από τις συγκλονιστικές μάχες και συγκρούσεις, τη μαζική πολιτική απεργία, που γίνεται το βασικό μέσο κινητοποίησης των μαζών, κατανοείται ακόμα βαθύτερα ο ανεκτίμητος ρόλος του αγώνα για την αφύπνιση της πολιτικής συνείδησης και τη διαπαιδαγώγηση του λαού, η σημασία της ταξικής πάλης ως «σχολείου».

Κορύφωση αυτής της πορείας, αλλά και εκκίνηση μιας ολάκερης νέας περιόδου, ήταν ο Οκτώβρης! Η εργατική τάξη σε συμμαχία με τη φτωχή αγροτιά και με οδηγό την επαναστατική στρατηγική των μπολσεβίκων καταλαμβάνει την εξουσία, τσακίζοντας το αίσθημα ανημπόριας απέναντι στους εκμεταλλευτές, που χάνεται στα βάθη των αιώνων. Αποδεικνύουν ότι μπορούν και χωρίς αυτούς! Αυτό δεν μένει στο επίπεδο μιας πρόσκαιρης επιτυχίας αλλά η σοβιετική εξουσία σταθεροποιείται, κόντρα στην αντεπανάσταση, την περικύκλωση και την ξένη επέμβαση των ιμπεριαλιστικών και καπιταλιστικών κρατών, που δείχνουν για άλλη μια φορά πόσο «δημοκρατικά» λειτουργούν έναντι της εκπεφρασμένης θέλησης των λαών. Ακόμα περισσότερο, οικοδομείται ένα ριζικά καινούργιο κοινωνικοοικονομικό σύστημα. Πυροδοτείται ένα γιγαντιαίο διαστάσεων απελευθερωτικό κίνημα σε όλον τον κόσμο και για πολλές δεκαετίες, ιδρύεται η Τρίτη Διεθνής, η Σοβιετική Ένωση και ο Κόκκινος Στρατός μπαίνουν στην πρωτοπορία της συντριβής του ναζισμού-φασισμού, με ανείπωτες θυσίες, οδηγώντας στη δημιουργία του σοσιαλιστικού στρατοπέδου μεταπολεμικά. Όλα αυτά υπήρξαν και καμιά καλοπληρωμένη πέννα (ή πληκτρολόγιο τη σήμερον) των προπαγανδιστών του συστήματος δεν μπορεί να τα διαγράψει!

Κοσμοϊστορικές κατακτήσεις

Όσο και να προσπαθεί, λοιπόν, το σύστημα να σβήσει από τη μνήμη των λαών την τομή αυτή που επέφερε το κομμουνιστικό κίνημα, τη σοσιαλιστική περίοδο της ιστορίας, όσο και να «σκυλιάζει» για να αποδείξει ότι ο κομμουνισμός είναι «νεκρός», «αποτυχημένος», «ανεφάρμοστος», τόσο θα φωνάζουν για το αντίθετο οι κατακτήσεις των λαών, οι νέες σχέσεις και πραγματικότητες που δημιούργησε όλη αυτή η απελευθερωτική παλίρροια. Τόσο και ακόμα περισσότερο θα ζωντανεύει η αναγκαιότητα της επανάστασης και του σοσιαλισμού από τις σημερινές συνθήκες βαρβαρότητας που διαμορφώνουν το κεφάλαιο και ο ιμπεριαλισμός.

Γιατί αν υπάρχει ένας πραγματικός στόχος όλης αυτής της εκστρατείας συκοφάντησης, της βιομηχανίας παραγωγής ψεμάτων και αθλιότητων που έχει στηθεί, της επιχειρήσης σπίλωσης ιστορικών μορφών όπως ο Λένιν, Στάλιν, Μάο κ.α., αυτός δεν είναι άλλος από το σήμερα και το αύριο. Την προσπάθεια του συστήματος, αμαυρώνοντας την εικόνα του σοσιαλισμού και του κομμουνιστικού κινήματος, να αποτρέψει τη συνάντηση της κομμουνιστικής προοπτικής με τις αντιστάσεις και διεκδικήσεις των λαών.

Δεν διαγράφονται και δεν λερώνονται όμως: το ότι η ΣΕ από καθυστερημένη οικονομικά έφτασε σε μερικές δεκαετίες στα ανώτερα επίπεδα, χωρίς να στηριχτεί στην εκμετάλλευση, τη ληστεία αποικιών, την καταστροφή των μικρομεσαίων στρωμάτων και της αγροτιάς, όπως έκανε ιστορικά και κάνει ο καπιταλισμός. Το γεγονός ότι οι λαοί σε αυτές τις χώρες είχαν κατοχυρωμένο το δικαίωμα στη δουλειά. Είχε καθιερωθεί το 8ωρο και το 7ωρο και το 6ωρο-5ωρο για τις βαριές και ανθυγιεινές εργασίες. Υπήρχε το δικαίωμα στην περίθαλψη και την ασφάλιση για όλους. Καταργήθηκε η παιδική εργασία, απέκτησαν αλφάβητο και υπόσταση δεκάδες εθνότητες, αναβαθμίστηκε με όρους ισότητας η θέση της γυναίκας. Εξαλείφθηκε ο αναλφαβητισμός, όταν στις «προηγμένες» χώρες δεν είχε τεθεί καν σαν ζήτημα. Αναπτύχθηκε μια ολόκληρη μορφωτική επανάσταση, υπήρξε τεράστια άνοδος των επιστημών και της τεχνολογίας, δημιουργήθηκε ένα κορυφαίο εκπαιδευτικό σύστημα, με την παιδεία κτήμα όλου του λαού. Το ίδιο ο πολιτισμός και η τέχνη, που αποδείχτηκε ότι δεν είναι ζητήματα μιας μερίδας «πεφωτισμένων». Μια κοινωνία με κέντρο τον άνθρωπο και τις ανάγκες του.

Και όλα αυτά, σαν αυτονόητα δικαιώματα, οργανικά ενταγμένα στην ουσία αυτού του συστήματος. Όχι σαν μερικές παραχωρήσεις του κράτους, κάτω από την πίεση του κινήματος, που πάντα και στον όποιο βαθμό κατακτώνται στον καπιταλισμό θα είναι ασύμβατα με τη φύση του και θα επιχειρεί να τα αναιρέσει.

Από τον Φλεβάρη στον Οκτώβρη

Η Οκτωβριανή Επανάσταση όχι μόνο δεν προκύπτει ως τυχαίο γεγονός αλλά φέρνει στο έδαφος της πραγματικότητας μια αναντίρρητη ιστορική αναγκαιότητα. Η προπολεμική Ρωσία αποτελεί από μόνη της ένα ολόκληρο καμίνι ταξικών και κάθε είδους αντιθέσεων, στο οποίο η συντελούμενη ανάπτυξη του καπιταλισμού συνυπάρχει με τις πιο καθυστερημένες φεουδαρχικές έως και φυλετικές μορφές κοινωνικής οργάνωσης. Κάτω από την μπότα και το δεσποτισμό του τσαρισμού, δίνουν τον αγώνα της επιβίωσης τα εκατομμύρια των εξαθλιωμένων μαζών. Το ξέσπασμα του πρώτου παγκόσμιου ιμπεριαλιστικού πολέμου παροξύνει όλες τις αντιθέσεις στο έπακρο, διογκώνει τη δυσарέσκεια του λαού, δημιουργεί συνθήκες επαναστατικής κρίσης, σε μια χώρα που συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις που την καθιστούν τον «αδύναμο κρίκο της ιμπεριαλιστικής αλυσίδας», σύμφωνα με τη λενινιστική θεωρία. Στις 27 του Φλεβάρη του 1917, μετά από έναν γενικό αναβρασμό στις γραμμές των εργατών και στρατιωτών, πραγματοποιείται η αστικοδημοκρατική-αντιμοναρχική επανάσταση, που οδηγεί στην ανατροπή του καθεστώτος της τσαρικής απολυταρχίας, εκπροσώπου των φεουδαρχών-τσιφλικάδων. Την ίδια μέρα σχηματίζεται και συνεδριάζει το Σοβιέτ της Πετρούπολης, με αντιπροσώπους εργάτες και στρατιώτες. Ο θεσμός των Σοβιέτ, όργανο της ένοπλης πάλης και εμβρυακή μορφή της νέας επαναστατικής εξουσίας, εξαπλώνεται τον επόμενο καιρό σε όλη τη χώρα. Ως προς την ταξική του σύνθεση, εκφράζει τη συμμαχία της εργατικής τάξης με τη φτωχή αγροτιά (που φορούσε τη στολή του φαντάρου), η οποία αποτελούσε και την κοινωνική βάση της επαναστατικής διαδικασίας. Στην πλειοψηφία των Σοβιέτ, όμως, κυριαρχούν τα μικροαστικά-ρεφορμιστικά κόμματα (μενσεβίκοι και εσέροι), γεγονός που έχει σαν αποτέλεσμα τη θεληματική παράδοση, από τη μεριά τους, της εξουσίας στην αστική τάξη. Στις 2 του Μάρτη, σχηματίζεται η Προσωρινή Κυβέρνηση, εκφραστής των συμφερόντων της αστικής τάξης, από τα αντιδραστικά κόμματα των Καντέ και Οκτωβριστών (και με τη συμμετοχή του τρουντόβικου μικροαστού Κερένσκι, μετέπειτα πρωθυπουργού, σε υπουργείο), υπό την ανοχή και στήριξη των ρεφορμιστών. Αυτό αποτελεί την απαρχή μιας ιστορικά πρωτότυπης κατάστασης, που ονομάστηκε «δουαδική εξουσία», κατά την οποία συνυπήρχαν οι δύο ανταγωνιστικές εξουσίες (κυβέρνησης- Σοβιέτ).

Η Προσωρινή Κυβέρνηση συνεχίζει την πολιτική του τσαρισμού στους περισσότερους κρίσιμους τομείς (επίπεδο διαβίωσης μαζών, συμμετοχή στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο, συμβιβασμός με μεγαλοβιομηχανίες). Ο Λένιν επιστρέφει από την εξορία στις 3 του Απριλίου και την επομένη παρουσιάζει τις θέσεις του για την επανάσταση, τις γνωστές ως «Θέσεις του Απριλίου». Σε αυτές, ως προς την εκτίμηση της συγκυρίας, αναφέρει: «Η ιδιομορφία της σημερινής στιγμής στη Ρωσία βρίσκεται στο πέρασμα από το πρώτο στάδιο της επανάστασης που έδωσε την εξουσία στην αστική τάξη εξαιτίας της ανεπαρκούς συνειδητότητας και οργάνωσης του προλεταριάτου, στο δεύτερο στάδιο της που πρέπει να δώσει την εξουσία στα χέρια του προλεταριάτου και των φτωχών στρωμάτων της αγροτιάς». Για το κόμμα των μπολσεβίκων και τη στάση του στον πόλεμο, για όσο καιρό την κυριαρχία έχει ακόμα η αστική τάξη, κάνει λόγο για την ανάγκη της συναδέλφωσης των λαών και της αδιάλλακτης στάσης απέναντι στον «επαναστατικό αμυντισμό», δηλαδή τη σοβινιστική τάση εκείνη μέσα στη Δεύτερη Διεθνή και τη ρωσική σοσιαλδημοκρατία, που στο όνομα της «υπεράσπισης της πατρίδας» δικαιολογούσε τη συμμετοχή σε έναν ληστρικό, ιμπεριαλιστικό πόλεμο. Αξιοσημείωτο στις θέσεις, μεταξύ πολλών άλλων, είναι το γεγονός ότι δεν εισάγει τον σοσιαλισμό ως άμεσο καθήκον, επιβεβαιώνοντας τη σημασία που έδωσε ο Λένιν στο ζήτημα της ικανότητας μιας πρωτοπορίας σε κάθε φάση να υπολογίζει τις αμοιβαίες σχέσεις, τους συσχετισμούς ανάμεσα στις τάξεις και την ιδιομορφία της στιγμής. Θέτει το εξής ζήτημα: «[...] υπομονετική, συστηματική, επίμονη και προσαρμοζόμενη στις πρακτικές, ιδιαίτερα, ανάγκες των μαζών, εξήγηση των λαθών της τακτικής τους. Όσο είμαστε μειοψηφία, δουλειά μας είναι να κάνουμε κριτική και να εξηγούμε τα λάθη, κηρύσσοντάς ταυτόχρονα την ανάγκη να περάσει όλη η κρατική εξουσία στα Σοβιέτ των εργατών βουλευτών, έτσι που οι μάζες με την πείρα τους να απαλλαγούν από τα λάθη τους». Η σπουδαιότητα της διαλεκτικής σκέψης φαίνεται και στην αντιπαράθεση του Λένιν με τους λεγόμενους «παλιούς μπολσεβίκους», που ισχυρίζονταν ότι η αστικοδημοκρατική επανάσταση δεν είχε ολοκληρωθεί, προσκολλημένοι σε «αποσθησιμένες διατυπώσεις» του προηγούμενου προγράμματος του κόμματος για «επαναστατική- δημοκρατική δικτατορία του προλεταριάτου και της αγροτιάς», ανίκανοι να διακρίνουν ότι μέσω των Σοβιέτ, «η διατύπωση αυτή πάλιωσε πια, η ζωή την έβγαλε από το βασίλειο των διατυπώσεων και την έμπασε στο βασίλειο της πραγματικότητας, τη συγκεκριμενοποίησε και έτσι την τροποποίησε».

Συνολικά, όλη αυτή η περίοδος μέχρι τον Οκτώβρη χαρακτηρίζεται από μια πρωτοφανή όξυνση της ταξικής πάλης, έκρηξη της πολιτικής και κοινωνικής αντιπαράθεσης, εναλλαγές μορφών και τακτικής από την πλευρά του επαναστατικού κόμματος για την υπηρέτηση της στρατηγικής του, απαντώντας απότομες στροφές των εξελίξεων, κατακόρυφη άνοδο της οργής και της αυτενέργειας των μαζών, που ολοένα και περισσότερο εγκαταλείπουν τις αυταπάτες τους για την πολιτική των μενσεβίκων και των εσέρων και ριζοσπαστικοποιούνται ταχύτατα. Στις αρχές του Ιούλη ξεσπούν μεγαλειώδεις διαδηλώσεις εργατών, στρατιωτών και ναυτών, με κεντρικό σύνθημα το «όλη η εξουσία στα Σοβιέτ». Η κυβέρνηση, έχοντας τη στήριξη των ρεφορμιστών που βαφτίζουν τα γεγονότα «μπολσεβίκικη συνωμοσία», προχωράει σε άγρια και αιματηρή καταστολή τους, κηρύσσοντας την πρωτεύουσα σε κατάσταση πολιορκίας ενώ μπολσεβίκοι ηγέτες συλλαμβάνονται και το κόμμα τίθεται σε καθεστώς ημιπαρανομίας. Οι μενσεβίκοι και οι εσέροι που κυριαρχούν στα Σοβιέτ παραδίδουν ολοκληρωτικά την εξουσία στην αστική τάξη και την αντεπανάσταση, ενώ σε ανασχηματισμό της κυβέρνησης που γίνεται μέσα στον Αύγουστο παίρνουν την πλειοψηφία των υπουργείων, συνασπιζόμενοι με τους Καντέ. Οι απόπειρες για συντριβή της επανάστασης κορυφώνονται με το πραξικόπημα του στρατηγού Κορνιλόφ στις 25 Αυγούστου. Οι μπολσεβίκοι κάνουν έκκληση στον λαό να ξεσηκωθεί ένοπλα για τη ματαίωσή του, δίχως αυτό να μεταφράζεται σε υποστήριξη της κυβέρνησης, που είχε, άλλωστε, συνδράμει στην προετοιμασία του. Έτσι και έγινε. Τα τμήματα των ερυθροφρουρών που συγκροτούνται ισοπεδώνουν τους πραξικοπηματίες.

Στο μεταξύ, το μπολσεβίκικο κόμμα είχε φροντίσει να αναθεωρήσει την τακτική του, εγκαταλείποντας το σύνθημα «όλη η εξουσία στα Σοβιέτ», όχι για να αρνηθεί γενικά την κρατική εξουσία τύπου Σοβιέτ, αλλά γιατί τα δοσμένα Σοβιέτ είχαν γίνει στήριγμα της αντεπανάστασης. Άλλο ένα παράδειγμα που πιστοποιεί ότι η πολυπλοκότητα της πραγματικής ζωής είναι τέτοια, που αναγκάζει ακόμα και τους πιο γειωμένους και συγκροτημένους επαναστάτες να προχωρήσουν σε μεταβολές, αναπροσαρμογές και αλλαγές των σχεδίων τους. Πολλώ δε μάλλον αυτούς που πιστεύουν ότι μπορούν να «προγραμματίσουν» εξ ολοκλήρου την ιστορία στο κεφάλι τους. Μετά από αυτά τα γεγονότα τίθεται στην ημερήσια διάταξη η προετοιμασία της ένοπλης εξέγερσης. Σημειώνεται μια τεράστια μετατόπιση μαζών σε όλα τα επίπεδα στις θέσεις των μπολσεβίκων, ενώ οι επαναστατικές δυνάμεις κατακτούν την πλειοψηφία στο ένα Σοβιέτ μετά το άλλο. Σε όλο αυτό το διάστημα των τελευταίων μηνών, οι μπολσεβίκοι είχαν αποδείξει την ικανότητά τους να συνδέουν την τακτική με τη στρατηγική του κινήματος, να κερδίζουν την εμπιστοσύνη των μαζών, αναγνωρίζοντας τις ανάγκες και τα προβλήματά τους και προβάλλοντας τα αντίστοιχα αιτήματα, με χαρακτηριστικό το «Ψωμί, Ειρήνη, Γη». Από μια ολιγομελή οργάνωση κάποιων χιλιάδων ατόμων τον Φλεβάρη, το καλοκαίρι έφτασαν να αριθμούν 250.000 μέλη.

Στις 10 του Οκτώβρη, συγκαλείται η ΚΕ του κόμματος των μπολσεβίκων, που παίρνει την απόφαση για την κατάληψη της εξουσίας. Κάμενεφ και Ζινόβιεφ διαφωνούν και φτάνουν στο σημείο να δημοσιοποιήσουν τη διαφωνία τους, με προφανή στόχο τη ματαίωση της επανάστασης. Στην περίπτωση αυτή δεν έχουμε τίποτε άλλο πέρα από τις επιδράσεις μικροαστικών δυνάμεων στο εσωτερικό του κόμματος, που τρόμαζαν μπροστά στο γεγονός της μετατροπής της επανάστασης από θεωρητικό σχήμα σε ζήτημα προς πραγματοποίηση. Παρά τις δυσκολίες, όπως είναι γνωστό, η επανάσταση πραγματοποιείται και νικάει. Στο Πανρωσικό Συνέδριο των Σοβιέτ που πραγματοποιείται, ψηφίζεται έκκληση που λέει: «Όλη η εξουσία κατά τόπους περνάει στα χέρια των εργατών, στρατιωτών και αγροτών βουλευτών, που πρέπει να εξασφαλίσουν μια πραγματικά επαναστατική τάξη».

Για το ζήτημα της δυαδικής εξουσίας

Η δυαδική εξουσία αποτέλεσε μια αξιοσημειωτή ιδιομορφία και μια ιστορική πρωτοτυπία της επανάστασης στη Ρωσία. Τα τελευταία χρόνια, παρατηρούμε να τίθεται το ζήτημα με έναν ιδιαίτερο τρόπο, ως μέρος του αριστερού κυβερνητισμού δυνάμεων της Αριστεράς, που συνδέουν τη «διαμόρφωση όρων δυαδικής εξουσίας» με την εφαρμογή του «μεταβατικού» τους προγράμματος. Όπως όμως μας αποδεικνύει η ιστορία της ταξικής πάλης, τέτοιες καταστάσεις δεν μπορούν ούτε να παραγγελθούν ούτε να προγραμματιστούν. Στη Ρωσία, προέκυψαν στη βάση ιδιαίτερων όρων και εξελίξεων. Επιπλέον, το σίγουρο είναι πως πρόκειται για μια σύντομη πολιτικού χαρακτήρα περίοδο, κατά την οποία το ζήτημα της εξουσίας έχει τεθεί στην ημερήσια διάταξη και τα πάντα περιστρέφονται γύρω από αυτό, μέχρι να αποφασιστεί προς ποια κατεύθυνση θα κριθεί. Και αυτό συνολικά, γιατί το ζήτημα της εξουσίας ποτέ δεν κρίνεται «μερικώς», και με όρους της πιο σκληρής ταξικής πάλης, που το κίνημα είτε είναι ιδεολογικά, πολιτικά, οργανωτικά συγκροτημένο για να ανταποκριθεί σε αυτούς είτε όχι. Ενδεικτικά, στη Ρωσία η εξουσία των Σοβιέτ πήγαζε από τον ένοπλο λαό, «λεπτομέρεια» που πολλές φορές απλά «παραβλέπεται» στις ρεφορμιστικές φαντασιώσεις. Και πολύ γρήγορα, παρόλα αυτά, εμφανίστηκαν τάσεις ξεπεράσματος αυτής της κατάστασης, τόσο προς την κατεύθυνση της επανάστασης (κίνημα του Ιούλη) όσο και της αντεπανάστασης (Κορνίλοφ).

Αναμφίβολα, πάντως, δεν πρόκειται για μια ενδιάμεση περίοδο ανάμεσα στον καπιταλισμό και τον σοσιαλισμό, όπου μπορούν, χωρίς να έχει κριθεί το ζήτημα της επαναστατικής κατάληψης της εξουσίας, να δημιουργηθούν νέες σχέσεις παραγωγής και να γίνουν συνολικοί μετασχηματισμοί της κοινωνίας.

Επανάσταση, μεταβατική περίοδος, σοσιαλισμός

Σε συνάρτηση με το προηγούμενο, οφείλουμε να υπογραμμίσουμε τη σημασία της λενινιστικής φράσης, ότι «το βασικό ζήτημα κάθε επανάστασης είναι το ζήτημα της κρατικής εξουσίας». Αυτό που διακρίνει την επαναστατική από την οπορτουνιστική-ρεφορμιστική αντίληψη των πραγμάτων, είναι ότι αναγνωρίζει στο τσάκισμα του αστικού κράτους, στην επαναστατική κατάληψη της εξουσίας από την εργατική τάξη και τους συμμάχους της, στους πρωταρχικούς, βασικούς σοσιαλιστικούς μετασχηματισμούς που αυτή η συμμαχία θα πραγματοποιήσει, τον αναγκαίο όρο, την εκ των ων ουκ άνευ προϋπόθεση, για να ανοίξει ο δρόμος για την οικοδόμηση ενός νέου συστήματος, για τη διαμόρφωση νέων σοσιαλιστικών-κομμουνιστικών σχέσεων. Αυτό συμβαίνει, διότι ενδιάμεση περίοδος «ρήξεων» και «ανατροπών», «μεταβατικό στάδιο» επαναστατικού μετασχηματισμού της κοινωνίας στο έδαφος του καπιταλισμού, χωρίς την ανατροπή της αστικής κυριαρχίας, πολύ απλά δεν υπάρχει.

Η μετάβαση από τον καπιταλισμό στο σοσιαλισμό δεν έχει τα ίδια χαρακτηριστικά με αυτή που συντελέστηκε από τη φεουδαρχία στον καπιταλισμό. Τότε ήταν που η αστική τάξη μπόρεσε να μορφοποιήσει λειτουργίες και σχέσεις «δικές της» στο εσωτερικό των φεουδαρχικών σχηματισμών, γεγονός που δεν μπορεί να ισχύει για την εργατική τάξη στο καπιταλιστικό σύστημα, δεδομένου του άμεσου και ενεργού ρόλου της αστικής τάξης στην παραγωγική-οικονομική διαδικασία. Κάθε βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση θα οδηγούσε τα πράγματα στη συνολική σύγκρουση. Από εκεί και πέρα, το επαναστατικό πάρσιμο της εξουσίας από την εργατική τάξη και τα πρώτα μέτρα στην κατεύθυνση του σοσιαλισμού που δρομολογεί, επουδενί δεν σημαίνουν τον ολοκληρωτικό μετασχηματισμό των κοινωνικών σχέσεων σε κομμουνιστικές. Πρώτα και κύρια, διότι το επίπεδο συγκρότησής της «σαν τάξης για τον εαυτό της», κατακτημένο στην πάλη ενάντια στον καπιταλισμό, αντιστοιχεί ακριβώς στη δυνατότητά της να πάρει την εξουσία και να προχωρήσει στους βασικούς μετασχηματισμούς (π.χ. εθνικοποιήσεις), αλλά απαιτείται η περαιτέρω συγκρότησή της για τη συνέχεια.

Είναι αναγκαία, επομένως, όλη αυτή η μεταβατική περίοδος που ονομάζεται σοσιαλισμός. Μια περίοδος που δεν προχωράει με πρότυπο κάποιο δεδομένο μοντέλο ή συνταγή αλλά χαρακτηρίζεται από τον συνεχή επαναστατικό μετασχηματισμό της κοινωνίας σε κομμουνιστική κατεύθυνση και με όρους ταξικής πάλης.

Το γιατί στις κοινωνίες που οικοδομήθηκε σοσιαλισμός και έκανε τεράστια βήματα αυτός ο μετασχηματισμός είχαμε τελικά πιασμά, οι ουσιαστικές εξηγήσεις για την ήττα του κομμουνιστικού κινήματος, τα συμπεράσματα για τους όρους και τις αιτίες της καπιταλιστικής παλινόρθωσης, είναι από τα πιο σοβαρά ζητήματα με τα οποία οφείλει να αναμετρηθεί το κίνημα.

(συνεχίζεται στο επόμενο τεύχος...)

Ινδία

Οι λαϊκές φωνές δεν φιμώνονται!

Αλεξάνδρου Χρύσα,
ΣΕΥΠ, ΤΕΙ Ηρακλείου
Λυκάκης Παύλος,
ΣΤΕΦ, ΤΕΙ Ηρακλείου

Ο καθηγητής Αγγλικών του Πανεπιστημίου του Δελχί Gokarakakonda Naga Saibaba καταδικάστηκε στις 7 Μάρτη σε ισόβια φυλάκιση βάσει του αντιτρομοκρατικού νόμου (UAPA), με την κατηγορία πως είναι μέλος του παράνομου Κομμουνιστικού Κόμματος Ινδίας (Μαοϊκού) και ανακηρύχθηκε ως ένας από τους μεγαλύτερους εθνικούς κίνδυνους. Μαζί με αυτόν καταδικάστηκαν τέσσερα άλλα άτομα σε ισόβια κάθειρξη ενώ ένα ακόμα άτομο καταδικάστηκε σε 10 χρόνια φυλάκιση. Ο καθηγητής είχε συλληφθεί για την ίδια κατηγορία τον Μάη του 2014 και αφέθηκε προσωρινά ελεύθερος με εγγύηση για ιατρικούς λόγους τον Ιούλη του 2015. Συνελήφθη ξανά τον Δεκέμβρη του ίδιου έτους και αφέθηκε και πάλι προσωρινά ελεύθερος με απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου τον Απρίλη του 2016. Οι κατηγορίες εναντίον του Σαϊμπάμπα βασίζονται σε μια σειρά επιστολών, μπροσούρων και βίντεο που κατάσχεσαν οι αρχές κατά τη διάρκεια εισβολών σε σπίτια, η νομιμότητα των οποίων είχε έντονα αμφισβητηθεί. Ακόμη, στο δικαστήριο χρησιμοποιήθηκαν ως τεκμήρια άρθρα του Σαϊμπάμπα σε περιοδικά και ομιλίες του σε διεθνείς εκδηλώσεις. Ο καθηγητής είναι κατά 90% ανάπηρος και καθηλωμένος σε αναπηρικό καρότσι. Μετά την τελευταία σύλληψή του, η κατάσταση της υγείας του βρίσκεται σε κρίσιμο σημείο, καθώς είχε διαγνωσθεί με οξεία παγκρεατίτιδα και χρειάζεται χειρουργική επέμβαση. Στη φυλακή που βρίσκεται δεν του παρέχεται η απαραίτητη ιατρική φροντίδα με αποτέλεσμα να υποφέρει από οξείες πόνους.

Ο Σαϊμπάμπα είχε εναντιωθεί στο παρελθόν σε επιχειρήσεις κρατικής καταστολής όπως το «Κυνήγι του Εξαγνισμού» και την πιο πρόσφατη «Επιχείρηση πράσινο Κυνήγι». Οι επιχειρήσεις αυτές είχαν ως στόχο να «καθαρίσουν» περιοχές από κομμάτια λαού που αντιστέκονταν σε παραχωρήσεις γης της κυβέρνησης προς πολυεθνικές. Παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και χιλιάδες θύματα από την πλευρά του λαού πλαισίωσαν τις συγκεκριμένες επιχειρήσεις. Η διεθνής δράση και το κύρος του καθηγητή ενοχλούσε τις ινδικές αρχές και την ομοσπονδιακή κυβέρνηση οδηγώντας τον στο στόχαστρο. Μόλις μαθεύτηκε η εκ νέου φυλάκισή του, ξεκίνησε μια μεγάλη εκστρατεία αλληλεγγύης και καταδίκης των ενεργειών των ινδικών δικαστικών και κρατικών αρχών. Δεκάδες οργανώσεις, συνδικάτα και ενώσεις νεολαίας, εκπαιδευτικών κλπ. έχουν εκδώσει ανακοινώσεις διαμαρτυρίας και συμπαραστάσης.

Η κατάσταση στην Ινδία

Σήμερα η Ινδία έχει 1,2 δισεκατομμύριο πληθυσμό και είναι από τις πιο γοργά αναπτυσσόμενες οικονομίες. Τα τελευταία χρόνια όμως εκατοντάδες χιλιάδες αγρότες αυτοκτόνησαν λόγω χρεών από δάνεια στην προσπάθειά τους να «εκσυγχρονίσουν» την αγροτική καλλιέργεια. Ακόμα 800 εκατομμύρια εξαθλιώθηκαν και τα τρία τέταρτα των κατοίκων ζουν με λιγότερο από δύο δολάρια την ημέρα. Για την πολυπόθητη ανάπτυξη η γη εκατομμυρίων ανθρώπων απαλλοτριώνεται και παραδίδεται σε ιδιωτικές εταιρίες για το «δημόσιο συμφέρον» -για Ειδικές Οικονομικές Ζώνες, υποδομές, φράγματα, αυτοκινητόδρομους και χημικές βιομηχανίες, γιατί η «ιερότητα» της ατομικής ιδιοκτησίας δεν ισχύει ποτέ για τους αδύναμους. Πιο συγκεκριμένα, οι Αντιβάνσι(ιθαγενείς αυτόχθονες πληθυσμοί) ζουν σε περιοχές όπου υπάρχουν οι πλουσιότεροι φυσικοί πόροι της Ινδίας. Τα μεγαλύτερα κοιτάσματα σιδηρομεταλλεύματος, βωξίτη και άνθρακα βρίσκονται στην Τσατισγκάρ, την Ορίσα, την Τζαρκάντ και την Άντρα Πραντές. Χαρακτηριστικό της εκτόπισης των Αντιβάνσι αποτελείτο κλείσιμο τριών χιλιάδων σχολείων και οικοτροφείων στην Τσατισγκάρ, τη σχολική χρονιά 2015-16, με εντολή της κυβέρνησης και με πρόσχημα τον μικρό αριθμό μαθητών. Ωστόσο, τα περισσότερα σχολεία, μεταξύ άλλων, είναι δημοτικά και γυμνάσια και τυχαίνει να βρίσκονται σε περιοχές που κατοικούνται από Αντιβάνσι και ιδιαίτερα στην περιοχή Μπαστάρ. Γίνεται λοιπόν σαφές ότι οι Αντιβάνσι βρίσκονται αντιμέτωποι με μια πραγματικότητα που τους θέλει αφενός εκτοπισμένους από τα σπίτια και τη γη τους και αφετέρου χωρίς πρόσβαση στη μόρφωση.

Υπό αυτό το καθεστώς της καταπίεσης και της φτώχειας, και με τους συσχετισμούς να μην είναι υπέρ του, ο ινδικός λαός, γυναίκες και άντρες όρθωσαν το ανάστημά τους βγαίνοντας στο δρόμο τον περασμένο Σεπτέμβρη. Στην απεργία συμμετείχαν 180 εκατομμύρια, διεκδικώντας την αύξηση κατώτατου μισθού και ασφάλιση κάνοντας την πιο μαζική απεργία στην ανθρώπινη ιστορία.

Η περίπτωση του Σαϊμπάμπα μας διδάσκει πως οι υψωμένες φωνές μπορούν να γίνουν απειλή για το σύστημα και τις μηχανορραφίες του. Γι' αυτό απευθείας σπεύδει να τις φιμώνει, ακόμα και όταν πρόκειται για έναν άνθρωπο με σοβαρά προβλήματα υγείας καθηλωμένο σε αναπηρικό καρότσι. Αυτή είναι η πραγματικότητα στην οποία ζούμε, και η λίστα με τα καθημερινά παραδείγματα της επίθεσης μεγαλώνει συνεχώς. Από τα αμφιθέατρα της Ξάνθης και του Ηρακλείου, όπου φοιτητές διώκονται για τις προοδευτικές τους ιδέες, έως τα κρατητήρια της Ινδίας, καταλαβαίνουμε πως η επίθεση μπορεί να πάρει οποιαδήποτε μορφή. Μια επίθεση που σπάει μόνο με την οργανωμένη αντίσταση και πάλη των λαών.

Λευτεριά στον αγωνιστή Σαϊμπάμπα!

Τραμπ: πιστός υπηρέτης του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού

Γραβάνης Άλκης,
Ιατρική Ιωαννίνων

Ο βομβαρδισμός της Συρίας με τόμαχο από τις ΗΠΑ (7/4) αποτελεί την πιο αποφασιστική κίνηση ως τώρα από τη νέα διοίκηση Τραμπ. Μόλις λίγες μέρες μετά προχώρησαν σε μία προκλητική επίδειξη δύναμης, χρησιμοποιώντας το πιο ισχυρό μη-πυρηνικό όπλο που διαθέτουν εναντίον στόχου στο Αφγανιστάν. Πέρα από τα σαφή μηνύματα που στέλνουν αυτές οι κινήσεις σε μια σειρά αποδέκτες («φίλους» και εχθρούς), δείχνουν με τον πιο καθαρό τρόπο ότι οι κίνδυνοι για τους λαούς της περιοχής και παγκόσμια αυξάνονται κατακόρυφα, ότι ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός παραμένει ο μεγαλύτερος εχθρός των λαών. Δείχνουν και στην πράξη πως η ανάδειξη της ομάδας Τραμπ ως επικεφαλής του αμερικάνικου κατεστημένου αποτελεί μια ιδιαίτερα επιθετική και σκληρή επιλογή. Ας εξηγηθούμε πιο αναλυτικά, μιας και είναι εμφανές πως παγκοσμίως είναι καθοριστικό γεγονός.

Κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου στις ΗΠΑ, έγινε φανερό, μέσα από τις σφοδρές κόντρες, πως υπήρχε έντονος διχασμός στα κέντρα εξουσίας. Η αντιπαράθεση ξέφυγε πολλές φορές από τα συνηθισμένα «ανώδυνα» θέματα και ακούμπησε κρίσιμα ζητήματα όπως πυρηνικών χτυπημάτων και αντιμετώπισης της Ρωσίας. Ακόμα και μετά την εκλογή Τραμπ, συνεχίστηκαν οι αμφισβητήσεις, οι πιέσεις και οι αναταράξεις που αφορούσαν στη νέα διοίκηση του Λευκού Οίκου (αποφάσεις μπλοκαρίσματος διαταγμάτων από εισαγγελίες, παραιτήσεις στελεχών του, κενά σε κρίσιμα πόστα). Όλη αυτή η φαγωμάρα, ο εκνευρισμός που υπάρχει βγάζει στην επιφάνεια τα αδιέξοδα και τις αντιθέσεις στα αμερικάνικα επιτελεία σχετικά με την πολιτική που πρέπει να ακολουθηθεί στα διάφορα ζητήματα και μέτωπα που έχουν ανοίξει. **Περισσότερο δείχνουν ότι ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός δεν είναι ικανοποιημένος με τα αποτελέσματα που είχε η πολιτική του τα τελευταία χρόνια. Τόσο σε σχέση με τις γενικότερες όσο και με τις ειδικότερες επιδιώξεις του, με τη στρατηγική και την τακτική του.**

Συνοπτικά μπορούμε να πούμε πως ενώ η επιδίωξη για παγκόσμια κυριαρχία παραμένει στρατηγικός στόχος των ΗΠΑ, παρ' όλα αυτά η απόσταση ανάμεσα σε αυτόν το στόχο και στα μέσα που διαθέτουν έχει μεγαλώσει. Οι ΗΠΑ υποχρεούνται να παρέμβουν σε πολλά μέτωπα και να ανοίγουν νέα χωρίς να μπορούν να κλείνουν άλλα. Η πολιτική Ομπάμα, τα τελευταία χρόνια, σε μια σειρά μέτωπα (Ουκρανία, Συρία, Μ. Ανατολή), δεν έδωσε τα αποτελέσματα που περίμεναν τα αμερικάνικα επιτελεία. Το ανέβασμα της αντιπαράθεσης στο ευνοϊκό για τις ΗΠΑ στρατιω-

τικό πεδίο και απέναντι στον κύριο αντίπαλό της, τη Ρωσία, σε Ουκρανία και Συρία έδειχνε δυνατότητες. Η αδυναμία, όμως, ουσιαστικού προχωρήματος στην παραπέρα αποδυνάμωση της Ρωσίας (γεωπολιτική-στρατηγική) έως και τελειωτικού χτυπήματος, όχι μόνο πρόσθετε πονοκεφάλους αλλά άφηνε και περιθώρια στη Ρωσία για αναβαθμισμένες απαντήσεις. Είδαμε, λοιπόν, τη Ρωσία να κατοχυρώνει θέσεις και ρόλο στο συριακό μέγα από νίκες στο στρατιωτικό επίπεδο, να βγαίνει πρώτη φορά μετά από καιρό μακριά από τα σύνορά της, να προσαρτά την Κριμαία στην Ουκρανία, να κατορθώνει να μην προκαλεί αντισυμπεριφορές στο δυτικό μπλοκ, να κατορθώνει να προκαλεί ρωγμές στη συνεχή περικύκλωσή της κτλ.

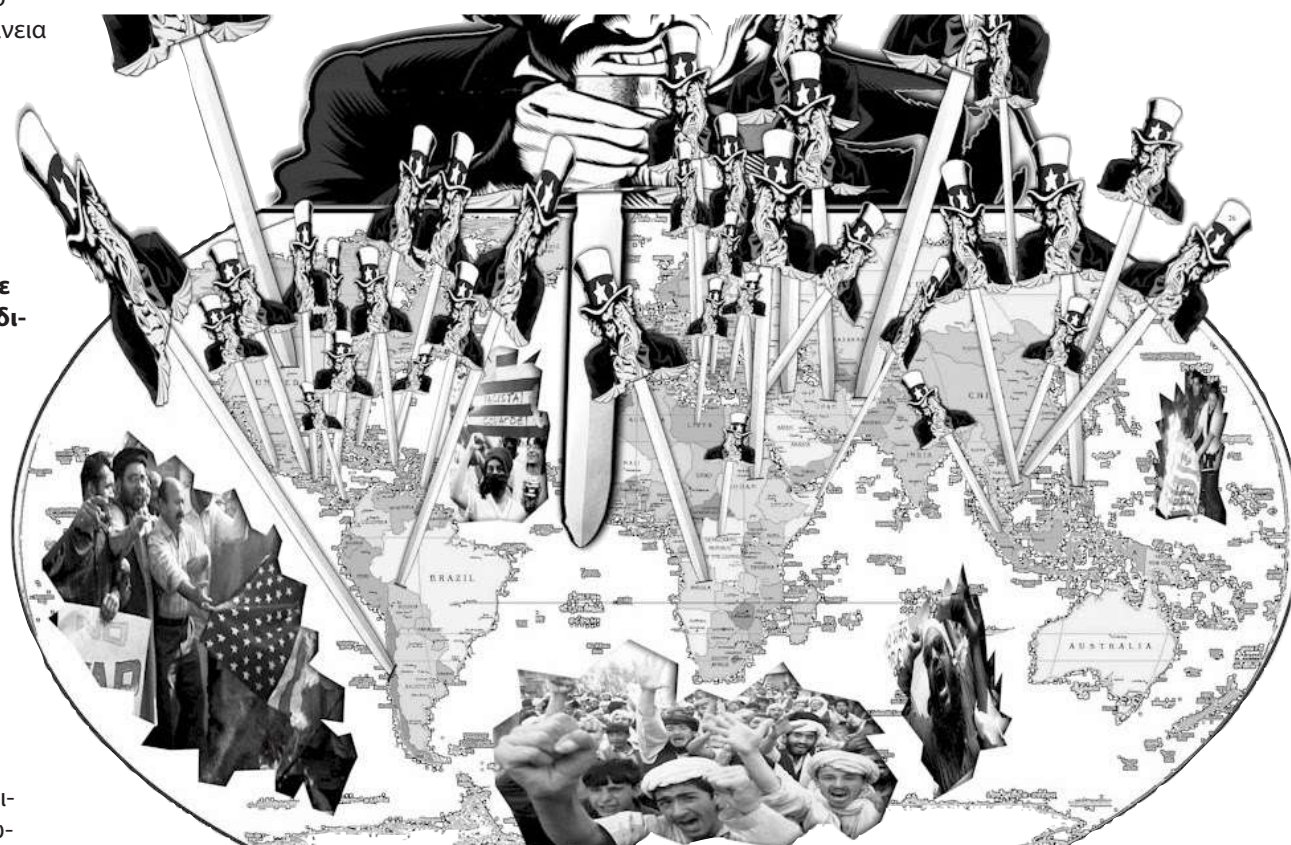
Η ανάδειξη Τραμπ, λοιπόν, στη βάση των παραπάνω αποτελεί **επιλογή βασικών κέντρων εξουσίας, με έντονα τα στοιχεία της ανατροπής πλευρών της πολιτικής που ακολουθήθηκε τα τελευταία χρόνια.** Παραμένουν βέβαια ανοιχτά πολλά ζητήματα και ιδιαίτερα όσον αφορά το μέχρι πού φτάνει αυτή η ανατροπή. Ήδη υπάρχουν μια σειρά δεδομένα που δείχνουν πως μπορεί να υπάρξουν σοβαρές αναπροσαρμογές στις σχέσεις των ΗΠΑ (συνεργασία-ανταγωνισμού) με τις υπόλοιπες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις. Αν θα βρουν εφαρμογή στην πράξη και πώς θα προχωρήσουν αυτό μένει να το δούμε.

Πολλά έχουν ακουστεί και γραφτεί το τελευταίο διάστημα (και από αριστερή μπάνα) σχετικά με τη στρατηγική «απομονωτισμού» -όπως

λένε- που θα ακολουθήσει ο Τραμπ, με τη «νέα» αντιμετώπιση της Ρωσίας, με την αντιπαράθεση με την Κίνα, τη Γερμανία κλπ. Ας τα δούμε λίγο πιο συγκεκριμένα:

- Όσον αφορά τη **στρατηγική «απομονωτισμού»**, έτσι όπως αντιλαμβανόμαστε το ζήτημα, θεωρούμε ότι δεν υπάρχει σαν ενδεχόμενο. Δεν μπορεί, δηλαδή, ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός να παραιτηθεί από το έχειν του παγκοσμίως. Αυτή τη στιγμή, όταν μιλάμε για αμερικάνικο ιμπεριαλισμό, εννοούμε **ένα τεράστιο πλέγμα σχέσεων** σε πλανητική κλίμακα που ακουμπά σε όλα τα επίπεδα: οικονομικό, πολιτικό, στρατιωτικό. Και το οποίο δίνει τη δυνατότητα στον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό να εξαρτά, να ελέγχει, να κυριαρχεί σε χώρες και λαούς, να ξεζουμίζει την εργατική τάξη, να ιδιοποιείται τον πλούτο τους, να ελέγχει τις πλουτοπαραγωγικές πηγές τους, να καθορίζει πολιτικά τις επιλογές τους. Μια δυνατότητα που την αντλεί από τις ανατροπές του '89- '91, καθώς από θέση ηγεμονίας επέβαλλε τους όρους του παγκόσμια.

Οι ΗΠΑ δεν έχουν καμία διάθεση να παραιτηθούν από αυτό το πλέγμα. **Η συντήρησή του, ωστόσο, απαιτεί τεράστιο κόστος.** Απαιτεί τη συνεχιζόμενη ροή πλούτου από έξω προς τα μέσα. Είναι ένα ζήτημα, συνεπώς, αν θα αναθεωρήσει πλευρές αυτού του πλέγματος, αν θα ξανακοιτάξει κάποιες τακτικές επιλογές και στη βάση του ενδοϊμπεριαλιστικού ανταγωνισμού έτσι όπως εξελίσσεται σήμερα. Και είναι άλλο ζήτη-

μα η αναιρεση αυτού του πλέγματος, η παραίτηση από τα οφέλη που του προσφέρει. Θεωρούμε ότι τέτοια περίπτωση δεν υπάρχει, τόσο γιατί είναι στη φύση του ιμπεριαλισμού να «απλώνει», όσο και γιατί μια τέτοια υποχώρηση θα σήμαινε άλλα πράγματα σε σχέση με τους ανταγωνιστές, την ισχυροποίησή τους, το κέρδιμα πόντων. Υπ' αυτήν την έννοια, έχουμε να κάνουμε με τακτικές επιλογές του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού και σίγουρα δεν μπορούμε να μιλάμε για «κλείσιμο» στα σύνορά του. Ο τρόπος βέβαια που θα επιλέξει να απαντήσει στα ζόρια του μάλλον έχει να κάνει με τη «φυγή προς τα εμπρός» κι όλα όσα αυτό συνεπάγεται σε σχέση με την επιθετικότητα και τους κινδύνους που εγκυμονούνται για τους λαούς.

- Όσον αφορά **την αντιμετώπιση της Ρωσίας σε μια νέα βάση, ως «συνέταρο», «σύμμαχο»** ή όπως αλλιώς λέγεται τελευταία. Έχουμε την άποψη πως η Ρωσία για τις ΗΠΑ ήταν και παραμένει ο κύριος αντίπαλος-ανταγωνιστής. Πρόκειται για τη μόνη ιμπεριαλιστική δύναμη που μπορεί να κοιτάξει στα μάτια τους Αμερικάνους λόγω της στρατιωτικής της ισχύος και κυρίως λόγω **του πυρηνικού της οπλοστασίου.** Πέρα από αυτό, τα συμφέροντα και οι επιδιώξεις των ΗΠΑ για παγκόσμια κυριαρχία έρχονται σε πλήρη αντίθεση με τις επιδιώξεις της Ρωσίας για συγκυριαρχία. Στη βάση αυτή, δεν μπορούν να πάνε μαζί, ούτε κεντρικά ούτε σε μια σειρά πεδία, όπως Συρία, Κύπρο, Ουκρανία, Ειρηνικό, Βαλκάνια. Αυτό δεν αποκλείει τακτικού τύπου ανακωχές. Το είδαμε στην Ουκρανία. Ακόμα και αυτές, όμως, λειτουργούν ως ανάπαυλες μέχρι τον επόμενο γύρο αντιπαράθεσης. Βέβαια, η απότομη οξύνση της αντιπαράθεσης με τον βομβαρδισμό θέσεων του Άσαντ έκανε σαφείς τις προθέσεις των ΗΠΑ και της ομάδας Τραμπ σε σχέση με το πώς βλέπουν τη Ρωσία.

- Σε σχέση με την **Κίνα** και ευρύτερα την

περιοχή του Ειρηνικού, οι τελευταίες «πολεμικές» κινήσεις από πλευράς ΗΠΑ με την αποστολή αεροπλανοφόρων και την εγκατάσταση αντιπυραυλικής ασπίδας στη Ν. Κορέα το προηγούμενο διάστημα, δείχνουν ότι και σε αυτό το σημείο του πλανήτη η ενδοϊμπεριαλιστική αντιπαράθεση οξύνεται. Εδώ να πούμε πως οι κινήσεις αυτές καθώς και η ρητορική Τραμπ είναι μια **σαφής ένδειξη ανησυχίας και διαφοροποίησης** στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπιζόταν η Κίνα: περισσότερο ως «σύμμαχος» και ιδιαίτερα αν συγκρίναμε την αντιμετώπισή της με αυτή της Ρωσίας. Πλέον υπάρχουν τα δεδομένα της ισχυροποίησης της Κίνας στην περιφέρειά της (νότια και ανατολική Ασία και Ειρηνικός), καθώς και αυτό που παρουσιαζόταν ως «θαύμα» στο οικονομικό επίπεδο (όμως κι εδώ, υπάρχουν αρκετοί οικονομικοί δείκτες που πιστοποιούν επιβράδυνση). Η βασική ανησυχία για τους Αμερικάνους είναι αν θα μπορέσει η Κίνα να μεταφράσει όλη την τεράστια υπερουσώρευση από την υπερεκμετάλλευση της εργατικής τάξης σε συγκεκριμένη στρατιωτική ισχύ. Η τελευταία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να κατοχυρώσει τα όποια οικονομικά ερείσματα έχει. Σε αυτό η εμπειρία της Λιβύης είναι διδακτική. Πριν προτρέξουμε, λοιπόν, σε εκτιμήσεις για το ότι η Κίνα θα γίνει υπερδύναμη ή για το ότι η αντίθεση ΗΠΑ-Κίνας είναι αυτή που κινεί παγκόσμια τις εξελίξεις, χρειάζεται να δούμε και μια σειρά από άλλα πράγματα που ξεφεύγουν από μια «καθαρά» οικονομική προσέγγιση.

- Τέλος, αναφορικά με τη **δυτική συμμαχία** και κύρια για τη **σχέση ΗΠΑ-Γερμανίας**, έχουμε να πούμε πως η Γερμανία όλα τα προηγούμενα χρόνια κατόρθωσε να προβάλλει ως ένας σοβαρός ανταγωνιστής των ΗΠΑ στο οικονομικό-εμπορικό πεδίο. Στη βάση αυτή, η νέα διοίκηση Τραμπ φαίνεται πως θα εντείνει τις κινήσεις «κοντέματος» των φιλοδοξιών της Γερμανίας, θα οξύνει ακόμα περισσότερο την πίεση. Ήδη

τα γεγονότα με τη Deutschebank και τη Volkswagen καθώς και η πίεση να αναλάβει μεγαλύτερο βάρος στο πλαίσιο του NATO δείχνουν την τροχιά που έχουν πάρει τα πράγματα. Από κει και πέρα, υπάρχουν και μια σειρά άλλα ζητήματα που στην παρουσία φάση δεν επιτρέπουν η αντιπαράθεση να ξεφύγει από κάποια όρια (τριγυροί στην ΕΕ, αναγκαία κάλυψη του NATO στη Γερμανία κλπ.).

Από κει και πέρα, υπάρχουν οι εκλογές σε Γερμανία και Γαλλία, το Brexit και η

αναζήτηση νέων ισορροπιών στη σχέση ΗΠΑ- Μ. Βρετανίας αλλά και Μ. Βρετανίας με την ΕΕ. Ζητήματα τα οποία είναι ανοιχτά και μένει να δούμε πώς θα εξελιχθούν.

Συμπερασματικά :

1. Η εκλογή Τραμπ έρχεται να αναπαράξει τη δυνατότητα του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού να ηγεμονεύει- κυριαρχεί στο παγκόσμιο καπιταλιστικό-ιμπεριαλιστικό σύστημα. Για να το πετύχει αυτό, και με δεδομένη την υποχώρηση τα τελευταία χρόνια από αυτό που οι ΗΠΑ επεδίωκαν (παγκόσμια κυριαρχία), ο Τραμπ έρχεται να προχωρήσει σε σοβαρές αναπροσαρμογές. Το μόνο σίγουρο είναι ότι αυτές θα είναι στην κατεύθυνση της οξύνσης όλων των αντιθέσεων, ότι νέα δεινά περιμένουν τους λαούς παγκόσμια.

2. Κομβικό ζήτημα είναι ότι δεν υπάρχουν αποκρυσταλλωμένες στρατηγικές συμμαχίες. Το μόνο βέβαιο είναι ότι Ρωσία και ΗΠΑ βρίσκονται απέναντι.

3. Η ρευστότητα, τα ανοιχτά ζητήματα και η αβεβαιότητα είναι από τα κύρια χαρακτηριστικά της περιόδου που διανύουμε. Παραμένουν τα σενάρια πολεμικής ανάφλεξης είτε περιφερειακά είτε κεντρικότερα, με την «πυρηνική ισορροπία» να δρα όλο και πιο δύσκολα αποτρεπτικά στον όλεθρο ενός γενικευμένου πολέμου.

4. Οι λαοί παγκοσμίως και στην εύφλεκτη περιοχή μας, πιο επιτακτικά από ποτέ, καλούνται να βάλουν φραγμό στα φιλοπόλεμα σχέδια των ιμπεριαλιστών, να βαδίσουν τον δύσκολο δρόμο της αναμείτρωσης με τον ιμπεριαλισμό και τους ντόπιους υποτακτικούς του. Να προωθήσουν έμπρακτα τη φιλία και τη συνεργασία των λαών, θέτοντας τις βάσεις για ένα αντιπολεμικό-αντι-ιμπεριαλιστικό μέτωπο.

Αγκωνάρι του συστήματος, εχθρός του λαού

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Είναι πολλές οι δεκαετίες που έχουν περάσει από τότε που ο φασισμός, από θέση εξουσίας και με χαρακτήρα πολιτικού ρεύματος, έδειξε το ανατρεχιαστικό του πρόσωπο σε εκατομμύρια λαού και εργαζομένων. Στην Ελλάδα, η δικτατορία του ‘67 αποτελεί μια μαύρη, πιο πρόσφατη σελίδα στην ιστορία της χώρας μας, με τα πραξικοπήματα που προηγήθηκαν αυτής να είναι ενδεικτικά του ίδιου φαινομένου. Σήμερα, η άνοδος της ακροδεξιάς διεθνώς και στο εσωτερικό «δένει» με την ταύτιση κομμουνισμού- φασισμού. Ωστόσο, για να ορίσουμε, κατανοήσουμε και αντιπαλέψουμε τον φασισμό, είναι ανάγκη να αναζητήσουμε τους όρους γέννησης, επικράτησης (επιδιώξεις, ρητορεία, πράξη) και πτώσης του, σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο.

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Περί τίνος συζητάμε;

Ο φασισμός υπήρξε γέννημα της αστικής τάξης. Ποτέ δεν μπόρεσε να έχει σοβαρή υπόσταση, παρά μόνο όταν η αστική τάξη ή σοβαρά τμήματά της αποφάσισαν να επενδύσουν σε αυτόν, καταργώντας την αστική δημοκρατία. Αυτό δεν συνέβη μόνο στη Γερμανία και την Ιταλία. Ισχυρό ως κυρίαρχο ρεύμα έγινε στην Ισπανία του Φράνκο, την Πορτογαλία του Σαλαζάρ, τη Ρουμανία του Αντονέσκου, την Ουγγαρία του Χόρτι, σε Πολωνία, Βουλγαρία, Κροατία, στη Γαλλία και την Αγγλία. Ακόμα και στις ΗΠΑ αναπτύχθηκε το φασιστικό φαινόμενο, παρά τη μικρή διάστασή του, που οφείλεται στην ισχύ της αμερικάνικης αστικής τάξης, εκείνη την περίοδο.

Η ανάδειξή του, βέβαια δεν ήταν μια απλή αντικατάσταση μιας αστικής κυβέρνησης. Όμως, η νέα μορφή διακυβέρνησης εξασφάλιζε και μάλιστα πιο αποτελεσματικά την κυριαρχία της αστικής τάξης. Γι’ αυτό και είναι αποπροσανατολιστικό το να αποδίδεται η εμφάνισή της στη μικροαστική τάξη, που να μεν έπεσε θύμα της δημαγωγίας της, αλλά δεν είναι πολιτικά και ταξικά ανεξάρτητη.

Από τους πρώτους προβληματισμούς στα πλαίσια του εργατικού κινήματος υπήρξε το αν ο φασισμός είναι προσωρινό φαινόμενο, στοχεύει στην καταστολή του εργατικού κινήματος και μετά αποσύρεται, ή αν «[...] δεν είναι μόνο μαχητική οργάνωση της αστικής τάξης. Ο φασισμός δεν είναι μόνο μια πολεμικο-τεχνική κατηγορία» (Στάλιν). Όπως φάνηκε, τα φασιστικά καθεστώτα του μεσοπολέμου παρουσίασαν την πολιτική τους πρόταση όχι σαν προσωρινό μέτρο έκτακτης ανάγκης, αλλά ως μόνιμο καθεστώς δικτατορικής εξουσίας του κεφαλαίου, με μακρόχρονη μάλιστα διακυβέρνηση.

Προκύπτει ότι ο φασισμός επιδιώκει να είναι κίνημα πλατιάς μορφής, να παρασέρνει τις πλατιές μάζες. Αυτό είναι ένα στοιχείο διάκρισης από τη στρατιωτική δικτατορία, με την έννοια της στρατιωτικής επιβολής χωρίς ιδιαίτερο λαϊκό έρεισμα.

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Ορισμός και όροι γέννησης

Η ιστορική εισήγηση του Δημητρώφ στο 7ο συνέδριο της Κομμουνιστικής Διεθνούς, που συνιστά μια ολοκληρωμένη ανάλυση του φασισμού, τον χαρακτήρισε ως «ανοικτή, τρομοκρατική δικτατορία των πιο αντιδραστικών, των πιο σοβινιστικών και των πιο ιμπεριαλιστικών στοιχείων του χρηματιστικού κεφαλαίου». Πρώτον, δύσκολα θα παρέβλεπε κανείς ότι ο φασισμός έκανε την εμφάνισή του στο ιμπεριαλιστικό στάδιο του καπιταλιστικού συστήματος. Δεύτερον, στο ερώτημα γιατί τότε κυριάρχησε ο φασισμός, ο Δημητρώφ κωδικοποιεί σε τρεις αιτίες την αναγκαιότητα του κεφαλαίου, τη συγκεκριμένη ιστορική στιγμή:

α. «Οι ιμπεριαλιστικοί κύκλοι προσπαθούν να ριξουν ολόκληρο το βάρος της κρίσης πάνω στους ώμους των εργαζομένων».

β. «Θέλουν να λύσουν το πρόβλημα των αγορών υποδουλώνοντας τους αδύνατους λαούς, αυξάνοντας την αποικιακή καταπίεση και ξαναμοιράζοντας τον κόσμο δια μέσου του πολέμου».

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

γ. «Προσπαθούν να προλάβουν την αύξηση των δυνάμεων της επανάστασης συντρίβοντας το επαναστατικό κίνημα των εργατών και αγροτών και χτυπώντας στρατιωτικά τη Σοβιετική Ένωση, το προπύργιο του παγκόσμιου προλεταριάτου».

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Πιο συγκεκριμένα...

Μέχρι τις αρχές του 20ου αι., οι Αγγλία, Γαλλία, ΗΠΑ, Ρωσία είχαν μοιράσει τον κόσμο, και τα ιμπεριαλιστικά πλέον κράτη κερδοφορούσαν μέσω των αποικιών, της γεωπολιτικής- οικονομικής εξάρτησης, των στρατιωτικών επεμβάσεων σε άλλες χώρες. Οι λαοί ήδη στέναζαν κάτω από το βάρος της ιμπεριαλιστικής εξάρτησης και της καπιταλιστικής βαρβαρότητας, γι’ αυτό και οδηγούνταν σε εξεγέρσεις και εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα, από τη Λ. Αμερική μέχρι την Κίνα. Το 1914, η ανάγκη των ιμπεριαλιστικών κρατών για ξαναμοίρασμα των σφαιρών επιρροής, λόγω της ισχυροποίησης ορισμένων από αυτά (Γερμανία- Ιταλία), οδήγησε στον Α’ παγκόσμιο. Η σταθεροποίηση που ακολούθησε ήταν μερική προμηνύοντας ακόμη βαθύτερη κρίση, η οποία δεν άργησε να εκδηλωθεί με το κραχ του 1929 και τη διεθνή οικονομική κρίση που ακολούθησε. Επρόκειτο για ακόμα μεγαλύτερη ένταση των ενδοϊμπεριαλιστικών αντιθέσεων, η οποία θα οδηγούσε τελικά στον Β’ Παγκόσμιο.

Σε κάθε περίπτωση, το σύστημα, προσπαθώντας να ικανοποιήσει τις ανάγκες του και να αντιμετωπίσει τις αδυναμίες του, έκανε συνεχώς σαφές ποιον έχει απέναντί του: την εργατιά, τους φτωχούς αγρότες, τον λαό συνολικά, που όταν ξεσηκωνόταν επέτεινε τα προβλήματα του κεφαλαίου. Άλλωστε, είχε ήδη πραγματοποιηθεί η πρώτη σοσιαλιστική επανάσταση (1917, Ρωσία), που αποτελούσε φάρο έμπνευσης για τους λαούς παγκόσμια και ταρακούνησε βίαια τα θεμέλια του συστήματος.

Η ιδιομορφία, επομένως, του γερμανικού φασισμού δεν έχει να κάνει με τις θηριωδίες του: αυτές είναι ένα αποτέλεσμα της ιδιομορφίας του. **Στη χιτλερική Γερμανία, είδαμε την αστική τάξη να απαντά στο εκρηκτικό μείγμα της αντικομμουνιστικής κατεύθυνσης (Σοβιετική Ένωση, εξέγερση των σπαρτακιστών το ‘19 στην ίδια τη Γερμανία) με τις ρεβανσιστικές επιδιώξεις της, όπως διαμορφώθηκαν μετά την ήττα της στον Α’ παγκόσμιο πόλεμο, στο φόντο δηλαδή των αντιφάσεων του ίδιου του συστήματος.**

Να επισημάνουμε εδώ ότι η αύξηση της αρχικά περιορισμένης επιρροής του ναζιστικού κινήματος (1920), που κατέληξε στην ανάδειξη του Χίτλερ ως καγκελάριου, οφείλεται όχι μόνο στην πρωμοδότησή του από τη γερμανική αστική τάξη, αλλά και στην πολιτική και οικονομική στήριξη κύκλων της Αγγλίας, Γαλλίας, ΗΠΑ, προς αποφυγήν του «κομμουνιστικού κινδύνου». Ρόλο, τέλος, έπαιξε και η προδοτική στάση της σοσιαλδημοκρατίας στη Γερμανία, καθώς και η αδυναμία του νεοσυσταθέντος κομμουνιστικού κόμματος να ηγηθεί του αγώνα εναντίον του φασισμού.

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Τα συμπεράσματα του επαναστατικού κινήματος του προηγούμενου αιώνα, σε σχέση τόσο με την ιδεολογία όσο και με τους τρόπους δράσης του φασισμού, επιβεβαιώνονται ακόμα και στις σύγχρονες φασιστικές ομάδες. Κεντρική θέση στον λόγο τους έχει το **έθνος**, ως «πνευματικό γεγονός» και όχι ως ιστορικά διαμορφωμένη κοινότητα στη βάση των όρων της καπιταλιστικής παραγωγής. Εξ ου και οι αλλοεθνείς θεωρούνται κατώτεροι και «υπάνθρωποι», ενώ η «μη καθαρότητα της φυλής» είναι υπαίτια είτε για το ανίσχυρο κράτος είτε για την απώλεια κυριαρχικών δικαιωμάτων. Την ίδια στιγμή, διεκδικούν τον **«ζωτικό χώρο»** τους», ή, όπως έχει καταγράψει η Γ’ Διεθνή, «στην εξωτερική πολιτική, ο φασισμός είναι σοβινισμός στην πιο βάρβαρη μορφή του, που καλλιεργεί ένα κτηνώδες μίσος ενάντια στους άλλους λαούς». Αδιαμφισβήτητα, ο εθνικισμός και ο ρατσισμός αποτέλεσαν

Έναυσμα — τεύχος 47 | Άνοιξη 2017

ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ

οδηγό του φασισμού, αφήνοντας στο απυρόβλητο το σύστημα, ως εχθρό των καταπιεσμένων. Από την άλλη, κατά τις διακηρύξεις τους, υπό το έθνος **όλες οι τάξεις μπορούν να συνυπάρχουν αρμονικά**, εξαφανίζεται λοιπόν η αγεφύρωτη αντίθεση κεφαλαίου- εργαζομένων... Επειδή βέβαια αυτό είναι αδύνατον στον καπιταλισμό, γίνεται σαφές ότι οι φασίστες δεν οραματίζονται τίποτα άλλο παρά τη διαιώνιση της κυριαρχίας της αστικής τάξης πάνω στην εργατική.

Για να «αντιμετωπιστεί» η αναρχία της καπιταλιστικής παραγωγής, προτάσσουν τη **διευθυνόμενη καπιταλιστική οικονομία**. Η εσωτερική αγορά πρέπει να γίνει όσο το δυνατόν πιο ανεξάρτητη από την εξωτερική. Έτσι, εισάγεται έλεγχος της παραγωγής σε όλα τα είδη των προϊόντων, μπαίνουν προστατευτικοί δασμοί, ρυθμίζεται με απαγορευτικά μέτρα η εισαγωγή ξένων προϊόντων και κανονίζεται αυστηρός διακανονισμός στο συνάλλαγμα. Πρόκειται για την έννοια της «αυτάρκειας». Η επιτυχία της όμως είναι και προσωρινή και περιορισμένη, γιατί διατηρείται η βάση της καπιταλιστικής οικονομίας: η διευθυνόμενη καπιταλιστική οικονομία δεν μπορεί να παραιτηθεί ούτε από την εκμετάλλευση της εσωτερικής αγοράς ούτε από την εκμετάλλευση ξένων αγορών για πρώτες ύλες (αποικίες και εξαρτημένες χώρες).

Παράλληλα, τα φασιστικά κόμματα επενδύουν στο **φιλεργατικό προσωπείο**. Αυτό τους το έδινε είτε ο όρος «εθνικο-σοσιαλισμός» στο παρελθόν, προς εκμετάλλευση του σοσιαλιστικού οράματος, είτε οι άσφαιρες βολές στη μεγάλη ιδιοκτησία και η δήθεν συμπαραόσταση στη μικροϊδιοκτησία και την φτωχή αγροτιά. Στην πραγματικότητα, αξιοποιούν την ανέχεια, την ανεργία, την αβεβαιότητα των λαϊκών στρωμάτων για να ανελιχθούν και να τα ποδοπατήσουν. Αρκεί κανείς να δει το μέγεθος της **καταπίεσης** στον μεσοπόλεμο: από τις μαζικές εξοντώσεις των Εβραίων και τις δολοφονίες κομμουνιστών κι αγωνιστών, μέχρι την καταναγκαστική εργασία, την απαγόρευση της απεργίας, το χτύπημα των εργατικών οργανώσεων και κάθε δημοκρατικής ελευθερίας.

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Για την Ελλάδα του προηγούμενου αιώνα

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Η απάντηση και της ντόπιας αστικής τάξης στην κρίση του ‘29 ήταν η προσπάθεια επιβολής αντιδημοκρατικών και δικτατορικών καθεστώτων μέσω πραξικοπημάτων (αποτυχημένο πραξικόπημα Πλαστήρα το 1933, κίνημα Βενιζέλου 1ης Μάρτη 1935, πραξικόπημα Κονδύλη με επαναφορά μοναρχίας και στρατιωτικό νόμο το 1935, Μεταξάς 1936). **Στην περίπτωση, όμως, της Ελλάδας, η επιλογή αυτή είχε τη σφραγίδα της εξάρτησης της αστικής τάξης από τον ιμπεριαλιστικό παράγοντα.**

Ουσιαστικά, αυτό σημαίνει ότι τα εν λόγω πραξικοπήματα μπορεί να υιοθετούσαν τον όρο «κράτος έκτακτης ανάγκης» -που προσδιορίζεται από την ανάθεση όλων των αρμοδιοτήτων στην εκτελεστική εξουσία- αλλά βασικός στόχος τους ήταν να εξυπηρετήσουν τα ιμπεριαλιστικά συμφέροντα, έξω από τα οποία δεν είδε ποτέ την ύπαρξη και την αναπαραγωγή του ντόπιο κεφάλαιο. Πρακτικά και χαρακτηριστικά στη μεταξική δικτατορία, σημαίνει ότι δεν μπορούσε να εγκατασταθεί κλασικό φασιστικό καθεστώς σε μια χώρα υπό βρετανική επικυριαρχία και ενόψει ενός παγκόσμιου πολέμου που προετοιμαζόταν. Γι’ αυτό, ολόκληρα και καίρια τμήματα της ελληνικής πολιτικής, όπως η εξωτερική πολιτική και ο στρατός, ανατέθηκαν απευθείας στο Παλάτι.

Δεκαετία του ‘60

Από την άλλη, τα γεγονότα που οδήγησαν στη χούντα του ‘67- ‘73, εδράζονται στην περίοδο μετά το 1949 και την επικράτηση των Άγγλων και Αμερικάνων ιμπεριαλιστών. Μετά την ήττα του ΔΣΕ, ξεκινά μια περίοδος διώξεων και άγριας καταστολής αγωνιστών. Οι Αμερικάνοι καθορίζουν το πολιτικό σκηνικό της χώρας, ανεβοκατεβάζοντας κυβερνήσεις, ελέγχοντας τον στρατό και τις δικαστικές αρχές. Εύστοχα διακρίνει κανείς στο μετεμφυλιακό κράτος στοιχεία φασιστικής διακυβέρνησης.

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

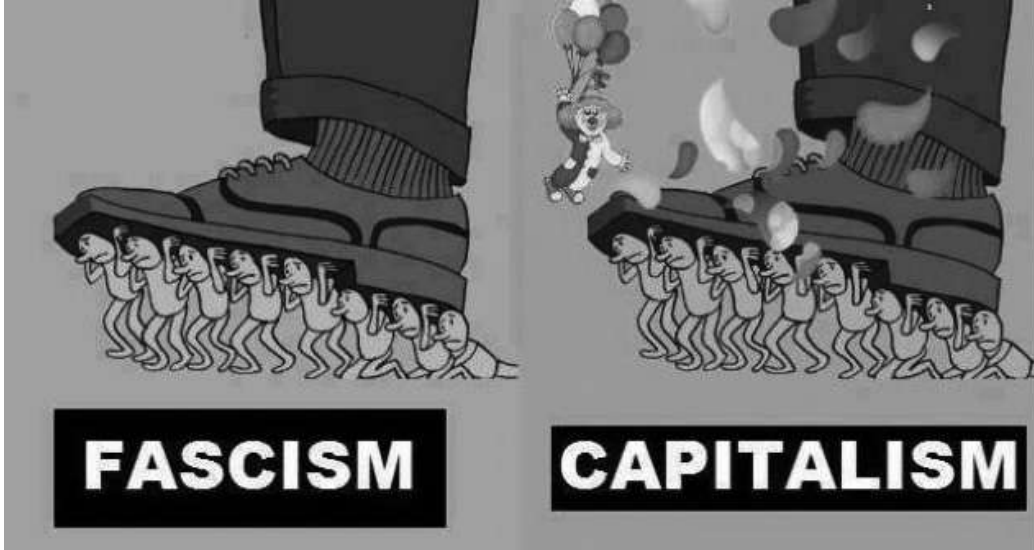
Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

Από τον Νίκο Μανωλάκη

πολιτική.

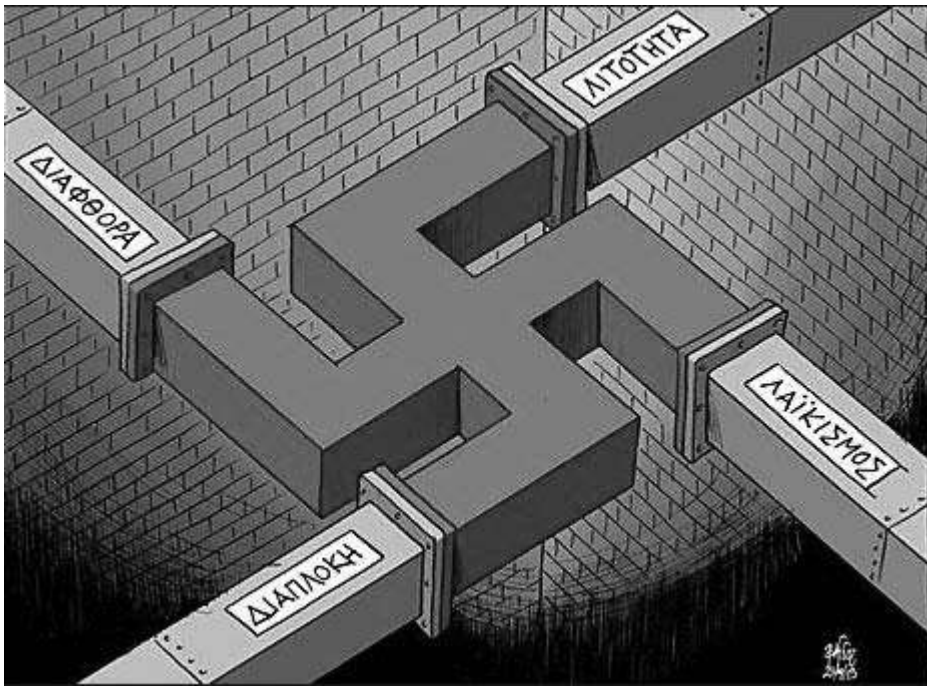
Οικονομική πολιτική

Η οικονομική πολιτική της ακροδεξιάς συγκρούεται τάχα με τον «φιλελευθερισμό, που εφαρμόζεται σήμερα» και τις άγριες πολιτικές λιτότητας. Αντ’ αυτών, προτείνεται ο προστατευτισμός, επαναπροσδιορίζονται συμφωνίες εμπορικού χαρακτήρα, αμφισβητείται το ευρώ (Εθνικό Μέτωπο, AfD). Καθοριστική πλευρά είναι ότι κι εδώ αποτυπώνεται η ενδοϊμπεριαλιστική αντιπαράθεση. Συγχρόνως, όμως, με την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και την οικονομική ανάπτυξη, όχι μόνο δεν λύνεται το πρόβλημα επιβίωσης των λαϊκών μαζών αλλά μπαίνουν σε πρώτο πλάνο τα συμφέροντα του μεγάλου κεφαλαίου.

Προσφυγικό

Η είσοδος στην Ευρώπη των προσφυγικών ροών που δημιούργησε ο πόλεμος στη Μ. Ανατολή, σε συνδυασμό με τις τρομοκρατικές επιθέσεις στις ιμπεριαλιστικές μητροπόλεις, έδωσαν ένα πάτημα στο ρατσιστικό δηλητήριο της ακροδεξιάς. Τεράστια ώθηση όμως έδωσε η ίδια η αντιπροσφυγική πολιτική της ΕΕ (συμφωνία ΕΕ- Τουρκίας, Frontex κ.ά.). Από τον «συντηρητικό» Φάρατζ, που ζητούσε περιορισμό και όχι απαγόρευση εισόδου των προσφύγων, ή το AfD, που επέκρινε την παραμονή προσφύγων στη Γερμανία και όχι οπουδήποτε, σήμερα ευρύτερα διατυπώνονται θέσεις για «κλειστά σύνορα»/ πιο αυστηρό έλεγχο των συνόρων κι απελάσεις.

Αντίστοιχου αντιδραστικού χαρακτήρα είναι το διάταγμα Τραμπ περί απαγόρευσης εισόδου στις ΗΠΑ πολιτών μουσουλμανικών χωρών, καθώς και η μελέτη πρότασης για διαχωρισμό μάνας- παιδιού στους διερχόμενους μετανάστες.

Κοινωνικές παροχές

Γνωρίζοντας τα οξυμμένα λαϊκά προβλήματα εν καιρώ κρίσης, οι εθνικιστές ποντάρουν στην ανάδειξή τους. Μιλούν για καταπολέμηση της ανεργίας, συνήθως των γηγενών έναντι των αλλοδαπών, υποσχονται μείωση των φόρων και εν γένει κάποιες κοινωνικές παροχές. Προσπαθούν έτσι και να εδραιώσουν την επιρροή τους και να συνδράμουν στην απορρόφηση των κραδασμών της ταξικής πάλης, ως εφεδρεία εξάλλου της τάξης που υπηρετούν.

Δημοκρατικές ελευθερίες

Οι τρομοκρατικές επιθέσεις στην Ευρώπη οδήγησαν τη γαλλική κυβέρνηση να κηρύξει τη χώρα σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης και να απαγορέψει τις διαδηλώσεις. Συγχρόνως, οι ιθύνοντες της ΕΕ εξισώνουν φασισμό-κομμουνισμό και διώκουν αγωνιστές της Αριστεράς.

Πιστή στην παραπάνω κατεύθυνση, η ακροδεξιά που βρίσκεται σε κυβερνητική θέση (Ουγγαρία, Πολωνία) έχει δώσει δείγματα γραφής απαγορεύοντας τον κομμουνισμό και τα σύμβολα που παραπέμπουν σε αυτόν. Μάλιστα, η Λεπέν είναι κατατοπιστική: «Όσον αφορά τα δημοκρατικά δικαιώματα, η παράταξη θεωρεί πως δεν είναι αρνητικός ο περιορισμός τους, εάν κάτι τέτοιο απαιτείται για το καλό της πατρίδας». Καθόλου τυχαία δεν είναι, λοιπόν, η συζήτηση που ανοίγουν για καταστράτηγηση ελευθεριών, ιδιαίτερα μειονοτικών πληθυσμών.

5 σημεία για τη Χρυσή Αυγή

Στη χώρα μας, ήταν πρώτο το ΛΑΟΣ εκείνο που έφτασε να αναλάβει κυ-

βερνητικά ηνία, από κοινού με ΠΑΣΟΚ- ΝΔ. Σήμερα, χαρακτηριστικό για τις απόψεις των υπόλοιπων φασιστικών μορφωμάτων κι ενισχυμένο σε εκλογική επιρροή είναι το κόμμα της Χρυσής Αυγής (ΧΑ). **Κι αυτή δεν ξεφεύγει από τα πλαίσια υποταγής στο ντόπιο κεφάλαιο και την εξάρτηση.** Το αποδεικνύουν τα ίδια τα αιτήματά της:

1) Περίοπτη θέση στο πρόγραμμά της κατέχει το κήρυγμα για **εθνική ανεξαρτησία**. Πρόκειται σαφώς για ένα ψεύτικο κήρυγμα, αφού την ίδια στιγμή αρνείται να πει «έξω από ΕΕ», αντίθετα υπερασπίζεται μια «ΕΕ των πατριδών». Συμμορφωμένη κι αυτή, όπως η αστική τάξη, στο καθεστώς εξάρτησης της χώρας μας, δεν μπορεί και δεν θέλει να πει ότι οι λαοί δεν έχουν ανάγκη από προστάτες. Ακόμα και τα λοξοκοιτάγματα της προς Ρωσία είναι στο κενό, όπως στο κενό έπεσαν αντίστοιχες βλέψεις (Καρμανλής) για αλλαγή προστάτη τα προηγούμενα χρόνια.

2) Το ίδιο ενδεικτική της υποτέλειας της είναι η θέση της για ελληνική **ΑΟΖ 12 ναυτικών μιλίων**. Από τη μία, εκφράζοντας τις βλέψεις της αστικής τάξης για αναβάθμιση του ρόλου της στην περιοχή, η ΧΑ εγκλωβίζει τον λαό στα αιματοβαμμένα σχέδια των ιμπεριαλιστών, αναπαράγει τη λογική της «εθνικής ενότητας», δυναμιτίζει τη φιλία των λαών. Από την άλλη, παραμένει ένα ερώτημα το αν αναφέρεται σε ΑΟΖ της αστικής τάξης εις βάρος της Τουρκίας ή ΑΟΖ των... ιμπεριαλιστών πατρώνων, που θα σπεύσουν να την αξιοποιήσουν.

3) Από την εκλογική της κιόλας ανάδειξη, η ΧΑ πλασαρίστηκε σαν **αντιμνημονιακή δύναμη**. Ωστόσο, η αντίθεσή της στο μνημόνιο εξαντλείται στο ότι αυτό αποτελεί εκχώρηση εθνικής κυριαρχίας. Γι' αυτό και δεν έχει κανένα πρόβλημα, για παράδειγμα, με το ξεπούλημα του συσσωρευμένου εθνικού πλούτου, αρκεί να διασφαλιστεί το μερτικό του ελληνικού κεφαλαίου στη μοιρασιά της πίτας.

4) Συγχρόνως, ζητά να **πληρώσουν οι προδότες, να καταργηθεί η βουλευτική ασυλία**, ακόμα και να διαγραφεί το χρέος! Ίσως αυτά τα αιτήματα να φαντάζουν ριζοσπαστικά αλλά μόνο τέτοια δεν είναι.

Αφενός, αποδεικνύεται περίτρανα ότι η ερμηνεία που κάνουν οι φασίστες για την κρίση είναι ίδια με την κυρίαρχη, την αστική. Η κρίση είναι τάχα κρίση σπατάλης, κλεφτών, κακής διαχείρισης, και σε καμιά περίπτωση δομική του συστήματος, με έντονη τη σφραγίδα των ιμπεριαλιστών και τη μεταφορά πλούτου από μέσα προς τα έξω και από κάτω προς τα πάνω. Αφετέρου, το να «πληρώσουν οι προδότες» δεν συνεπάγεται σύγκρουση με την αντιλαϊκή πολιτική αλλά μια αποπροσανατολιστική στοχοποίηση προσώπων, που αποτελούν μόνο ενεργούμενα των ντόπιων εκμεταλλευτών. Κι αυτό ακόμα όμως γίνεται για να προσεταιριστούν τη λαϊκή οργή, κι όχι γιατί πραγματικά έχουν στην απέναντι το κυρίαρχο πολιτικό προσωπικό.

5) Οι φασίστες παρουσιάζονται ως **αντισυστημικοί, «ούτε αριστεροί ούτε δεξιοί»**. Η ίδια η πραγματικότητα, ωστόσο, τσαλακώνει το αντισυστημικό προφίλ τους. Οι δολοφονίες μεταναστών, οι διαμαρτυρίες στα σχολεία που φοιτούν προσφυγόπουλα και σε περιοχές όπου βρίσκονται hotspot καταδεικνύουν ότι για τις φασιστικές ομάδες, εχθρός είναι ο μετανάστης, το πιο εκμεταλλεόμενο κομμάτι της εργατιάς. Η γραπτή θέση τους για απέλαση, εγκλεισμό και έλεγχο εμβασμάτων των μεταναστών απλά το επιβεβαιώνει.

Στα παραπάνω προστίθενται οι επιθέσεις στην αριστερά, η στάση στο πλευρό της εργοδοσίας, κατά των εργατών και των αγώνων που δίνουν (χαλυβουργία, ναυπηγεία Περάματος). Σε κάθε περίπτωση, για τη ΧΑ υπερι-

σχύει το «κοινό καλό» επιχειρηματία –εργάτη, άρα το καλό του επιχειρηματία...

Ιδιαίτερα όσον αφορά τον συνδικαλισμό και τις δημοκρατικές ελευθερίες, αξίζει να επισημανθεί η θέση της ΧΑ για κατάργηση του ασύλου και των παρατάξεων στο Πανεπιστήμιο. Φαίνεται ότι το πρόβλημα της εκπαίδευσης δεν είναι οι ταξικοί φραγμοί κι η εντατικοποίηση, η πολιτική του κεφαλαίου ενάντια στα παιδιά των λαϊκών στρωμάτων, αλλά η Αριστερά κι οι συλλογικοί αγώνες που την αντιπαλεύουν.

Συμπερασματικά, οι φασίστες επιδιώκουν έναν λαό τρομοκρατημένο, να ψάχνει την εσωτερική απειλή του μετανάστη, κομμουνιστή, αριστερού, απεργού, ομοφυλόφιλου και κάθε είδους «διαφορετικού» ή αδύναμου, αποδεχόμενο ταυτόχρονα την καπιταλιστική βαρβαρότητα και την ιμπεριαλιστική εξάρτηση.

Κι ο λαός;

Ο λαός, που όχι απλά ρημάζεται από τα βάρβαρα μέτρα και την ιμπεριαλιστική παρέμβαση, αλλά χόρτασε αυταπάτες για εύκολες λύσεις τα τελευταία χρόνια, προφανώς προσεγγίστηκε και από φασιστικές ομάδες. Το ερώτημα είναι, σε περίοδο κινηματικής νηνεμίας και έντασης της επίθεσης, πώς ερμηνεύονται τα υψηλά ποσοστά ακροδεξιών κομμάτων.

Υπάρχουν απόψεις στην Αριστερά που θέλουν τον ψηφοφόρο της ακροδεξιάς να είναι πάντα και φασίστας. Στην ουσία, παραβλέπουν ότι η άνοδος της τροφοδοτείται από ένα αντιδραστικό και αντιλαϊκό πολιτικό κλίμα εσωτερικά και παγκόσμια, από τη δεξιά μετατόπιση του πολιτικού σκηνικού, την εντεινόμενη φασιστικοποίηση, τη γενικότερη απαξίωση του πολιτικού προσωπικού.

Φτωχά λαϊκά στρώματα, μεσοστρώματα, νεολαία, κόσμος που δεν δηλώνει «ιδεολογική συμφωνία» με τα εν λόγω μορφώματα, εκφράζει στρεβλά την οργή του προς το σύστημα, πέφτοντας στην παγίδα του δήθεν «αντισυστημικού» χαρακτήρα της. Ειδικά τη ΧΑ τη βλέπουν σαν «τιμωρό» των «πολιτικών», που είναι «κλέφτες και ψεύτες» ενώ οι χρυσαυγίτες, με τον τσαμπουκά τους, θα τους απαλλάξουν από τα προβλήματά τους, σε μια λογική ανάθεσης. Επίσης, ο αγώνας ενάντια στην εξάρτηση και την εκμετάλλευση δυστυχώς υποκαθίσταται από τις εθνικιστικές απαντήσεις.

Σημαντικό κομμάτι ερμηνείας του φαινομένου αποτελεί, συνεπώς, η αδυναμία της Αριστεράς να χαράξει αριστερή διεξοδο για λαό και νεολαία.

Ανάγκη ενός Μετώπου Αντίστασης

Είναι γνωστό σε όλους ότι ο Κόκκινος Στρατός τσάκισε τον φασισμό, κι αυτό ήταν πρώτα απ’ όλα αποτέλεσμα της πολιτικής ήττας που επέφερε η πάλη των λαών. Για να φτάσουμε εκεί, το κομμουνιστικό κίνημα, μέσα από δοκιμασίες, διατύπωσε κι ακολούθησε την τακτική των «λαϊκών μετώπων». Σήμερα, ούτε προελαύνει ο φασισμός προς την εξουσία ούτε το επαναστατικό κίνημα είναι συγκροτημένο. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι δεν μπορούμε να διδαχτούμε από την εμφάνιση των λαών στο προσκήνιο, από την εποποιία του δικού μας ΕΑΜ- ΕΛΑΣ. Κι ας επισημάνουμε «μόνο» τη στάση **ανамέτρησής τους με το σύστημα, στο πεδίο της ταξικής πάλης, στη σύγκρουση με τον ιμπεριαλισμό για να είναι αφέντες στο τόπο τους, στη σύγκρουση με το κεφάλαιο για μια κοινωνία απελευθερωμένη από την καταπίεση.**

Στην Ελλάδα, η κυρίαρχη Αριστερά, δέσια των αντιλήψεών της για την ουδετερότητα του κράτους και τη συνδιαχείριση, είτε ζητάει από αυτό να βγει εκτός νόμου η

ΧΑ/ να κλείσουν τα γραφεία της, στόχο τον οποίο αναγάγει σε κεντρικό, είτε δεν βλέπει άλλη λύση από τη λαϊκή εξουσία- λαϊκή οικονομία, που όπως θα έρθει δια μαγείας (δια κάλπης), έτσι αυτόματα θα εξαφανίσει και τη ΧΑ.

Λείπει, επομένως, η αναφορά στο μαζικό λαϊκό κίνημα που θα βάλει μπροστά τα προβλήματά του, θα ανασυγκροτηθεί, θα πάψει να ναι παρακολουθητής των εξελίξεων και θα πάρει την κατάσταση στα χέρια του. Περισεύουν, ωστόσο, οι αυταπάτες για κοινοβουλευτικές ανατροπές και εύκολες λύσεις, που στο κάτω- κάτω έχουν καταρρεύσει από την πολιτική πραγματικότητα των τελευταίων χρόνων.

Αφήνεται άπλετο έδαφος στην πατριδοκαπηλία και τον εθνικισμό, αφού αποσιωπάται ο διαχρονικός ρόλος του ιμπεριαλιστικού παράγοντα στη χώρα μας.

Εξαντλούνται αριστερές και αναρχικές συλλογικότητες στο δίπολο φασισμός- αντιφασισμός, αποκόβοντας το ζήτημα της φασιστικοποίησης ως κρατικής πολιτικής, και καταλήγουν έτσι να προκρίνουν τις ομάδες κρούσης και τη στρατιωτικού χαρακτήρα αντιπαράθεση με τους φασίστες.

Συνδυασμό των δύο προηγούμενων, την υποστήριξη του ιμπεριαλισμού και της εμμονής στον αντιφασισμό, συνιστά η ερμηνεία της Αριστεράς για τις εξελίξεις στην Ουκρανία, όπου οι Δυτικοί, στην αντιπαράθεσή τους με τη Ρωσία, στήριξαν την άνοδο ναζιστών στην εξουσία. Οι προσπάθειες περιορισμού των αντιθέσεων είτε σε εσωτερικό ζήτημα των κυρίαρχων αστικών δυνάμεων στην Ουκρανία είτε σε αντιπαράθεση ναζισμού- δημοκρατίας, αποκρύπτουν την πραγματική ιμπεριαλιστική αντιπαράθεση.

Άραγε, στη σημερινή φάση, συμβάλλουν αυτές οι πρακτικές και τοποθετήσεις στη σύγκρουση με την πολιτική της επίθεσης και της φασιστικοποίησης, αναδεικνύουν την αναγκαιότητα υποστήριξης των δημοκρατικών δικαιωμάτων κι ελευθεριών με συλλογικό τρόπο, στον χώρο που ο καθένας ζει, εργάζεται, σπουδάζει; Ή υποτάσσονται στον υπάρχοντα αρνητικό συσχετισμό, κατά τον οποίο «οι αγώνες δεν έχουν αποτέλεσμα»;

Οι ανάγκες μας κοιτούν προς τα αλλού. Χρειαζόμαστε ένα **μέτωπο αντίστασης- διεκδίκησης, με αντιιμπεριαλιστικό- αντικαπιταλιστικό- αντι-συνδιαχειριστικό προσανατολισμό, ενάντια στον φασισμό και τη φασιστικοποίηση**, που του ανοίγει δρόμο, ενάντια στον πόλεμο, από κοινού με πρόσφυγες και μετανάστες. Σε μια τέτοια κατεύθυνση είναι απαραίτητες και οι πρωτοβουλίες κοινής δράσης στην Αριστερά, για να μπορέσει ο λαός και η νεολαία να σηκώσουν κεφάλι απέναντι στον φασισμό.

Ο φοιτητικός ξεσηκωμός και η μεγάλη νίκη του

10 χρόνια μετά από το φοιτητικό κίνημα του '06-'07

«Τίποτα δεν είναι όπως πριν! Τώρα οι φοιτητές και οι σπουδαστές ξέρον. Ξέρουν και δε γυρίζουν πίσω. Βρίσκονται στο πεδίο της πάλης και του αγώνα, ζουν και συνειδητοποιούν πως ανήκουν στο ποτάμι που παλεύει για να αλλάξει τον κόσμο, στις δυνάμεις που συγκρούονται με την αντίδραση και τη βαρβαρότητα του γερασμένου κόσμου. Μεγάλα εμπόδια βρίσκονται μπροστά αλλά η νεολαία μήκη ήδη σε αυτή την διαδρομή. Αυτή είναι η μεγάλη νίκη της».

Με αυτά τα λόγια τελείωνε το Editorial του «Εναύσματος» της άνοιξης του 2007. Είναι γραμμένα λίγες βδομάδες μετά την ψήφιση του νόμου-πλαίσιο, όταν οι στρατιές των ΜΑΤ αιματοκύλισαν μια από τις μεγαλύτερες φοιτητικές διαδηλώσεις της μεταπολίτευσης (35.000 στο κέντρο της Αθήνας). Στις γραμμές αυτές συνοψίζεται με μεγάλη σαφήνεια ο απολογισμός των Αγωνιστικών Κινήσεων για τον μεγάλο φοιτητικό ξεσηκωμό που συγκλόνισε για μια χρονιά όλη την χώρα, αλλά και άνοιξε τον δρόμο των μεγάλων συγκρούσεων, τον οποίο διάβηκε μια ολόκληρη γενιά τη δεκαετία που πέρασε.

Πριν περάσω σε μια εξιστόρηση κάποιων γεγονότων σε αντιπαραβολή με τη σημερινή κατάσταση, θα ήθελα να σημειώσω ότι δεν έχω να αφαιρέσω ή να προσθέσω ούτε ένα «και» στις απόψεις και εκτιμήσεις εκείνου του Εναύσματος. Όχι επειδή δεν περιείχε ελλείψεις και αδυναμίες. Ίσως μπορούμε να πούμε ότι με τα σημερινά δεδομένα είναι γεμάτο από αυτές. Αλλά επειδή ήταν και είναι συστατικό στοιχείο της άποψης των Αγωνιστικών Κινήσεων ότι η σχέση υποκειμένου-μαζών συγκροτείται στη βάση των εκάστοτε πραγματικών δεδομένων και επίδικων του κινήματος.

Και οι Αγωνιστικές Κινήσεις, όντας η δύναμη εκείνη που υπηρετούσε και υπηρετεί τη γραμμή της Αντίστασης μέσα στο φοιτητικό κίνημα, έδωσαν κάθε ικμάδα των μικρών τους δυνάμεων, βρισκόμενες στην πρώτη γραμμή εκείνου του αγώνα. Έδωσαν όμως την ίδια στιγμή μια πολιτική μάχη επιπροσφυλακής, υπερασπιζόμενες το ίδιο το πολιτικό περιεχόμενο του κινήματος και των αιτημάτων που ανέδειξε. Θα λέγαμε μάλιστα ότι το κίνημα εκείνο είχε πολλούς «πατεράδες», πολλές «πρωτοπορίες», από τα ΕΑΑΚ και την αναρχία μέχρι την ΚΝΕ (με τον δικό της, ιδιαίτερο τρόπο: απουσι-

Καμαρέτσος Κώστας,
ΚΚΕ (μ-λ)

άζοντας...). Δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι οι Αγωνιστικές Κινήσεις αισθάνθηκαν πιο άνετα από κάθε άλλον μέσα σε ένα μαζικό κίνημα στο οποίο δεν αποτέλεσαν την πρωτοπορία. Δέκα χρόνια μετά, μια ματιά στα υλικά των δυνάμεων της αριστεράς, δείχνει την αλήθεια: ο νόμος-πλαίσιο και ό, τι τον συνοδεύει θεωρείται δεδομένο και αντικειμενική πραγματικότητα για την κυρίαρχη φοιτητική αριστερά, για πολλούς δεν υφίσταται καν ως ζήτημα.

Όταν οι φοιτητικές εκλογές του Απριλίου του 2006 επιβεβαίωσαν τους αρνητικούς συσχετισμούς στο φοιτητικό κίνημα, τίποτα δεν προδικάζει αυτό που επρόκειτο να ακολουθήσει. Τα στελέχη της ΔΑΠ ετοιμάζονταν για τις εκδρομές στη Μύκονο, η ΚΝΕ κατέγραφε για ακόμα μια χρονιά την πρωτοκαθεδρία της στα πλαίσια του φοιτητικού κινήματος, και οι Αγωνιστικές Κινήσεις πάσχισαν με την «πρωτοβουλία ενάντια στον νόμο της αξιολόγησης» να αναδείξουν τα επίδικα της επίθεσης που κοντοζύγωνε. Κίνηση που απαξιώθηκε από τα ΕΑΑΚ σαν «αμυντική» και χωρίς «προσανατολισμό». Αξίζει να αναφέρουμε τις συζητήσεις που έπαιρναν και έδιναν στα πλαίσια της τότε εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς στα πανεπιστήμια: Μπορούν οι σύλλογοι να αποτελέσουν πεδίο έκφρασης της νεολαίας ή αποτελούν άραγε «νεκρό σώμα» του πάλαι ποτέ φοιτητικού κινήματος; Οι «φοιτητές» (όλοι έτσι αόριστα, χωρίς κάποιο ταξικό πρόσημο) έχουν μήπως εν-

σωματωθεί; Μπορεί να νικήσει ένα κίνημα χωρίς ένα συγκροτημένο οραματικό υπόβαθρο; Και εν τέλει «μετά τον νόμο, τι»;

Αυτές είναι σε κάθε εποχή οι απόψεις της αδράνειας και της υποταγής, που προσπαθούν να ενδυσθούν τάχα ρεαλιστικά επιχειρήματα για να σπείρουν την απογοήτευση στον κόσμο του αγώνα. Και αν σήμερα ανακυκλώνεται ακριβώς η ίδια επιχειρηματολογία, είναι επειδή και πάλι χάσκει μπροστά στον φοιτητικό κόσμο το ίδιο δίλημμα: αντίσταση ή υποταγή;

Ένας αγωνιστής που φιλοδοξεί να φανεί χρήσιμος στο κίνημα, πρέπει, χωρίς να παραβλέπει τον αρνητικό συσχετισμό, να κλείσει τα αυτιά του απέναντι στις φωνές της υποταγής. Γιατί τον εμποδίζουν να ακούσει τον κόσμο που βράζει από οργή για την καθημερινότητα που του επιβάλλουν.

Μαίνονταν τότε η βαθύτερη αναζήτηση στους κόλπους του κινήματος, για το ποιος θα πρέπει να είναι ο «προγραμματικός» μας λόγος, η περίφημη «πρόταση για την παιδεία», σαν αναγκαίο στοιχείο για την πολιτικοποίηση του αγώνα. Μάλιστα, υπήρχε έντονο το συνήθειο για τις φοιτητικές δυνάμεις εκείνο τον καιρό, να βάζουν στα πλαίσια πάλης στοιχεία της τότε προγραμματικής τους αντίληψης ως προαπαιτούμενα και για την πιο απλή δράση σε επίπεδο συλλόγου.

Ο πυρήνας των ρεφορμιστικών απόψεων ήταν και παραμένει ο ίδιος για ένα ευρύ φάσμα

δυνάμεων, και έχει να κάνει με την αντίληψή τους για την εκπαίδευση. Η «ενιαία ανώτατη», «ενιαία πανεπιστημιακή» ή «ελευθεριακή» εκπαίδευση αποτελούσαν τους δήθεν οραματικούς στόχους της ΚΝΕ, των ΕΑΑΚ και της αναρχοαυτονομίας. Λέμε δήθεν οραματικούς, γιατί ακριβώς την κρίσιμη στιγμή, εκείνη που οι μάζες έσπασαν τον φραγμό της αδράνειας, μόνο τέτοιοι στόχοι δεν πλαισιώθηκαν από το φοιτητικό κίνημα. Και είναι χαρακτηριστικό, ότι όλοι αυτοί οι πολιτικοί χώροι έκτοτε εγκατέλειψαν πλήρως τα «ολοκληρωμένα» τους προγράμματα και δεν τα επανέφεραν ποτέ στο προσκήνιο.

«Τον Μάη του 2006, ο αγώνας δεν ξεκίνησε επειδή κάποιοι έκριναν ότι είναι "συνετό" και "σωστό" να ξεκινήσει. Ξεκίνησε ως ανάγκη του ίδιου του κόσμου απέναντι στην επίθεση και τις συγκεκριμένες της αιχμές, και με την δύναμη του κόσμου –κόντρα σε πολλές εκτιμήσεις, προβλέψεις αναλύσεις- έφτασε ως εδώ! Το ίδιο αναρμόδιοι με το ξεκίνημά του είναι όσοι εμφανίζονται σήμερα "αρμόδιοι" να τον σταματήσουν» (Ανακοίνωση των Αγωνιστικών Κινήσεων, 29 Μάρτη 2007, σε μια κρίσιμη καμπή για την εξέλιξη των κινητοποιήσεων).

Έτσι ακριβώς συνέβη: οι φοιτητές των λαϊκών στρωμάτων, αυτοί που πέρασαν με χίλιους κόπους των οικογενειών τους στο πανεπιστήμιο, όταν διαπίστωσαν ότι τα μέτρα της τότε κυβέρνησης τους πετάνε έξω από τις σχολές, αντέδρασαν σαν χείμαρρος. Ήταν η νεολαία του «καναπέ», η «απολίτικη» γενιά, οι «ενσωματωμένοι». Την πρώτη εβδομάδα των μαζικών κινητοποιήσεων, μετρήθηκαν 60 καταλήψεις. Τη δεύτερη εβδομάδα 210, την τρίτη 370 και την τέταρτη 415 –το σύνολο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είχε παραλύσει. Πρώτα, τα δελτία ειδήσεων έθαψαν το ζήτημα. Ύστερα, μίλησαν για φοιτητές που «θέλουν να χάσουν μάθημα». Και μετά την ολομέτωπη αντιπαράθεση χιλιάδων φοιτητών

με την αστυνομία την 8η Ιούνη 2006 στο κέντρο της Αθήνας, η κυβέρνηση απέσυρε άρον-άρον το νομοσχέδιο.

Όσο για το... κόμμα της εργατικής τάξης; Αυτό κι αν ξεφτιλίστηκε! Αφού πρώτα επιχειρήσε να καπελώσει το κίνημα, περιφέροντας αποφάσεις 40 Διοικητικών Συμβουλίων ως «συντονιστικό συλλόγων», πρότεινε κινητοποιήσεις «την ημέρα κατάθεσης του νόμου». Και όταν τελικά ο κόμπος έφτασε στο χτένι, ψέλλισε ότι «τα παιδιά των εργατικών οικογενειών δεν πρέπει να χάνουν εξάμηνα», για να γιουχαριστεί και να απομονωθεί από το φοιτητικό κίνημα.

Για σχεδόν έναν ολόκληρο χρόνο, οι φοιτητικοί σύλλογοι πλημμύριζαν τις Πέμπτες τους δρόμους τις χώρες, συγκροτημένοι ως σώμα αντίστασης και αντιπαράθεσης με την κυβέρνηση. Ενώθηκαν πάνω στο κοινό αίτημα «να μην περάσει ο νόμος-πλαίσιο», πλαισιωμένο από τον Γενάρη του ίδιου έτους από το αίτημα «να μην περάσει η αναθεώρηση του άρθρου 16». Μήνα με τον μήνα, η αντιπαράθεση εντεινόταν και έπαιρνε πιο κεντρικά χαρακτηριστικά, αγκαλιαζόταν από νέες δυνάμεις: τους μαθητές και τους απεργούς καθηγητές. Ως αποτέλεσμα του παρατεταμένου φοιτητικού αγώνα, η κυβέρνηση φοβόταν να καταθέσει οποιοδήποτε άλλο κρίσιμο αντιλαϊκό νομοσχέδιο. Η αναθεώρηση του Συντάγματος στάλθηκε επίσης στον κάλαθο των αχρήστων.

Αυτό υπήρξε άλλωστε και το πρόβλημα των δυνάμεων που οργανωτικά ηγεμόνευαν στο κίνημα, διεκδικώντας τον τίτλο της «πρωτοπορίας» του αγώνα. Πρωτοπορία ενός αγώνα δεν υπήρξε ποτέ μια δύναμη που σέρνεται πίσω από ένα κίνημα το οποίο είναι συγκροτημένο σε διαφορετική πολιτική βάση από εκείνη που η ίδια ευαγγελίζεται. Και αυτό ήταν ακριβώς το πρόβλημα της ΕΑΑΚ: βρέθηκε σε έναν αγώνα που από την αρχή

θεωρούσε «λίγο και αμυντικό», βρέθηκε να τρέχει πίσω από ένα αίτημα το οποίο είχε απορρίψει ως «αίτημα οπισθοφυλακής». Το ΝΑΡ θεωρούσε πολιτικό πρόβλημα το ότι την στιγμή που «οι δρόμοι έκαιγαν», δεν μπορούσε να περάσει στοιχεία του αντικαπιταλιστικού προγράμματος ή του λεγόμενου «κόκκινου συντάγματος» που θα έπρεπε να «αντιπροτείνει» το κίνημα. Την ίδια στιγμή, ΑΡΑΣ και ΑΡΑΝ αναζητούσαν την εκλογική αποτύπωση.

Δεν είναι λοιπόν τυχαίο ότι οι δυνάμεις αυτές απονέκρωσαν τα συντονιστικά των συλλόγων και τα οδήγησαν στον εκφυλισμό, συνεπικουρούμενες από τη διαλυτική δράση της αναρχοαυτονομίας. Αποδιοργάνωσαν τη βάση στήριξης των τοπικών συλλόγων, σέρνοντας κάθε δεκαπενθήμερο τον κόσμο στην Αθήνα για πανελλαδική πορεία, ελπίζοντας σε ένα «κεντρικό γεγονός-αποψιλώνοντας έτσι τις συνελεύσεις. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι τάσεις αυτές έδωσαν μια 18ωρη(!) ολονύκτια μάχη στο συντονιστικό της Θεσσαλονίκης για να ανατρέψουν τις αποφάσεις των συλλόγων για πορεία στην πόλη, χωρίς εν τέλει να τα καταφέρουν. Για να ρίξουν οι ίδιες δυνάμεις λευκή πετσέτα όταν άρχισε η αντιπαράθεση της ΔΑΠ, σαλπίζοντας εκλογές και αρνούμενες να κάνουν συντονισμένο απολογισμό του αγώνα. Προείχε γι' αυτές η συγκρότηση του «πόλου»...

Σίγουρα κάποιοι όμως θα μπορούσε να κάνει και σε εμάς κριτική. Δεν γύρισε τελικά πίσω η νεολαία; Πού είναι σήμερα το φοιτητικό κίνημα και σε τι κατάσταση είναι οι σύλλογοι; Τι απέμεινε από το μεγαλειώδες κίνημα; Απέμειναν συγγράμματα να διανέμονται. Πιάτα φαγητό να σερβίρονται. Σπίτια να παραχωρούνται στις εστίες. Δεν υπάρχουν δίδακτρα. Χιλιάδες φοιτητών που θα είχαν διαγραφεί πήραν το πτυχίο τους. Υπάρχουν συγκροτημένα όργανα πάλης και συνδικαλιστικά δικαιώματα. Ναι, υπάρχουν αυτά τα «λίγα και αμυντικά», αυτά τα δικαιώματα που ακόμα και σήμερα είναι απαραίτητα για τα παιδιά των λαϊκών στρωμάτων ώστε να μπορέσουν να σπουδάσουν. Ήταν το κίνημα που τα δίδωσες, κάτι που μέλλει να ανακαλύψουν και οι σημερινές «ενσωματωμένες γενιές» των φοιτητών.

Όσο για το πολιτικό ζήτημα, δεν αποφύγαμε ποτέ την απάντηση αυτή: το ανέβασμα του πολιτικού επιπέδου του κινήματος ούτε σήμερα αποτελεί ζήτημα «εργαστηρίου» αλλά υφίσταται πάνω στην αντιμετώπιση των πραγματικών δεδομένων που αντιμετωπίζουμε. Τη διαδρομή της νεολαίας προς τα μπρος δεν την περιγράψαμε ποτέ ευθύγραμμη. Και αν τη μεγάλη παλίρροια του '06-'07, του Δεκέμβρη του '08 και το '10-'12 διαδέχεται σήμερα η άμπωτη, εμείς λέμε ότι οι άμπωτες ήταν εξ' αρχής «μέσα στον λογαριασμό». Η διαδρομή της αντιπαράθεσης θα συνεχίσει, γιατί οι όροι που τη συγκρότησαν, οι ανάγκες των λαϊκών δυνάμεων και η επίθεση του συστήματος είναι ακόμα παρούσες. «Μεγάλα εμπόδια βρίσκονται μπροστά αλλά η νεολαία μήκη ήδη σε αυτή την διαδρομή. Αυτή είναι η μεγάλη νίκη της!»

Το σύστημα γεννάει την οργή... ο οπαδισμός την εγκλωβίζει!

Στεφάνου Θανάσης,
ΑΣΟΕΕ
Σωτηρίου Γιάννης,
Φυσικό Αθήνας

Η ιστορία της ανέγερσης του γηπέδου της ΑΕΚ στη Ν. Φιλαδέλφεια κρατάει χρόνια και μάλιστα, τον τελευταίο καιρό, η κατάσταση έχει ξεφύγει με οργανωμένους οπαδούς της να τρομοκρατούν όποιον εκφράζει άποψη αντίθεσης στα επιχειρηματικά και ζημιογόνα για την περιοχή σχέδια της ΠΑΕ ΑΕΚ. Πολλά μπορούν να ειπωθούν και εμείς θα προσπαθήσουμε να επικεντρωθούμε σε ορισμένα σημεία που θεωρούμε, ότι πρέπει να αναλυθούν, για να βγουν κάποια ουσιαστικά πολιτικά συμπεράσματα.

Τα σχέδια του Μελισσανίδη

Παρά τα όσα ακούγονται για τη δημιουργία ενός γηπέδου-σπίτι όλων των ακετζήδων, ο Μελισσανίδης, ως γνήσιος επιχειρηματίας, θέλει να φτιάξει ένα γήπεδο όχι «γιατί νοιάζεται για την ΑΕΚ», αλλά για τα δικά του σχέδια και συμφέροντα. Ενδεικτικό είναι, ότι, για την υλοποίηση του έργου, αναμένεται να πάρει κονδύλια ύψους 35 εκατομμυρίων ευρώ από την Περιφέρεια Αττικής, την ίδια ώρα που πετσοκόβονται μισθοί, συντάξεις, προσωπικό σε σχολεία και νοσοκομεία. Παράλληλα, το τελικό σχέδιο για τη Ν. Φιλαδέλφεια δεν αφορά

μόνο τον χώρο του γηπέδου, αφού είναι γνωστό, ότι εταιρίες συμφερόντων Μελισσανίδη έχουν αγοράσει οικόπεδα περίρι του χώρου, με σκοπό τη δημιουργία εμπορικού κέντρου τύπου Mall. Μέσα στα σχέδια είναι και η καταπάτηση του 5% (6 στρέμματα) του άσους της Ν. Φιλαδέλφειας που αποτελεί πνεύμονα πρασίνου για την ευρύτερη περιοχή. Γίνεται εμφανές, λοιπόν, ότι δημιουργία τέτοιων έργων δεν έχει καμία σχέση με τις ανάγκες του λαού και της νεολαίας, αλλά έρχεται να εξυπηρετήσει τις επιδιώξεις των καπιταλιστών για περισσότερα κέρδη. Με αυτές τις επιδιώξεις έχει εναρμονιστεί πλήρως και η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, η οποία, με τροπολογία που κατέθεσε στη Βουλή, άνοιξε τον δρόμο για την ανέγερση του γηπέδου.

Φίλαθλοι ή στρατιωτικά;

Για άλλη μια φορά μέσα σε 3 χρόνια, ο οπαδικός στρατός του Μελισσανίδη προσπάθησε με παρακρατικές και φασιστικές μεθόδους να φιμώσει και να τρομοκρατήσει οποιοδήποτε φωνή εναντιώθηκε στις τραμπούκικες επιθέσεις σε βάρος συλλογικότητας (Στρούγκα και Λαϊκή Συνέλευση Ν. Φιλαδέλφειας-Ν. Χαλκηδόνας). Βέβαια οι επιθέσεις αυτές έχουν πιο βαθιά ιδεολογικά χαρακτηριστικά, αφού θέτουν καθαρά υπό αμφισβήτηση τα δημοκρατικά δικαιώματα του κόσμου της γειτονιάς και τη δυνατότητά του να οργανώνεται και να αντιστέκεται. Οι τραμπούκοι του Μελισσανίδη, έχοντας τη διπλή ταυτότητα του φασίστα και του οπαδού-στρατιώτη, τίμησαν αυτά που πρεσβεύουν με την υπεράσπιση των επιχειρηματικών σχεδίων ενός καπιταλιστή και ταυτόχρονα ενός προέδρου-αφεντικού, του οποίου κάθε επιθυμία είναι γι' αυτούς διαταγή.

Προσεγγίζοντας τον οπαδισμό

Με βάση αυτά τα γεγονότα, τίθεται το ερώτημα: «τι σημαίνει να είσαι οπαδός;» Αν ρωτήσεις κάποιον τι τον χαρακτηρίζει ως οπαδό, θα σου πει:

«η αγάπη μου για την ομάδα». Είναι όμως μόνο αυτό; Αρχικά, σε έναν σύνδεσμο οπαδών δραστηριοποιούνται κατά βάση λαϊκά κομμάτια της κοινωνίας (στην πλειοψηφία νεολαία), τα οποία, επηρεαζόμενα από την επίθεση του συστήματος και την έλλειψη αριστερής, κινηματικής διεξόδου, βλέπουν ως μόνη διέξοδο στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν (οικονομικά, κοινωνικά κ.λπ.) την εκτόνωσή τους κάθε Κυριακή στο πέταλο. Διαπαιδαγωγούνται σε μια νοοτροπία, με βάση την οποία βλέπουν ως εχθρό, όποιον δεν υποστηρίζει την ομάδα τους. Οι σύνδεσμοι, με την ανοχή και υποκίνηση της εκάστοτε διοίκησης, χρησιμοποιούνται σαν ένα εργαλείο για την ευκολότερη διακίνηση ναρκωτικών στα μέλη τους και τον εφοδιασμό τους συχνά με δολοφονικό εξοπλισμό (μαχαίρια, σιδερογροθιές, όπλα) για την εξόντωση των «εχθρών». Επίσης, η αμφισβήτηση που μπορεί να εκφράζεται από οπαδούς απέναντι στο εκμεταλλευτικό καπιταλιστικό/ιμπεριαλιστικό σύστημα, μια που κι οι ίδιοι νιώθουν στο πετσί τους στην επιθεσία του, είτε θα διαμορφώνεται -λόγω απουσίας κινήματος- στη βάση του στείρου «αντιπαταστικού» και «αντιφασιστικού», είτε θα ελέγχεται πλήρως από την κατεύθυνση του «NO POLITICA» που περνάνε οι αρχισυνδεσμίτες. Μια κατεύθυνση, που έχει σκοπό να αποπροσανατολίσει την οργή του κόσμου από οποιαδήποτε άποψη με πολιτικό/ταξικό πρόσημο και αναγνώριση των πραγματικών εχθρών, καθιστώντας τον υποχείριο του κάθε αρχισυνδεσμίτη και μεγαλοεπιχειρηματία-προέδρου. Αξιοσημείωτο βεβαίως είναι, ότι στους συνδέσμους που υπάρχει το «NO POLITICA» ανθούν οι -καθόλου no politica- φασιστικές απόψεις, κάτι που είναι αναμενόμενο καθώς, όποιος δεν παίρνει θέση απέναντι στην επίθεση τους συστήματος, στην ουσία τη σιγοντάρει.

Σε κάθε κανόνα υπάρχουν και εξαιρέσεις

Όσο και να θέλει το σύστημα (κυβερνήσεις, διοικήσεις, UEFA) να αποστειρώσει τα γήπεδα από την πολιτική, ο κόσμος του γηπέδου, ως κομμάτι της κοινωνίας, πληττόμενο από την επίθεση κυβερνήσεων και κεφαλαίου, συχνά νιώθει την ανάγκη να θέσει το δικό του κινηματικό στίγμα (βλέπε πανό αλληλεγγύης στους πρόσφυγες, αντικυβερνητικά και αντιφασιστικά συνθήματα κ.λπ.). Κι όσο θα ξεσπούν αγώνες και αντιστάσεις, αυτές οι φωνές θα πυκνώνουν και μέσα στα γήπεδα. Ενδεικτικά είναι, εξάλλου, τα παραδείγματα, όπου σε περιόδους κινήματος, ακούστηκαν συνθήματα και ανέβηκαν πανό στις εξέδρες με σαφείς πολιτικές αιχμές. Είναι αυτό αρκετό; Μάλλον όχι, αλλά σίγουρα οφείλεται και στην απουσία μιας Αριστεράς με προοπτική ευρύτερα στην κοινωνία. Για εμάς, ο αγανακτισμένος κόσμος που πάει στο γήπεδο, για να «ξεφύγει» για 2 ώρες, δεν πρέπει να χαριστεί στο σύστημα και στους φασίστες, αλλά να κερδηθεί από τις επαναστατικές, αριστερές ιδέες. Τότε και τα γήπεδα μπορούν να αποτελέσουν πεδίο πολιτικής έκφρασης, στοχοποιώντας το σύστημα σαν τη βασική αιτία που γεννά τη φτωχιά, την ανεργία και την εξαθλίωση και δεν θα κλείνουν το μάτι στα σχέδια του κάθε μεγαλοεπιχειρηματία και σε φασιστικές πρακτικές. Βασική προϋπόθεση γι' αυτό, είναι η ίδια η συμμετοχή του «κόσμου των γηπέδων», ως αναπόσπαστο κομμάτι του λαού, σε κάθε εστία αντίστασης που ξεσπά, στο ίδιο το εργατικό και λαϊκό κίνημα.

«Έτσι αγαπάμε εμείς την Ελλάδα! Με την καρδιά μας και το αίμα μας»

Φωτοπούλου Ελένη,
Φυσικό Πάτρας

Φέτος, 65 χρόνια μετά τη δολοφονία του Ν. Μπελογιάννη, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, μέσω της Βουλής, διοργάνωσε έκθεση κι εκδήλωση στην Αμαλιάδα, με τη συμμετοχή του ΚΚΕ. Μια κυβέρνηση υποταγμένη στο ξένο κεφάλαιο και τα συμφέροντά του, που εξαθλιώνει τον λαό και τη νεολαία, είχε το θράσος να θέλει να «τιμήσει» έναν κομμουνιστή, έναν ήρωα της λευτεριάς και της ανεξαρτησίας. Τέτοιες «τιμές» καμία σχέση δεν έχουν με εκείνες που πρέπει να αποτίσουν οι νέες γενιές, κρατώντας τους αγώνες ζωντανούς στο σήμερα. Πόσο μάλλον δεν είναι τιμές που «οφείλουν» να τις στηρίζουν με την παρουσία τους δυνάμεις με αναφορά στο κίνημα.

«Δεκάδες φορές μπήκε μπροστά μου το δίλημμα: να ζω προδίδοντας τις πεποιθήσεις μου, την ιδεολογία μου, είτε να πεθάνω, παραμένοντας πιστός σ' αυτές. Πάντοτε προτίμησα τον δεύτερο δρόμο». Αυτός ήταν ο Μπελογιάννης. Από τα πρώτα γυμνασιακά του χρόνια, γοητεύτηκε από τις επαναστατικές ιδέες, έγινε μέλος της ΟΚΝΕ, της νεολαίας του ΚΚΕ, και έπειτα μέλος του ΚΚΕ. Έμεινε αλύγιστος μπροστά σε φυλακές, εξορίες και βασανιστήρια και πιστός πάντα στα ιδανικά του, τη λευτεριά, την ειρήνη, την ανεξαρτησία.

Η γνωστή δίκη Μπελογιάννη άρχισε το 1951. Η κατηγορία βασίστηκε στον Αναγκαστικό Νόμο 509/1947, που είχε ψηφιστεί τις ευχέτων Αμερικάνων και του βασιλιά. Σύμφωνα με αυτόν, το ΚΚΕ θεωρήθηκε παράνομο, προδοτικό και ξενοκίνητο κόμμα που δρούσε ενάντια στην εδαφική ακεραιότητα της Ελλάδας. Η απολογία του στη δίκη είναι συγκλονιστική. Στην υπερασπιστική γραμμή του συνηγόρου του, ότι ήταν «μικρός και παρσούρθηκε», απάντησε ότι ήταν κομμουνιστής και θα παλεύει πάντα για τις ιδέες του. Το διεθνές κύμα αλληλεγγύης που ξέσπασε δεν κατάφερε να αποτρέψει την εκτέλεση, η οποία κι έγινε στις 3 το πρωί της Κυριακής της 30ης Μάρτη του 1952.

Ο Μπελογιάννης είχε την ικανότητα να στηρίζει τους συντρόφους του τόσο με τη συμμετοχή του στους αγώνες όσο και ιδεολογικά. Όσο βρισκόταν στις φυλακές της Αίγινας και του Ακροναυπλίας, στα στρατόπεδα συγκέντρωσης, επιδόθηκε στη συγγραφή του έργου του «Το ξένο κεφάλαιο στην Ελλάδα», ένα θεωρητικό αναλυτικό εργαλείο με το οποίο επιχειρεί να ερμηνεύσει τον ρόλο του ξένου κεφαλαίου στην Ελλάδα. Αναλύει τη διεισδυσή του στη χώρα μαζαπό την ίδρυση κιόλας της ντόπιας αστικής τάξης. Δίνει έμφαση στον εξωτερικό δανεισμό, ως μορφή απομύζησης από το ξένο κεφάλαιο του παραγόμενου από τον ελληνικό λαό πλούτου και εδραίωσης της εξάρτησης της χώρας. Καταλήγει ότι ο λαός πρέπει και μπορεί να σταθεί χωρίς προστάτες.

Η ίδια η πολιτική πραγματικότητα τον επιβεβαίωσε και τον επιβεβαίωσε. Ο Μπελογιάννης και οι σύντροφοί του

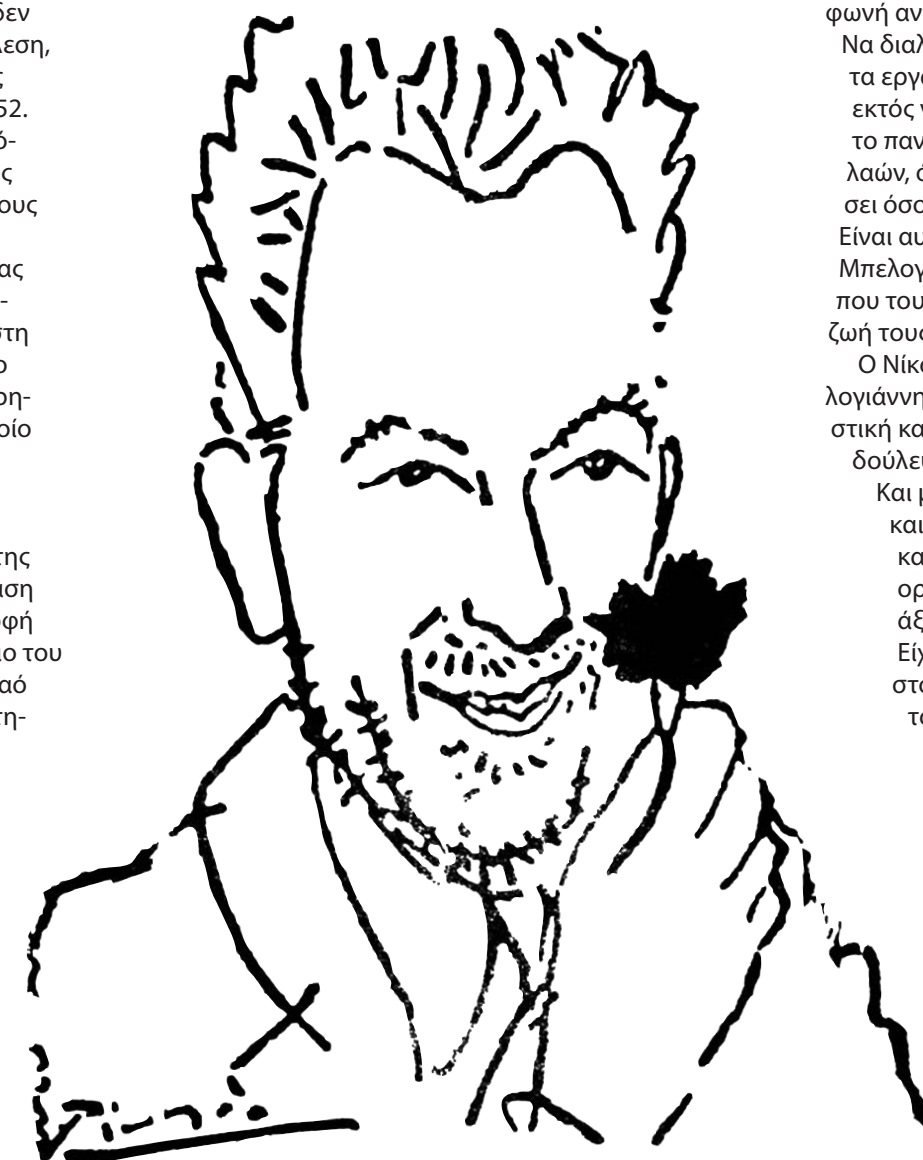
εκτελέστηκαν από το εξαρτημένο ελληνικό κράτος και τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό, επειδή ήταν κομμουνιστές και πάλευαν προκειμένου ο λαός να έχει την εξουσία στα χέρια του. Στα χρόνια που μεσολάβησαν από τότε, το καθεστώς της εξάρτησης και της εκμετάλλευσης στη χώρα μας παραμένει. Είναι σήμερα που οι Αμερικάνοι και Ευρωπαίοι ξεζουμίζουν οικονομικά τη χώρα και την κρατούν προσδεμένη στις πολιτικές-στρατιωτικές τους επιδιώξεις, με το ντόπιο κεφάλαιο να παραχωρεί ό, τι του ζητηθεί.

Ποια είναι, λοιπόν, η ιστορική «τομή» που η χώρα, από την εξάρτηση, πέρασε στην... ανεξαρτησία, έγινε ιμπεριαλιστική κι ισότιμη -ή έστω ανισότιμη αλληλοεξαρτώμενη(!)- με τις ιμπεριαλιστικές χώρες, όπως αναλύει η κυρίαρχη Αριστερά; Μήπως το σπουδαίο καθήκον της ανεξαρτησίας το εκπλήρωσε μια αστική τάξη που ούτε θέλει ούτε μπορεί να το εκπληρώσει; Επιπλέον, ποιος είναι ο συνδετικός κρίκος ανάμεσα στη γραμμή πάλης του ΚΚΕ του '40 με τη γραμμή διαχείρισης και κοινοβουλευτισμού που διαμόρφωσε το ΚΚΕ τις επόμενες δεκαετίες και υιοθετεί μέχρι σήμερα όλη η ρεφορμιστική Αριστερά;

Αν επιμένουμε, θα βρούμε πράγματι μια τομή. Αυτή όμως αφορά τις ίδιες τις δυνάμεις που έχουν εξαφανιστεί από την αιματολογία τους τη σύγκρουση με τον ιμπεριαλισμό: είναι η ήττα του εργατικού-λαϊκού κινήματος, η γέννηση του ρεφορμισμού και των σύγχρονων αδιέξοδων αναλύσεών του.

Από και πέρα, αν θεωρούμε ότι οι δίκες για τα προοδευτικά πολιτικά φρονήματα ανήκουν στο παρελθόν, ας παρακολουθήσει κανείς -εν έτη 2017- τις δίκες της ΑΤΙΚ, στο Μόναχο. Ας δει κάθε προσπάθεια του κεφαλαίου σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο να καταπιέζει κάθε φωνή αντίστασης, κάθε αγώνα που ξεσπά. Να διαλύσει τα συνδικαλιστικά δικαιώματα εργαζομένων και νεολαίας, να βγάλει εκτός νόμου την απεργία, να τσακίσει το πανεπιστημιακό άσυλο. Η πάλη των λαών, όμως, είναι αδύνατον να σταματήσει όσο υπάρχει εξάρτηση και καταπίεση. Είναι αυτή που γεννά αγωνιστές όπως τον Μπελογιάννη και τους συντρόφους του, που τους ώθησε να θυσιάσουν μέχρι και τη ζωή τους.

Ο Νίκος Ζαχαριάδης γράφει για τον Μπελογιάννη: «Στέλεχος με θεωρητική μαρξιστική κατάρτιση κι ατσαλωμένο στην πάλη, δούλεψε σ' όλους τους τομείς δουλειάς. Και μέσα στο Κόμμα σαν διαφωτιστής και σαν οργανωτής σε λαϊκούς αγώνες, και με την πένα και το όπλο, και με το οργανωτικό του ταλέντο, τα βγάλε αξία πέρα σ' όλους τους τομείς πάλης. Είχε πάντα στραμμένο το αυτί του στον πόνο και τους ανασταναγμούς του Λαού μας, ήξερε πάντα να τον διδάσκει μα και να διδάσκεται απ' αυτόν». Και κλείνει: «Η νεολαία μας όλη ας θυμάται κι ας τιμά τον Μπελογιάννη». Μέσα από τους δικούς μας αγώνες, λοιπόν, ας τιμήσουμε τον Νίκο Μπελογιάννη... ΚΟΙΜΗΣΟΥ ΗΣΥΧΑ. ΕΜΕΙΣ ΑΓΡΥΠΝΟΥΜΕ!

«Για μας ο κινηματογράφος είναι η σημαντικότερη από όλες τις τέχνες» - Β. Ι. Λένιν

Φωτοπούλου Κατερίνα,
Ιατρική Θεσσαλονίκης

Άμεσα μετά την κατάληψη της εξουσίας με την Οκτωβριανή Επανάσταση, οι μπολσεβίκοι και το Κομμουνιστικό Κόμμα ανέδειξαν ως άμεση προτεραιότητα το πολιτιστικό μέτωπο. Η Διακήρυξη για την τέχνη του Λένιν το 1922 υπήρξε το έναυσμα για να ξεδιπλωθεί αυθόρμητα και από τα κάτω η ανάγκη καλλιτεχνικής έκφρασης και δημιουργίας. Στον κινηματογράφο, ονομάστηκε Ρώσικος Σοβιετικός Φορμαλισμός και σαν καλλιτεχνικό ρεύμα έμεινε γνωστό ως Ρώσικη Πρωτοπορία.

Το 1922, ήταν ξεκάθαρο για την ηγεσία του Κόμματος ότι η πορεία για τη δημιουργία μιας νέας σοσιαλιστικής κουλτούρας απαιτούσε την γνώση και κριτική αφομοίωση των επιτευγμάτων του καπιταλισμού. Ωστόσο, οι τάξεις των καλλιτεχνών και των διανοουμένων στην πλειοψηφία τους είχαν σταθεί ουδέτερα ή και εχθρικά απέναντι στην επανάσταση. Μ' αυτόν τον τρόπο, η πολιτιστική οικοδόμηση ξεκίνησε με νέους καλλιτέχνες ένθερμους υποστηρικτές της επανάστασης, οι οποίοι είτε είχαν επηρεαστεί βαθιά από τον ευρωπαϊκό Μοντερνισμό που ανθούσε τότε, είτε ήταν οπαδοί της δημοτικής ρώσικης παράδοσης, οδηγώντας σε δύο διακριτά ρεύματα, από τη μία τα κινήματα του Φουτουρισμού και του Κονστρουκτιβισμού και από την άλλη η Προλέτκουλτ. Και παρά τις έντονες και διακριτές αντιθέσεις τους, η στάση τους απέναντι στο παρελθόν ήταν κοινή: ρήξη με το παρελθόν και δημιουργία μιας νέας σοσιαλιστικής και προλεταριακής τέχνης. Η στάση του ΚΚΣΕ ήταν ανοχή αλλά και σταθερή κριτική προς αυτά τα ρεύματα. Ο Λένιν άλλωστε θεωρούσε ότι η συνολική άρνηση του παρελθόντος εξέφραζε στοιχεία μικροαστικής αδημονίας, που παράβλεπε τις υπαρκτές αρνητικές συνθήκες και την ιστορική διαδικασία.

Αν επικεντρωθούμε περισσότερο στα πρώτα δύο ρεύματα, από όπου ξεπήδησαν και τα σημαντικότερα έργα της περιόδου αυτής, τους λεγόμενους αριστερούς καλλιτέχνες, θα διακρίνουμε κάποια στοιχεία που επηρέασαν εκ βάθρων τη νεοσύστατη τότε τέχνη του κινηματογράφου. Τη δεκαετία του '20, υπήρξε μια στροφή προς την εξερεύνηση και χρήση των μηχανών στα πλαίσια της Τέχνης. Γι' αυτό στράφηκαν ιδιαίτερα προς την φωτογραφία, το φωτο-

Αξίζει να γίνει μια ιδιαίτερη μνεία στη συμβολή του Σεργκέι Αϊζενσταϊν. Είναι ο δημιουργός που επινόησε το μοντάζ-ατραξιόν, την προσπάθεια για εφαρμογή της διαλεκτικής στον κινηματογράφο. Για τη διαλεκτική, το σύνολο είναι μεγαλύτερο από το άθροισμα των επιμέρους τμημάτων. Έτσι, ο Αϊζενσταϊν συνδέοντας διαφορετικά, φαινομενικά άσχετα μεταξύ τους πλάνα, κατάφερε να παράγει ένα αποτέλεσμα που ξεπερνούσε κατά πολύ τη δύναμη του κάθε πλάνου ξεχωριστά. Οι πρωτοπορίες που εισήγαγε μπορούν να γίνουν πλέον κατανοητές μέσα από τα έργα του. Στην ταινία «Η Απεργία» (1925), μπορούμε να αντιληφθούμε τις πέντε μορφικές κατηγορίες που εισάγει κάνοντας χρήση του μεταφορικού μοντάζ, δημιουργώντας εντυπώσεις μέσα από τη διαδοχική διαλεκτική σύγκρουση των εικόνων. Ήταν η πρώτη φορά στην ιστορία του κινηματογράφου που το μοντάζ έπαυε να χρησιμοποιείται απλώς για τη συγκόλληση των επιμέρους πλάνων αλλά χρησιμοποιούνταν σαν αυτόνομο εκφραστικό μέσο. Συνεχίζοντας, στο αριστούργημα του «Το θωρηκτό Ποτέμκιν» (1925), εισάγει ένα νέο χαρακτηριστικό, την έλλειψη μεμονωμένων ηρώων. Ο πρωταγωνιστής γίνεται η μάζα, εξυψώνοντας το συλλογικό έναντι του ατομικού. Ταυτόχρονα και λόγω αυτού, τα πλάνα παύουν να εστιάζουν σε ένα πρόσωπο αλλά είναι μακρινά για να καλύπτουν το πλήθος. Παρόλο που υπήρξε βασικός εκπρόσωπος της Ρώσικης Πρωτοπορίας, η συμβολή του και έπειτα στο ρεύμα του σοσιαλιστικού ρεαλισμού θεωρείται σπουδαία.

Προχωρώντας προς την δεκαετία του '30, η ΕΣΣΔ βρίσκεται εν μέσω σημαντικών αλλαγών, με την διαδικασία της εκβιομηχάνισης, της κολεκτιβοποίησης, της αλλαγής των σχέσεων παραγωγής και της σύσφιξης της εργατοαγροτικής συμμαχίας να βρίσκονται σε εξέλιξη. Αυτό απαιτούσε από την Τέχνη και τους καλλιτέχνες να λάβουν θέση και αναβαθμισμένο ρόλο. Το 1934 γίνεται το Πανσοβιετικό συνέδριο για την Τέχνη και εκεί τίθενται κεντρικά οι καλλιτεχνικές κατευθύνσεις. Ο αυθόρμητος επαναστατικός πειραματισμός της δεκαετίας του 1920 (ρώσικη πρωτοπορία) δίνει τη θέση του στην αποκαλούμενη «στράτευση», στην ανάδειξη των καθηκόντων των πνευματικών ανθρώπων και του κινηματογράφου και στη στήριξη του σοσιαλιστικού οικοδομήματος. Η εισαγωγή του ήχου στον κινηματογράφο έρχεται να αναβαθμίσει τόσο τεχνικά όσο και πολιτικά αυτόν τον ρόλο. Ο Σοσιαλιστικός Ρεαλισμός έθετε τις βάσεις για έναν σοσιαλιστικό λαϊκό πολιτισμό με νέα μορφή και νέο περιεχόμενο. Βλέπει τον κόσμο στην εξελικτική του πορεία, ανακαλύπτει στοιχεία προοπτικής και αναδεικνύει τα έργα σε ενεργό παράγοντα προόδου και διαμόρφωσης χαρακτήρων σοσιαλιστικών ανθρώπων. Γιατί εκεί ακριβώς στοχεύει ο σοσιαλιστικός ρεαλισμός. Όπως λέει ο Στάλιν, οι καλλιτέχνες θα πρέπει να είναι «οι μηχανικοί των ανθρώπινων ψυχών».

Αντί επιλόγου, θα παρατεθούν κάποια χαρακτηριστικά έργα και καλλιτέχνες της περιόδου εκείνης. Ξεκινώντας από την Ρώσικη πρωτοπορία: στον κινηματογράφο έχουμε τον Αϊζενσταϊν (Απεργία, Θωρηκτό Ποτέμκιν), τον Βερτώφ (Ο άνθρωπος με την κινηματογραφική μηχανή), στην ποίηση τον Μαγιακόφσκι. Στον σοσιαλιστικό ρεαλισμό: στον κινηματογράφο έχουμε τους αδελφούς Βασιλιέφ (Τσαπάγιεφ), τον Ντοβζένσκο (Γη), στη λογοτεχνία τον Γκόρκι (Η μιάνα, Οι μικροαστοί), στο θέατρο τον Στανισλάβσκι και στη ζωγραφική τον Μπρόντσκι.

ΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ “ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ” ΕΙΝΑΙ ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΑ ΕΚΛΗΜΜΑΤΑ

- Μαζικός αγώνας για ανθρώπινες συνθήκες ζωής και δουλειάς!
- Καμία ανοχή στην καθημερινή εργασιακή βαρβαρότητα!
- Κανένας στη δουλειά χωρίς τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας!

ΜΟΝΗ ΔΙΕΞΟΔΟΣ ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ!

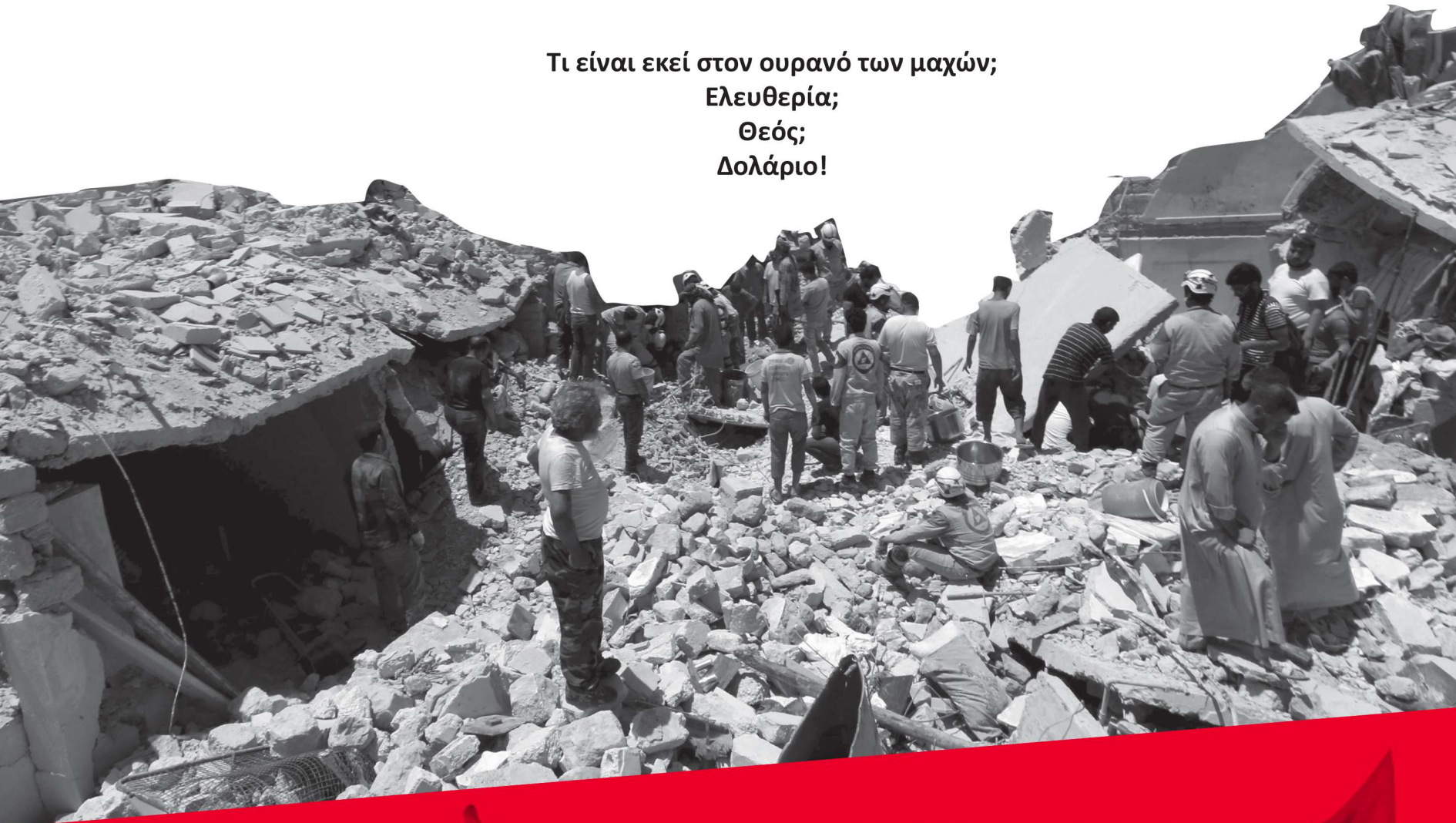

Χτυπάει ασταμάτητα το τύμπανο του πολέμου
Καλεί να μπήγουν σίδηρο στους ζωντανούς.
Από τις διάφορες επικράτειες τους πολίτες
σαν σκλάβους πουλημένους
πετούν στην κόψη της λόγχης.
Για τι;
Τρέμει η γη πεινασμένη, απογυμνωμένη.
Ζεμάτισαν την ανθρωπότητα στο λουτρώνα
αιματηρό μόνο γιατί κάποιος επιμένει
να κερδίσει την Αλβανία.

Αρπάχθηκε το μίσος των ανθρώπινων σκυλολογιών
αιμόχαρο, πέφτουν στο σώμα της γης χτυπήματα ανελέητα,
μόνο για να περάσουν τον Βόσπορο
καράβια κάποια αφορολόγητα.
Σύντομα η γη δε θα' χει άσπαστο πλευρό.
Και την ψυχή θα βγάλουν με τα χέρια απλωμένα
στα δημόσια ταμεία, μόνο για να πάρει κάποιος
στα χέρια του τη Μεσοποταμία.
Εν ονόματι ποιών συμφερόντων η αρβύλα
τη γη καταπατεί τρίζοντας άγρια;

Τι είναι εκεί στον ουρανό των μαχών;
Ελευθερία;
Θεός;
Δολάριο!

Πότε επιτέλους θα
σηκωθείς με όλο σου τ'
ανάστημα εσύ,

που τη ζωή σου δίνεις
ηλίθια;

Πότε θα πετάξεις στα
μούτρα τους την ερώτηση

γιατί πολεμάμε, αλήθεια!

Καλώ στην απολογία!
-Β. Μαγιακόφσκι

